

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

**Aquesta transcripció està pendent de
verificació i correcció. Pot contenir, doncs,
errades de fidelitat i incorreccions
lingüístiques i no es pot considerar
com una publicació oficial**

Sessió núm. 13.2 i 15.1 / CSC / 18.09.2025

Doc. Q:\D18\R440Transcripcio\CSC\13_2i15_1CSC1\

Fitxer 13_2i15_1CSC1

XV legislatura · quart període · sèrie C · número ****

Comissió de la Sindicatura de Comptes

Sessions 13, segona reunió, i 15, primera reunió, dijous 18 de setembre de 2025

Presidència de l'I. Sr. Jordi Riba Colom

Sessió 13.2 de la CSC

La sessió de la Comissió de la Sindicatura de Comptes (CSC) s'obre a ****. Presideix Jordi Riba Colom, acompanyat de la vicepresidenta, Montse Bergés i Saura, i del secretari, Joan Canadell i Bruguera. Assisteix la Mesa el lletrat Ferran Domínguez García.

Hi són presents [Eva Candela López](#), [Conchi Jiménez Cruz](#), [Susana Martínez Heredia](#) i [Guillem Sánchez Prat](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Jaume Giró](#) i [Ribas](#), [Jordi Munell](#) i [Garcia](#) i [M. Àngels Planas](#) i [Crous](#), pel G. P. de Junts; [Joan Ignasi Elena Garcia](#) i [Albert Salvadó Fernández](#), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; [Míriam Casanova Domènech](#) i [M. Belén Pajares Ribas](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [Javier Ramírez Gutiérrez](#), pel G. P. de VOX en Catalunya; [Núria Lozano Montoya](#), pel G. P. Comuns; [Laura Fernández Vega](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i [Rosa Maria Soberana](#) i [Bonet](#), pel G. Mixt[membres comissió].

Assisteixen a aquesta sessió [assistents].

El president

Molt bé. Bon dia. Si els hi sembla, començarem la sessió.

I, com deia, reprenem la sessió que vam suspendre el dia 10 de juliol de 2025. Algun grup vol comunicar alguna substitució? Diputat Sánchez, té vostè la paraula.

Guillem Sánchez Prat

Bon dia, senyor president. Sí, la diputada Mónica Ríos substituirà la diputada Eva Candela. Gràcies.

El president

Molt bé, en prenem nota. *(Veus de fons.)* Ja està formalment nomenada. Aprofito l'avinentesa per donar la benvinguda a la diputada Ennatu Domingo a la Comissió de la Sindicatura de Comptes. Benvinguda. I tot seguit, doncs sí, seguirem amb el debat. *(Míriam Casanova Domènech demana per parlar.)* Digui'm, perdoni.

Míriam Casanova Domènech

President, disculpi. També per anunciar que en el tercer punt de l'ordre del dia doncs també em substituirà la diputada Montserrat Berenguer.

El president

En prenem nota. Moltes gràcies. Alguna substitució més?

Javier Ramírez Gutiérrez

Sí. En el cas del tercer punt, de la consellera, la compareixença, la intervenció la farà la senyora María García Fuster.

El president

Perfecte. Moltes gràcies. En prenem nota.

Procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 5/2025, sobre el sistema de contraprestació dels serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts prestats pels centres del Siscat per compte del Servei Català de la Salut, corresponent a l'exercici del 2022 (continuació)

256-00019/15

Ara sí, doncs, seguim amb el debat i votació de la proposta de resolució subsegüent a l'informe presentat en aquella sessió, que és l'Informe de fiscalització 5 del 2025, sobre el sistema de contraprestació dels serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts prestats pels centres del Siscat per compte del Servei Català de la Salut, corresponent a l'exercici del 2022, del Grup Parlamentari del Partit Popular i del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar i del Grup de Junts per Catalunya. Atès que els textos en aquesta ocasió són, diguem-ne, idèntics, diríem, els proposo una votació única. Hi ha alguna sol·licitud de votació separada? *(Pausa.)* Entenc que no hi ha sol·licitud de votació separada.

Per tant, procediríem, com hem dit, a la votació conjunta de les tres propostes de resolució.

Vots favorables?

Unanimitat.

Perfecte.

Doncs aixequem aquesta sessió.

La sessió s'aixeca a...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Sessió 15.1 de la CSC

La sessió de la Comissió de la Sindicatura de Comptes (CSC) s'obre a ****. Presideix Jordi Riba Colom, acompanyat de la vicepresidenta, Montse Bergés i Saura, i del secretari, Joan Canadell i Bruguera. Assisteix la Mesa el lletrat Ferran Domínguez García.

Hi són presents [membres comissió].

Assisteixen a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA[

1. Procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 7/2025, sobre les mancomunitats de municipis que incompleixen reiteradament la tramesa del Compte general (tram. 258-00014/15). Miquel Salazar Canalda, Sindicatura de Comptes de Catalunya. Tramitació del procediment.
2. Procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 6/2025, sobre les prestacions econòmiques de dret subjectiu del Departament de Drets Socials, corresponent a l'exercici del 2022 (tram. 256-00020/15). Miquel Salazar Canalda, Sindicatura de Comptes de Catalunya. Debat de l'informe. (Informe: BOPC 249, 33).
3. Compareixença de la consellera de Drets Socials i Inclusió davant la Comissió de la Sindicatura de Comptes per a informar sobre la seva posició amb relació al procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 6/2025, sobre les prestacions econòmiques del Departament de Drets Socials, corresponent a l'exercici del 2022 (tram. 363-00001/15). Comissió de la Sindicatura de Comptes. Substanciació.

El president

Doncs, com els deia, a continuació obrim la sessió prevista per a avui. Prenem nota de les mateixes substitucions. Donem la benvinguda als síndics i síndiques de la Sindicatura de Comptes que avui ens acompanyen i els agraïm la seva presència aquí.

Procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 7/2025, sobre les mancomunitats de municipis que incompleixen reiteradament la tramesa del Compte general

258-00014/15

El primer punt de l'ordre del dia és el debat de procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 7 del 2025, sobre les mancomunitats de municipis que incompleixen reiteradament la tramesa del Compte general. El debat comença amb la presentació per part del síndic Manel Rodríguez Tió, que ha estat el síndic designat pel Ple de la Sindicatura de Comptes. Per presentar l'informe té la paraula el síndic Manel Rodríguez Tió. Quan vostè vulgui.

El síndic Manel Rodríguez i Tió

Aquest informe de les mancomunitats té com a origen, com heu pogut veure, l'informe que elaborem cada exercici del Compte general, on analitzem, fiscalitzem el retiment de comptes de tots els ens del sector públic local: els ajuntaments, els consells comarcals, les diputacions, l'AMB, les EMDs i les mancomunitats.

Tenim detectat, i ho hem detectat ja durant força temps, que, de tot el sector públic local, les mancomunitats són les que tenen el retiment més baix, i reiteradament en el temps, i d'aquí que es va voler doncs analitzar-ho en aquest informe. Aquest informe té com a objectius d'aquesta fiscalització, el primer, analitzar el lliurament avaluant-ne l'evolució de la tramesa del compte entre els anys 10 i 22 i identificar els incompliments reiterats. Són aquests tretze anys. Per què des de l'any 10? Des de l'any 10 –la nostra llei de creació de la sindicatura, que és del 2010, ens obliga, i així vam fer-ho–, vam posar en funcionament la relació d'incompliments a la nostra web per part de la sindicatura de tots els ens locals. I també per part de la Generalitat es va crear l'inventari públic de compliment d'obligacions. Per tant, vam agafar aquest termini, que ja és prou ampli, però, a més a més, que ens ve lligat amb aquests dos paràmetres que ens venen a la nostra llei, i la creació també d'aquest inventari públic.

Un segon objectiu era caracteritzar les mancomunitats, descriure les seves activitats, quins municipis en formen part i quines són les seves fonts de finançament.

Fitxer 13_2i15_1CSC2

Un altre objectiu era fiscalitzar el compliment de legalitat, verificant l'adequació dels seus estatuts, la situació i cobertura de les places dels funcionaris habilitats nacionals i la tramesa d'informació economicofinancera. Heu pogut observar en l'informe, en el diagrama 2 de l'informe, a la pàgina 35, heu pogut veure les diferents obligacions de la tramesa d'informació i quines d'aquestes obligacions condicionen el pagament quant a subvencions i transferències que tenen els drets els diferents ens en els pressupostos de la Generalitat. Com heu vist, el retiment del Compte general, que ha de ser a la Sindicatura de Comptes. I llavors hi ha l'aprovació definitiva del pressupost, la liquidació del pressupost i l'estat del deute a 31 del XII, que ho ha de fer la Generalitat de Catalunya. Aquests quatre sí que comporten, si no estan presentats, suspensió de les subvencions o de les transferències que van a càrrec de la Generalitat. En aquest informe crec que ha estat rellevant veure si, a banda de l'incompliment de la tramesa, també s'estenia a la resta d'obligacions, i així ho hem fet.

I hi ha un quart objectiu, que hem aprofitat aquesta fiscalització per valorar les altres situacions administratives que té el cens del registre del sector públic local de Catalunya. Comprovant els tràmits efectuats per la dissolució de les mancomunitats que estaven en situació d'anotació preventiva d'estat inactiu i aquelles que estaven inactives i que consten en el registre per tal de conèixer si s'havia formalitzat la seva dissolució o no s'havia formalitzat la seva dissolució.

L'evolució d'aquest compliment d'aquests tretze anys ho hem titulat com una millora insuficient. S'ha pogut constatar que aquest lliurament dins de termini va passar d'un 23,68 l'any 2010 a un 41,07 el 2022. Tot i així, creiem que continua sent un retiment molt baix. Com hem dit i ja hem manifestat, les mancomunitats se situen, com a mínim en tots aquests exercicis, a vint punts percentuals per sota del conjunt dels ens locals de tots els exercicis, essent, per tant, les mancomunitats, com he reiterat, les principals incomplidores de l'obligació de trametre el compte dins de termini. I això ve corroborat també amb les últimes dades publicades de l'any 23, que tenim publicades. Tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat espanyol segueix aquesta

dinàmica. Hem observat que, amb aquestes dades publicades el 23, a Catalunya, dels 1.112 ens locals que tenim –el 23 hi havia cinquanta-quatre mancomunitats–, el rendiment ha estat dins de termini del quaranta-u per cent –ha estat força similar al del 22. En la resta del conjunt de l'Estat espanyol, on hi ha 12.926 ens locals –d'aquests, hi han 935 mancomunitats–, el retiment de termini ha estat del trenta-u per cent, deu punts per sota, tot i que, ja dic, no és..., tot i que hi hagi aquesta diferència, acaben sent hi acaben tenint retiments molt baixos. Sí que podem constatar, i això està constatat ja amb aquestes xifres i amb aquestes dades, que hi ha un comú denominador en tot lo que és el sector públic, català i espanyol, quant a les mancomunitats, que tenen uns retiments força força baixos.

Els requisits que vam dir d'aquests... Les nou mancomunitats incomplidores, que eren aquelles que en l'exercici 10-22 havien incomplert almenys o els faltaven tres exercicis per fiscalitzar, eren aquestes nou mancomunitats. Són mancomunitats, com podeu observar, molt diverses quant a territori, quant a activitat i quant a personal. A gran tall, entre aquestes nou hi ha i a la d'Aigües BERSOLS, que té cinc municipis i ens faltaven tres exercicis; la de l'Alta Segarra, que la composaven set municipis i faltaven cinc exercicis; la Municipis de l'Alt Penedès, que eren deu municipis i faltaven tres exercicis; la de Municipis de Galzeran, que la conformaven set municipis i faltaven nou exercicis; la de Fortià i Riumors, que son dos municipis i faltaven quatre exercicis; la de Bisaura i l'Alt Lluçanès, que eren sis municipis i ens faltaven set exercicis; la de Martorelles i Santa Maria de Martorelles, que son dos municipis i ens faltaven sis exercicis; i la de Gestió de Residus de l'Alt Urgell Meridional, que la formaven vuit municipis i faltaven set exercicis, i la Intermunicipal de Verge del Socors, que la formaven quatre municipis i ens faltaven nou exercicis.

Com hem dit, les característiques són molt diverses quant a, també, territori i activitats i personal. Les activitats desenvolupades, com hem pogut observar, hi han des d'abastament d'aigua potable, la de gestió de residus sòlids urbans, la de residència d'avis, les infraestructures i equipaments, els serveis educatius i socials i cementiris i activitats funeràries. De l'informe hem constatat que hi havien tres mancomunitats que exercien competències que no estaven previstes en els seus estatuts, que són la d'Alta Segarra, la de l'Alt Penedès i la de Galzeran, i tres municipis que exercien competències no previstes en els articles 25, 26 i 27 de la

Ilei de bases, què són la de Bisaura i Lluçanès, la Verge dels Socors i l'Alt Penedès. Totes elles –perquè així podien fer-ho– van continuar desenvolupant l'activitat, malgrat aquest tipus d'incompliments, amb execucions pressupostàries superiors al vuitanta per cent.

En la recerca dels motius d'aquest incompliment, hem volgut també, bé..., dintre d'aquesta recerca vàrem voler comparar l'estructura econòmica de les mancomunitats que van trametre el Compte general amb la d'aquelles que no van trametre el Compte general. Per tant, vam comparar aquesta estructura, per tant, despeses i ingressos, amb les obligacions reconegudes netes i amb els drets reconeguts nets. Com podeu observar en el gràfic, en el de l'esquerra, la distribució econòmica és força similar. En canvi, en el cas dels ingressos –i aquest ens pot donar una pista–, sí que la distribució és molt diferent. Les que no el van lliurar, la seva font de finançament era el capítol 3, que eren les taxes i ingressos, i, en canvi, les que el van lliurar sí que la seva font de finançament era el capítol 4 –transferències corrents– que, com he comentat, són les que depenen de les..., si no reten, són les que les obligacions..., queden suspeses les seves subvencions o les transferències de la Generalitat. I aquesta podria ser una causa. Per tant, aquí ho deixem.

Quant al personal, i analitzant totes les plantilles i l'RLT, també s'ha comprovat que hi havia unes deficiències en personal: de les nou mancomunitats, tres mancomunitats disposaven de personal propi per dur a terme les seves tasques, i de les funcions que són exercides pels funcionaris habilitats nacionals, vuit en tenien algun realitzant les funcions de secretari-interventor. D'aquestes vuit, dos sí que estaven cobertes per la plaça de manera definitiva, que era la de l'Alta Segarra, que era un funcionari habilitat que acumulaven la mancomunitat i l'Ajuntament de Calaf, i la de Verge dels Socors, que és el funcionari habilitat nacional de l'Ajuntament d'Hostalric. La resta estaven cobertes amb nomenaments accidentals, interins o serveis propis d'assistència.

Aquesta és una altra dada rellevant, que és l'anàlisi de l'evolució i compliment dels tràmits obligatoris i preceptes per elaborar el Compte general. I podem observar, i així n'hem tingut evidència –aquesta tendència, diguem-ne, que és a la baixa–, que

hem evidenciat que hi ha noranta-sis liquidacions del pressupost aprovades; passem d'aquestes noranta-sis a setanta-vuit comptes informats per la Comissió Especial de Comptes i d'aquí passem seixanta-set comptes aprovats pel ple i d'aquests passem a seixanta-sis comptes que han estat tramesos a la sindicatura. Per tant, podem dir que només el vuitanta-cinc per cent dels comptes informats a la Comissió Especial de Comptes es va trametre a la sindicatura, i essent encara més baix, el seixanta-nou per cent de les liquidacions aprovades es van trametre a la Sindicatura de Comptes. A banda de que sempre hi han retards generalitzats amb un incompliment sistemàtic dels terminis, tant de l'informe de la Comissió Especial de Comptes, ho reitero, l'aprovació del propi Compte General com la tramesa a la sindicatura. I quatre d'aquestes mancomunitats han superat els dotze mesos en dos dels tres tràmits que hem revisat.

Quant a la revisió del que és tot l'apartat de transparència, accés a la informació i el bon govern, s'ha detectat que el de la seu electrònica..., només dos disposaven de seu electrònica per a la gestió telemàtica. Pel que fa al portal de transparència, només tres mancomunitats tenien el portal, però cap tota la informació requerida. I pel que fa al registre de contractes, cinc mancomunitats no estaven donades d'alta en el Registre públic de contractes de la Generalitat.

Processos de dissolució que s'han analitzat. Com heu pogut comprovar en l'informe, un procés de dissolució requereix tres tràmits: l'acord de l'assemblea de la mancomunitat, l'informe de la DGAL –de la Direcció General d'Administració Local– i la ratificació del ple de tots els municipis integrants. Tres mancomunitats van iniciar la dissolució: la de Bisaura i Lluçanès, el 17; la de municipis de l'Alt Penedès, el 21, i la Intermunicipal de Verge dels Socors, el 24. De tots aquests, com a tràmits incomplets, només la de l'Alt Penedès va completar els tres tràmits previstos, però li falta la ratificació d'un municipi, que és la de Gelida, que, incomprensiblement, va votar en contra de sortir de la..., i tenen aquesta mancomunitat encallada amb aquests..., perquè només falta..., diguem-ne, dels deu municipis, un ha votat en contra.

I llavors hi havia altres situacions administratives, que eren aquestes que m'hi he referit, que surten en el Registre del sector públic local i que nosaltres, en l'informe

del Compte general, reiteradament ja fem constància de que hi han aquestes en anotació preventiva d'estat inactiu o les que estan suprimides per registre d'inactivitat.

A l'apartat de recomanacions hi han quatre recomanacions a destacar, que són: una, completar les dissolucions, que creiem que les mancomunitats que han iniciat els tràmits de dissolució haurien i han de completar els procediments pendents de formalització d'extinció, que ja he reiterat els que eren; adaptar els estatuts, perquè hem detectat que hi havien algunes que no els tenien adaptats, valorant aquestes finalitats no desenvolupades i adaptar els estatuts a aquelles activitats que realment han de portar a terme; millorar la gestió potenciant les àrees economicofinanceres i dotar l'òrgan interventor de recursos suficients i necessaris per complir els requisits normatius, i activar o dissoldre aquelles mancomunitats inactives a què fem referència que tenen els seus objectius o procedir a la seva dissolució o liquidació.

I, per últim, i això sí que és en part positiu, que és que des de l'inici de la fiscalització hem detectat –i això jo crec que és positiu– que s'ha tramès el quaranta per cent dels comptes que faltaven. Per tant, dels cinquanta-tres que faltaven, vint-i-un, per part d'aquestes nou mancomunitats, han estat han estat tramesos. Tres d'aquestes mancomunitats ha tramès tota la informació del Compte general del període 10-22, que són la de l'Alt Urgell Meridional, la BERSOLS i la Verge dels Socors. I, quant al cens, hi ha una mancomunitat de municipis que ha completat tot el procés de dissolució i liquidació i ja consta que sigui suprimida en el Registre del sector públic local de Catalunya, que és la de Verge dels Socors. I en tenim dos més, que una ja l'he citada, que és la de l'Alt Penedès, que ja té l'acord de dissolució de l'assemblea, té l'informe de la DGAL i li falta la ratificació d'un municipi que va votar en contra, que ja he dit que és el de Gelida. I tenim un altre, que s'ha detectat també arran d'aquest informe, que és la de Bisaura i el Lluçanès, que des del 2024 només estava formada per un municipi, que és al municipi de Montesquiu, que és on té la residència d'avis i centre de dia. Per tant, ja no té lògica que tingui una mancomunitat, perquè està formada per un sol municipi.

Això jo crec que és del treball..., bé, de la part positiva d'aquest treball, perquè s'ha posat al dia bona part d'aquests comptes. I hem intentat també que les dissolucions o les liquidacions d'aquestes entitats també en formessin part. Res més.

Estic a la seva disposició. I moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, síndic. Tot seguit passarem el torn d'intervenció dels grups parlamentaris amb la intervenció, en primer lloc –si volen intervenir–, del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Diputat Jordi Munell, té vostè la paraula. Quan vostè vulgui.

Jordi Munell i Garcia

Gràcies, president. Bon dia a tot l'equip de la sindicatura. Gràcies al síndic Rodríguez per aquesta aquest treball. Bé, constatem doncs..., celebrem, no?, que el final del procés serveixi perquè doncs molts d'aquests ens supramunicipals facin l'esforç de posar-se al dia i altres que facin l'esforç també de completar la seva dissolució. Perquè moltes d'aquestes mancomunitats hem de pensar que neixen molt..., fa molts anys que existeixen; moltes ja, al final, la seva finalitat fundacional acaba passant cap al consell comarcal en alguns casos o en forma de consorci, quan apareix a partir del 2012 la LRSAL i es demana quin és l'ens principal contribuent i, per tant, quin és l'ens que se'n fa càrrec i, per tant, perden una mica el sentit de la mancomunitat com a ens administratiu.

I, per tant, doncs aquest informe, de fet, jo crec que així ho reflecteix, no? També, segurament alguns casos concrets segurament de discrepàncies polítiques entre els components de la mancomunitat, amb l'evolució de les diferents eleccions municipals. I també, com passa amb als municipis petits, les mancomunitats també pateixen la manca de la figura, eh?, del secretari-interventor –sobretot, com ja s'ha dit, només dues tenen la plaça en propietat d'aquestes mancomunitats que incompleixen–, i, per tant, com deia, com passa sovint en els municipis petits, cobrir aquestes places sovint és difícil, i aquestes persones després són els responsables de tots aquests tràmits, moltes vegades feixucs per als ens petits, de totes aquestes aprovacions doncs del pressupost, liquidació del compte, trametre'l. I per això, fins que no reben doncs segurament la notícia de l'informe, no es posen les piles, eh?,

en aquest sentit. També constatar que moltes d'elles ja havien iniciat el procés de liquidació, eh?, com deia, perquè ja l'objectiu fundacional ja queda assumit per un altre ens o perquè ja no té sentit. I, per tant, jo crec que aquest és un reflex del que està passant, no?

Llavors, per l'altre costat, jo també voldria posar en valor que justament aquest any, el juny del 25, es van convocar per primera vegada totes les mancomunitats existents a Catalunya. En aquest cas van celebrar-ho a Vilanova i la Geltrú. Es va fer el I Fòrum de Mancomunitats de Catalunya, on els participants, gairebé una trentena, van poder posar sobre la taula precisament això, les dificultats que tenen les mancomunitats, les dificultats moltes vegades d'accés al finançament per part del PUOSC, per exemple. El PUOSC, la darrera convocatòria, per exemple, ha deixat seixanta mancomunitats sense poder accedir a finançament per a projectes, perquè obliga a la renúncia de la part corresponent dels municipis que en formen part i, per tant, això deixa sense accés a una part de finançament. I, després, també algunes mancomunitats també el tema que cobren taxes. Per exemple, el tema de la recaptació també es converteix en un problema moltes vegades si no tenen un consorci de recaptació o la diputació que fa el servei de recaptació, etcètera, etcètera, no? En tot cas, aquestes dificultats es van posar sobre la taula, com dèiem,

Fitxer 13_2i15_1CSC3

en aquesta trobada que es va celebrar al juny i, a més a més, doncs hi havia l'interès, segons es va dir, de fer com una espècie d'associació catalana de mancomunitats, que podria, precisament, doncs posar una mica d'ajuda mancomunant les mancomunitats, eh?, i fer un tipus d'ajuda entre elles per complir tots els requisits administratius i legals que compleixen.

També posar en valor que les mancomunitats existents a Catalunya donen serveis diversos, que ja s'ha dit –des de serveis de cementiri, d'aigua, de residències, de combatre plagues, de turisme, de promoció econòmica, etcètera, etcètera–, a més d'1 milió i mig de persones de Catalunya i, per tant, en certa manera doncs també és important que hi hagi mancomunitats, diguéssim, que s'ajunten municipis petits,

sobretot, per poder prestar serveis a la ciutadania, serveis moltes vegades que les administracions superiors no presten de forma pròxima. I, per tant, això dona sentit també a que continuïn existint les mancomunitats, tot i que no és excusa perquè no compleixin doncs els requisits legals. En qualsevol cas, pensem que, entre l'informe de la sindicatura i aquesta intenció positiva de crear aquesta associació catalana de mancomunitats i aquest primer congrés o primer fòrum que es va celebrar, doncs permetrà que les mancomunitats que continuen en actiu puguin millorar les seves prestacions, el seu compliment dels requisits administratius i legals i, per tant, que continuïn prestant servei, com dèiem, a aquest mes d'1 milió i mig de persones del nostre país.

Moltíssimes gràcies per l'informe.

El president

Moltes gràcies, diputat. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el diputat Albert Salvadó. Quan vostè vulgui.

Albert Salvadó Fernández

Gràcies, president. Saludar el síndic major i la resta de síndics i síndiques després de les vacances d'estiu. I, evidentment, felicitats per l'informe al síndic Manel Rodríguez i al seu equip.

Un informe, bé, necessari, perquè avui debatem, més enllà de dades concretes, un problema estructural, no?, d'este reiterat incompliment per part de moltes mancomunitats de municipis de l'obligació legal de transmetre el Compte general dins de termini. I és important, com se fa, analitzar possibles causes que influïxen en esta situació. Al final –abans ho comentava el diputat de Junts–, mancomunar serveis segurament és fruit d'un moment determinat, de que algú té aquella perspectiva, no?, que aixeca la lupa i té la bona intenció de millorar el servei públic als seus veïns d'una manera generosa i col·laborant amb altres institucions. Però, alhora, els que hem estat al món local també sabem que les mancomunitats són sensibles tant als canvis de conjuntura política com també de la normativa, i, per tant, aquí cal, eh? –i, evidentment, això no justifica absolutament res, i menys l'incompliment–, requereix seguir sent autoexigent amb el rigor amb lo que és l'execució per part de les comunitats de la feina per a la qual estan pensades.

Segons l'informe, el 22 –s'ha comentat, no?–, només un quaranta-u per cent de les mancomunitats van complir el termini, és a dir, més de vint punts per baix, com deia el síndic, de la mitjana dels ens locals en tots els exercicis. De fet, a finals del 23 encara mancaven setanta-quatre comptes generals, i un total de nou mancomunitats, com s'ha comentat, havien incomplert reiteradament, com a mínim tres exercicis, trametre els comptes. Des del nostre grup entenem que este incompliment no és menor. La falta de tramesa de comptes generals impacta sobre la transparència, sobre esta capacitat que tenim o que hem de tindre d'exercir el control democràtic com a garantia d'una gestió correcta dels recursos públics. En canvi, moltes d'estes mancomunitats seguien actives gestionant pressupostos amb percentatges d'execució superiors al vuitanta per cent, és a dir, executaven despesa i inversió sense complir tots els compromisos de retiment de comptes.

Causas. L'informe apunta diversos factors. En primer lloc, esta manca de recursos humans i tècnics. Moltes mancomunitats tenen estructures molt febles. Només tres de les nou que incomplixen en exercicis reiterats disposaven de personal propi. Sense capacitat administrativa, complir amb la normativa es fa difícil, per no dir impossible, en molts casos. I garantir els recursos tècnics necessaris moltes vegades, probablement, no depèn del mateix organisme. Per tant, podríem interpretar, des d'un punt de vista segurament massa benvolent, que en molts casos estes mancomunitats estan sent víctimes d'esta impossibilitat de disposar dels recursos necessaris. Volem pensar que no són potencials incomplidors dels instruments de control democràtics i de fiscalització, sinó que es veuen abocats a l'incompliment.

No sé, una pregunta seria: el fet de no disposar de secretaris-interventors habilitats a les mancomunitats com considera el síndic que afecta, al final, este compliment o incompliment de la tramesa de comptes? Si este procés, este repte que tenim com a Administració de resoldre d'una vegada per totes o de facilitar la disponibilitat de secretaris-interventors habilitats pot millorar-ho a curt termini.

Altres causes. En segon lloc, adaptació dels objectius i estatuts –ja s'ha comentat. Algunes mancomunitats mantenen competències que no els corresponen segons la llei de bases de règim local. Este desajust entre el que diuen els estatuts i el que

realment fan incrementar també esta inseguretat jurídica des del nostre punt de vista i, de retruc, també dificulta la rendició de comptes.

Tercera causa, una inactivitat i manca de voluntat política. Set mancomunitats consten en situació d'anotació preventiva d'inactivitat, o fins i tot suprimides després de dos anys sense activitat, però als tràmits de dissolució i liquidació avancen amb una lentitud que moltes vegades es fa desesperant, fruit del mateix procés de liquidació i de la necessitat que el complisquen totes i cadascuna, si no m'equivoco, de les administracions locals mancomunades. Per tant, la pròpia sindicatura ja recomaneu que, si no hi ha voluntat de reactivar-les, estes entitats se dissolguen definitivament.

Bé, recomanacions de la sindicatura que són clares: completar els tràmits de dissolució quan calga, enfortir les àrees de gestió econòmica i de control intern, actualitzar els estatuts, establir mecanismes de coordinació entre registres i, sobretot, garantir que les mancomunitats amb activitat disposin de recursos humans mínims per complir les obligacions legals.

En definitiva –i acabo, president–, este informe no només assenyala uns quants incompliments administratius, ni molt menys; mos alerta que si no actuem podem tenir una part del sector públic local funcionant sense prou transparència ni control. Això és un dèficit democràtic que no mos podem permetre i és també una amenaça per als responsables polítics d'estos organismes per la manca d'eines per corregir, si és el cas, procediments per millorar la gestió dels organismes que ells mateixos encapçalen. Per això hem d'assumir que, o bé reforcem la capacitat de gestió d'aquestes entitats, o bé les dissolem si han perdut sentit. El que no pot continuar passant és que les mancomunitats incomplisquen reiteradament i que el sistema mirem cap a una altra banda.

Gràcies, president, per la generositat.

El president

Moltes gràcies, diputat. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, té la paraula la diputada Míriam Casanova. Quan vostè vulgui.

Míriam Casanova Domènech

Molt bé, president, moltíssimes gràcies. Abans de tot, agrair l'elaboració d'aquest informe de fiscalització a tot l'equip de la Sindicatura de Comptes, i, de forma molt especial, doncs al senyor Manel Rodríguez la seva exposició avui a la comissió.

També voldríem deixar clar ja des d'un principi que compartim que els municipis doncs tinguin dret a associar-se en mancomunitats per establir, per gestionar, per executar obres i serveis en comú i sempre determinat a la seva competència. També creiem que l'Administració autonòmica, la Generalitat, i també les diputacions i els consells comarcals han d'estar al costat de les mancomunitats per ajudar-los en la seva activitat diària. Però també hem de deixar clar que tenen unes obligacions legals a complir, com la resta d'administracions públiques, que és complir amb la tramesa del Compte general i altra informació econòmica i financera que s'exigeix, perquè és molt important com a exercici de transparència i de retiment de comptes.

L'objecte del treball doncs ha estat avaluar l'evolució d'aquesta tramesa del Compte general per part de les mancomunitats de municipis durant un ampli període, des del 2010 fins al 2022, perquè resulta que, com hem anat veient en altres informes de fiscalització, doncs les mancomunitats han estat els ens locals més incomplidors en la tramesa dels comptes i, a més a més, ho han fet de forma reiterada. Però també és cert que anem veient doncs que van millorant, que cada vegada van complint més. Però també són rellevants, no?, les conclusions i l'anàlisi més en detall que destaca l'informe. Recordo que hi ha un gràfic, hi ha un quadre molt il·lustratiu on es veu doncs com ha anat augmentant el nombre d'incompliments en la tramesa de la informació del Compte general per part de determinades mancomunitats i com, al final, doncs això ha comportat la suspensió de pagament de les subvencions a càrrec de la Generalitat. I encara ha estat superior l'incompliment per part d'aquestes determinades mancomunitats pel que ens referim a la tramesa d'informació del control financer, del control intern, per preparar els comptes, eh?, lliures d'incorreccions, que, de fet, va ser un dotze per cent per sobre, no?, de l'incompliment de la tramesa del Compte general.

Veiem molt adequades totes les recomanacions que proposa la sindicatura; van en la línia doncs de millorar el cens de les mancomunitats com a intercanvi també d'informació entre els principals registres de les diferents administracions. Apostar

per la dissolució i liquidació d'aquelles mancomunitats doncs que ja no presten el servei perquè ja l'han acabat o simplement doncs perquè no l'han fet, no?, des del seu inici i va ser el motiu de la seva creació.

Per acabar, doncs valorem molt positivament que també, gràcies a aquest esforç per part de la sindicatura, amb aquests informes de fiscalització, doncs puguem veure que cada vegada anem millorant, eh?, en el compliment per part de les mancomunitats. I, si m'ho permeten, sí que ens hagués agradat que haguessin inclòs una recomanació en la línia doncs que la Generalitat ha enfortís el seu paper de lideratge en la coordinació i en l'impuls d'activitat de prestació d'assistència tècnica i jurídica de la mà de les diputacions i els consells comarcals, i especialment dirigida a les mancomunitats, que, sobretot, doncs no disposen de personal propi en l'àrea de gestió econòmica i financera.

Moltes gràcies de nou.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari de VOX, té la paraula el diputat Javier Ramírez. Quan vostè vulgui.

Javier Ramírez Gutiérrez

Gracias, señor presidente. Creo que la megalomanía de la Administración en Cataluña es algo impresionante, y se ve todos los días, no únicamente con este informe, sino con muchos otros, en los que es curioso cómo se crean comunidades para prestar supuestos servicios que ya otras administraciones o prestan o deberían prestar. En Cataluña no únicamente tenemos los municipios y las diputaciones, sino que también tenemos a los consejos comarcales, con la mala excusa de que esos consejos comarcales se crean para mancomunar servicios y prestar servicios que los ayuntamientos pequeños no llegan. Luego esas funciones son realmente las que deben hacer las diputaciones provinciales. Pero, claro, ¿cuál es la intención? Sobrecargar la Administración.

Aquí hay un mensaje que se ha dado un poco curioso, que es que se pone excusa del incumplimiento de la ley a que faltan secretarios-interventores. Bien, que faltan secretarios-interventores en Cataluña... Como en toda España, es evidente. De

hecho, cuando empezó la legislatura, nosotros lo pusimos de manifiesto. Incluso se dijo que había la intención de hacer un informe al respecto, quiero recordar. Bien, eso es una cuestión que hay que solventar. Pero también hay que solventar lo siguiente, y hay que... –y en ese informe espero que se explique–, cómo hay alcaldes que se niegan a convocar las plazas. ¿Por qué? ¿Y cómo puede ser que hay interventores-secretarios que llevan veinte años de interinos sin tener la plaza? ¿Por qué? ¿Porque a lo mejor al alcalde o al concejal de Hacienda le interesa no convocar esa plaza? Pues lo tendrán que explicar. Eso, por un lado.

Y segundo, el hecho de que se cree o no una mancomunidad entra en la capacidad discrecional de la Administración, ergo, de la capacidad política. Luego lo que no se puede, evidentemente, es culpar a los secretarios o a los interventores o a los tesoreros y decir: «No, es que el incumplimiento de la ley supone que no hay medios o no se ha podido llevar a cabo.» Oiga, ustedes han sido responsables, y llevan casi cincuenta años gobernando en Cataluña, de crear esas mancomunidades. Pero de crear mancomunidades como esas empresas públicas y como todo ese entramado administrativo que ustedes han creado, ¿para qué? Para desviar el dinero público. Porque lo que se hace es lo siguiente. Saben ustedes perfectamente..., en vez de licitar contratos de manera transparente, coherente, a través de la Administración, no, se hacen a través de las empresas, a través de las mancomunidades, a través... ¿Y qué pasa? Que se disuelve todo. Y luego el acceso a esos servicios a través de empresas privadas..., pues se dificulta ese acceso.

Lo curioso es lo siguiente, y es que cuando tenemos el mayor número de inspecciones a personas físicas y jurídicas e Illa y Sánchez han abierto la veda a intentar recaudar de donde se pueda y con quien se pueda, resulta que la propia Administración no cumple la ley. Es decir, ¿cómo les podemos decir a esas personas que se han pasado de justificar o no un tique, un autónomo, y les machacamos...? En cambio, la propia Administración no cumple la ley y no pasa absolutamente nada, no se sanciona absolutamente a nadie. En cambio, hacienda, venga a pedir paralelas. La Agencia Tributaria de Cataluña venga a hacer inspecciones. Cualquier persona física o jurídica que compre una vivienda en Cataluña o que haga algún tipo de transmisiones patrimoniales..., la agencia ya te envía la carta para revisarlo, esté bien o no esté bien, porque quieren recaudar hasta el último céntimo de donde se

pueda. En cambio, la Administración incumple de manera sistemática –no únicamente las mancomunidades, sino los propios consejos comarcales, por supuesto, los ayuntamientos– y aquí no pasa absolutamente nada. Por tanto, oiga, lo que debe hacer ustedes es cumplir con la ley, porque al final son ustedes los que tiene que ejecutar esos procesos.

Fitxer 13_2i15_1CSC4

Y, ya para acabar, quiero agradecer públicamente, evidentemente, el informe que ustedes han hecho, porque es muy detallado. Sí que es cierto que en el informe, entrando al detalle, hay ciertas mancomunidades..., como, por ejemplo, para el servicio del agua, que pueden tener un cierto sentido en ese momento, ¿de acuerdo? Pero lo que no se entiende es que no se haya procedido a ningún tipo de proceso –valga la redundancia– administrativo que justifique todos esos procesos y toda esa contabilidad pública, que es lo que no está publicado. Entonces, claro, no sabemos si ese servicio es eficiente, si no, a quién se presta y a quién no, si la facturación es correcta o no. Entonces, ¿cuál es la solución? ¿Irnos a esa empresa que está muchas veces con la concesión de esos servicios? Bueno, ya sabemos que a veces pues difiere de lo que dice la Administración lo que dicen las empresas, ¿no?

Por tanto, bueno, yo, acogerme, evidentemente, como no puede ser de otra manera, a las recomendaciones que ha hecho la Sindicatura de Cuentas y reiterarme en el mensaje: creo que esto no es una cuestión técnica, es una cuestión política. Y creo que los alcaldes y alcaldesas de toda esta región lo que tienen que poner en valor y convocar esas plazas para que se puedan presentar grandes profesionales y técnicos jurídicos que están en ese proceso. Y, sobre todo, aquellas comunidades que no tienen ningún tipo de sentido pues que se disuelvan, por no decir que se disuelvan absolutamente todas.

Muchas gracias.

El president

Moltes gràcies. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari de Comuns, té la paraula la diputada Núria Lozano. Quan vostè vulgui.

Núria Lozano Montoya

Sí; gràcies, president. Bon dia i moltes gràcies al síndic Rodríguez per la seva exposició i a l'equip de la sindicatura per la tasca desenvolupada. Som conscients de l'elevat nombre d'ens que han de presentar el Compte general, i per aquest motiu valorem positivament l'elevat percentatge dels que sí que compleixen amb les seves obligacions. Però aquesta valoració positiva és cert que no exclou l'exigència respecte a aquells que no ho han fet, en canvi. I, precisament, el grau d'incompliment és més alt entre les entitats supramunicipals, i concretament el cas de les mancomunitats a les que es refereix l'informe.

L'objectiu ha de ser, lògicament, el cent per cent de compliment i, per tant, disposar de la formulació del Compte general dins dels terminis legals a efectes de conèixer la seva situació patrimonial. I és cert que l'incompliment convida a una certa preocupació sobre l'adequada gestió dels interessos de la ciutadania. És cert que la tramesa del Compte general dins de termini ha augmentat de l'ordre de divuit punts, és una dada positiva, però també constata una constant, i és que el grau de compliment està vint punts per sota dels ens locals catalans. I, per tant, és molt el recorregut i el que es pot millorar. Sense deixar de banda que, de les cinquanta-sis mancomunitats, doncs nou d'elles havien incomplert aquest deure durant un mínim de tres exercicis, amb períodes de retard superiors als dotze mesos. No estem parlant només dels terminis legals per remetre el compte; estem parlant també dels terminis legals per emetre l'informe de la Comissió Especial de Comptes, aprovar el Compte general i després dur a la pràctica aquesta tramesa. Per tant, l'incompliment s'estén a tot el procés de formulació del Compte general i no només a aquesta última passa final.

A més a més, l'incompliment va acompanyat també del de la informació per control intern, un element absolutament clau i que, per tant, és lògic que també es pugui donar al llarg d'aquest procés. Però, les irregularitats s'estenen també a altres camps que hi estan relacionats, com és el fet de que quatre d'elles no estan donades d'alta al Registre públic de contractes i només dues tenen seu electrònica i tres, portal de

transparència, però sense la informació mínima requerida, ja que contenia només alguns estats comptables, però no el Compte general íntegre. Per tant, són evidents les deficiències en matèria de transparència i d'informació pública.

Estem parlant, per tant, no només de la tramesa a la sindicatura, sinó de tot el procés de gestió en la seva globalitat. I les irregularitats es continuen estenent a altres camps, com pot ser la inscripció al Registre del sector públic local o el fet de que algunes d'elles, que estaven en situació d'anotació preventiva, ni tan sols havien arribat a formalitzar la dissolució. Per tant, davant de la falta de justificació del grau d'execució i liquidació pressupostària, això s'acaba traduint també doncs en una reducció de les transferències corrents en el capítol d'ingressos, el que implica que tenen més limitada la seva capacitat d'actuació i, per tant, es veuen perjudicats els interessos de la ciutadania sobre la qual aquesta activitat s'hauria de desplegar.

Anant a les causes, a nosaltres sí que ens amoïnen, i no poc, els dèficits existents al municipalisme català. És cert que no només al municipalisme català, però és on estenem la nostra actuació en matèria de funcionaris estatals habilitats. És prou coneguda la falta de secretaris-interventors arreu del país, també l'existència dels secretaris-interventors interins, en alguns casos entre opositors que no van superar el procés selectiu per accedir a aquesta condició, o també els secretaris-interventors que s'han de fer càrrec de diversos ens municipals simultàniament, en algun cas cobrint zones amples del territori. Clar, és un dubte raonable plantejar-se si l'existència d'aquesta figura a les mancomunitats podria ajudar o no. Però, clar, també és cert que primer hauríem de superar aquests dèficits abans de poder-los aplicar a altres tipus d'ens.

Compartim les recomanacions contingudes a l'informe que afecten qüestions com completar els tràmits de dissolució a què feia referència anteriorment, el que contribuiria a millorar el cens, o potenciar les àrees de gestió economicofinancera, administració i comptabilitat a les mancomunitats, especialment les que tenen personal propi, per millorar aquest procés de gestió economicofinancera a què feia referència anteriorment.

I permetin-me que acabi amb una reflexió. Els ens administratius, siguin pertanyents a l'Administració local o a un altre àmbit, són útils en tant que ho són per a la

prestació de serveis públics i l'atenció a la ciutadania. Si deixen de ser útils, si no tenen capacitat per complir les obligacions que ho fan possible, deixen de ser part de la solucions i esdevenen, en certa manera, un problema. Ja en tenim prou de problemes, crec, i, per tant, cal fer tot el possible perquè esdevinguin eines útils per a la ciutadania i donar resposta a les seves necessitats.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit, no havent-hi cap representant del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc cap representant del Grup Mixt, seria el torn del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. I té la paraula la diputada Susana Martínez. Quan vostè vulgui.

Susana Martínez Heredia

Gràcies, president. Bé, comencem donant les gràcies al síndic Rodríguez i al conjunt de la sindicatura per la seva feina.

L'informe que avui ens presenten és un instrument clau també per avançar cap a més transparència i bon govern. Aquest informe posa de manifest que una part important de les mancomunitats de municipis han incomplert reiteradament l'obligació de trametre el Compte general. I és cert que hi han hagut millores els darrers anys, però encara són insuficients. El 2022 només un quaranta-u per cent van lliurar els comptes dins del termini legal, una xifra que continua sent baixa si la comparem amb el conjunt d'ens locals –ens ho heu explicat avui aquí. I la constatació és clara: les mancomunitats desenvolupen tasques de serveis essencials i per això la ciutadania té el dret de saber com es gestionen aquests recursos.

La rendició de comptes no és només un tràmit administratiu per donar compliment a la normativa, sinó que també és una exigència democràtica. I des del nostre grup volem subratllar el valor de les mancomunitats com a espai de cooperació municipal. Són especialment importants per a municipis petits, que, de manera conjunta, poden oferir serveis que difícilment podrien assumir sols, però no estan exemptes de dificultats a l'hora de complir els tràmits administratius i legals. I hem d'aconseguir

que aquest paper rellevant de les mancomunitats es consolidi amb una gestió més clara, més transparent vers el ciutadà.

L'informe ens assenyala el camí, a les recomanacions, i les compartim plenament: cal completar els processos de dissolució i liquidació per formalitzar i finalitzar l'extinció, estudiar els mecanismes que permetin millorar la interoperabilitat per a l'intercanvi de dades amb altres registres, que es tinguin els mitjans per donar compliment a la normativa. I és cert, s'ha comentat que hi ha una dificultat important per poder disposar d'interventors habilitats i que són imprescindibles per poder complir amb tots els tràmits, al mateix temps que també cal vetllar perquè els seus estatuts reflecteixin les activitats que realment desenvolupen. Per tant, hem de continuar sent autoexigents per tal de garantir que totes les mancomunitats, amb independència de la seva mida, puguin complir amb la normativa amb els mateixos estàndards de transparència i de bona gestió que altres entitats del sector públic i poder complir tots els tràmits, també, administratius i legals.

La transparència i la rendició de comptes són fonamentals per a la confiança ciutadana, i per això el nostre grup aposta per aprofitar el marge de millora que assenyala l'informe i continuar amb aquesta tendència de millora dels últims anys fins a arribar al cent per cent de compliment. En definitiva, volem mancomunitats que funcionin, que siguin més transparents i que continuïn prestant serveis que ajudin els municipis a servir millor la ciutadania, complint sempre amb les exigències legals previstes a la normativa.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. Ara, novament, és el torn del síndic Manel Rodríguez Tió, si així ho considera, per respondre...

El síndic Manel Rodríguez i Tió

Hi ha hagut una pregunta directa i una d'un tema d'un informe, que crec que ara també m'hi referiré breument, perquè encara està per aprovar. Per tant, no puc... Però sí que puc avançar una dada, almenys.

S'ha dit si afecta o no afecta, evidentment, que no hi hagi secretaris-interventors. Afecta, clar que afecta, però només una dada: dels dos que n'hi ha, de secretaris-interventors, d'habilitats, un he dit que era a Verge dels Socors, que està al dia, l'altre és a l'Alta Segarra, que hi ha el secretari-interventor acumulat a la mancomunitat i l'Ajuntament de Calaf, i queden encara pendants cinc comptes. No és una garantia al cent per cent. Pel que pugui ser, eh? No sé si hi ha una voluntat o no dels òrgans corresponents, però que a vegades no és...

I per a l'altra, la reflexió que hem dit de l'informe de la situació i cobertura de la plaça de secretaris-interventors de menys de mil habitants –estem parlant de quasi bé 490 municipis dels 947– està molt avançat. No puc anar més... Ja està a punt d'enviar-se al·legacions. És un informe de local, per tant, jo sí que celebraria, o us demanaria, si m'ho permeten, que algun grup parlamentari el pugui demanar perquè es pugui debatre, perquè si no, com saben vostès, no el podem debatre. Però aquí ho deixo. Jo no puc fer re més, però que està ja molt avançat. I és un informe molt concloent, i crec que hauria d'ajudar a fer una reflexió profunda de com està la situació dels secretaris-interventors al país.

Moltes gràcies.

El president

Doncs, novament, moltes gràcies, síndic Rodríguez Tió.

Procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 6/2025, sobre les prestacions econòmiques de dret subjectiu del Departament de Drets Socials, corresponent a l'exercici del 2022

256-00020/15

Passem al segon punt de l'ordre del dia, que és el debat del procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 6 del 2025, sobre les prestacions econòmiques de dret subjectiu del Departament de Drets Socials, corresponent a l'exercici del 2022. El debat comença amb la presentació per part de la síndica Maria Àngels Cabasés i Piqué, que ha estat la síndica designada pel Ple de la Sindicatura de Comptes per presentar l'informe. Quan hagi... Prengui's el seu temps. Doncs quan vostè pugui o/i vulgui té la paraula.

La síndica Maria Àngels Cabasés Piqué

Moltes gràcies, president. Bon dia, diputades i diputats. Abans de començar a explicar l'informe, sí que m'agradaria agrair doncs la feina feta per l'equip auditor, especialment la Sílvia, el Víctor, el Marçal, també la Marta, la Gràcia i l'Anna per tota la feina que han fet directament amb aquest informe.

Presentem l'informe de prestacions econòmiques de dret subjectiu. És l'Informe 9/2025. I abans d'explicar exactament alguns dels..., és a dir, el gruix de l'informe, m'agradaria donar algunes dades, perquè crec que són rellevants a l'hora de centrar algunes de les conclusions i algunes de les afirmacions doncs que es fan en aquest informe. En principi, com saben, tots els informes, les conclusions i les recomanacions preliminars doncs es contrasten i es posen en comú amb els responsables de l'entitat fiscalitzada, i això va ser el dia 12 de març de 2025. La finalització del treball va ser el dia 25 de març i les al·legacions del departament es van rebre doncs el 6 de maig. Per tant, l'aprovació de forma unànime pel Ple del Parlament d'aquest informe va ser el dia 20 de maig. Crec que són dades que més endavant poden centrar algunes de les conclusions o afirmacions, com deia.

El treball de fiscalització, com no pot ser d'una altra manera, s'ha fet sota els principis fonamentals de fiscalització i les normes tècniques d'auditoria doncs que s'apliquen a les institucions públiques de control extern. Aquí, especialment, doncs la ISSAI 100, la ISSAI 300, les GPFs 3000, 3910 i 3920, i també la GUID 9020.

Per què hem fet aquesta fiscalització, per què sindicatura ha fet aquesta fiscalització? Doncs les prestacions econòmiques es poden atorgar amb caràcter de dret subjectiu, de dret de concurrència o d'urgència social. I justament les prestacions de dret subjectiu, que són objecte d'aquest informe, tenen la finalitat d'atendre necessitats, situacions de necessitat –això és important, aquest concepte: situacions de necessitat–, i s'inclouen en la cartera de serveis socials vigent. Es financen amb càrrec als pressupostos i mitjançant crèdits ampliables, perquè són justament prestacions de dret subjectiu. I la seva assignació, doncs, està sotmesa als criteris fixats per la llei. Les persones beneficiàries adquireixen doncs aquesta condició pel fet de reunir els requisits fixats per la llei que crea i regula aquesta prestació.

Ja l'Informe 22/2021, sobre la renda garantida de ciutadania, que es referia al 2018, és a dir, el primer any d'aplicació de la renda garantida, doncs ja posava de manifest greus problemes, entre ells,

Fitxer 13_2i15_1CSC5

deficiències en l'extracció de dades, errades en els sistemes d'informació, manca de controls, terminis de resolució superiors als legalment establerts, pagaments indeguts, no avaluació de la taxa de cobertura, i es recomanaven doncs canvis en l'articulat de la llei.

Algunes xifres, de forma ràpida, que surten a l'informe i focalitzades a l'any 22. La despesa reconeguda pel departament va ser de 3.095 milions d'euros, i aquests recursos aplicats a despeses per a prestacions econòmiques de dret subjectiu van representar el 31,60 per cent a disset prestacions, gestionades per vuit aplicacions informàtiques. I una mica d'informació: d'aquest trenta-u per cent, doncs el 34,7 per cent doncs es va aplicar a la renda garantida; el 32,96, a la resta de prestacions, i el 32,301, a prestacions derivades de la dependència.

Quin tipus d'informe o d'auditoria s'ha fet? Doncs és una auditoria operativa amb enfocament avaluador, per tant, l'abast ha estat auditar l'eficiència, l'eficàcia i l'economia de la gestió per part del Departament de Drets Socials de les prestacions socials de dret subjectiu. I, a més a més, s'han incorporat objectius que són propis de l'avaluació de programes i polítiques públiques; en aquest cas en concret, en funció dels criteris d'auditoria que s'apliquen, doncs s'han aplicat l'avaluació de les necessitats, la pertinença, la coherència i les eines de governança. L'àmbit subjectiu ha estat el departament de Drets Socials i l'àmbit temporal, doncs la fiscalització es centra en l'any 22, però també s'ha inclòs l'anàlisi dels anys immediatament anteriors i posteriors, del 2019 al 2024, i, per tant, les recomanacions i conclusions són extensibles a tots els períodes analitzats.

Continuant amb la base i metodologia, alguna informació que considerem rellevant d'explicar és que la qualitat i l'accés a les dades de les prestacions econòmiques i la

informació facilitada a la sindicatura han estat limitats pel fet que el conjunt de prestacions econòmiques a les persones objecte d'aquesta fiscalització es gestionen mitjançant vuit aplicacions informàtiques diferents en mans de quatre proveïdors. Per tant, per aquest motiu, a l'hora d'extreure doncs dades primàries del Departament de Drets Socials, ha de fer el departament doncs peticions expresses als proveïdors corresponents si es volen fer extraccions diferents a les predeterminades. A més, el seguiment i el control d'algunes prestacions es sustenten, durant la fiscalització, en aquesta fiscalització, en fulls de càlcul. Per tant, això pot comportar, podria comportar un risc elevat d'errors en la supervisió i en el seguiment. Per tant, això que explico ha dificultat i limitat el treball de fiscalització, atès que no es van poder doncs obtenir les dades inicialment sol·licitades, sinó que la sindicatura va haver de reduir-les i adaptar-les. Així mateix, ha calgut fer comprovacions addicionals durant el treball de fiscalització per validar la qualitat i la integritat d'algunes de les dades. I la sindicatura també ha comptat amb informació facilitada per la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya, vinculada als pagaments de prestacions. Això ens ha permès, ha permès a la sindicatura, mitjançant la informació del departament i aquesta obtinguda per la Intervenció General, detectar beneficiaris que perceben prestacions incompatibles entre si o bé altres que superen els límits de la normativa de manera sostinguda en el temps.

Com sabem, aquesta fiscalització operativa amb un enfocament avaluador, doncs el seu component central és la teoria del canvi, és a dir, el que ens explica quines són..., doncs de quina manera hauria de funcionar aquesta política pública, és a dir, l'atorgament de prestacions. I, per tant, com saben, amb aquesta teoria del canvi doncs el que s'analitza són les necessitats, els objectius, els recursos, les activitats i els resultats. I, per tant, l'anàlisi de l'eficiència, eficàcia i economia és quan posem en relació els recursos amb els resultats, analitzem els recursos o bé posem en relació els objectius i els resultats. Allò que sobrepassa l'auditoria operativa, que és, diguéssim, aquest afegit d'avaluació de polítiques, doncs ens permet analitzar la pertinença, la coherència i, en aquest cas, la governança i l'equitat.

Per què una auditoria –permetin-me només aquesta pinzellada– amb enfocament avaluador? Doncs perquè, mitjançant aquesta metodologia, el que ens permet és una visió holística de la intervenció pública, és a dir, s'han pogut avaluar tots els

aspectes tenint en compte les limitacions que he comentat amb relació a l'atorgament de les prestacions econòmiques de dret subjectiu mitjançant tres objectius que, com saben, els formulem en forma de preguntes, que també s'han desglossat en diversos subobjectius. Per tant, aquesta visió holística el que ens permet és analitzar des de les respostes a les necessitats, la gestió de les prestacions, el seguiment, el control i els resultats, sempre sota els criteris d'auditoria doncs que estan avalats per aquestes normes internacionals que la sindicatura segueix fidelment.

Quins han estat aquests objectius en forma de pregunta? Només em referiré ara als objectius; els subobjectius ja després, quan vagi desglossant. Doncs si el conjunt de les prestacions econòmiques de dret subjectiu dona resposta a necessitats prèviament identificades; si la gestió, el seguiment i el control de les prestacions responen als principis d'eficiència, eficàcia i economia, i quins han estat els resultats obtinguts en relació amb la gestió de les prestacions econòmiques de dret subjectiu. Primer faré una conclusió molt general, que seria una fotografia general de tot, que englobaria tot, i, per tant, diríem d'alguna manera que la sindicatura ha constatat problemes estructurals de governança i de bon govern en la gestió de les prestacions econòmiques de dret subjectiu i una manca d'un marc de transparència sobre les dades de la seva execució. I això ha estat doncs en base a una sèrie de conceptes, que també aniré explicant, com són la dispersió dels sistemes d'informació, l'incompliment de les situacions d'incompatibilitat, elevat volum de pagaments indeguts, problemes de seguiment en les condicions i els requisits d'accés, riscos en el compliment de les incompatibilitats, riscos en els circuits de control –especialment pel que fa a renda garantida i la prestació per a persones joves extutelades–, el risc de conflicte d'interès en la gestió i supervisió d'algunes prestacions externalitzades en un conjunt d'entitats que són col·laboradores i no s'han exercit les funcions inspectores i de supervisió.

Referint-me expressament al que té a veure doncs amb l'elevat volum de pagaments indeguts, la sindicatura considera que els pagaments indeguts detectats no responen només a errors administratius, sinó també a problemes estructurals, justament per aquesta manca d'un marc de transparència, regularitat i bon govern. En concret, la informació facilitada pel Departament de Drets Socials –això és

important–, informació facilitada, període 2016-2024, és de 167,56 milions d'euros, dels quals, 7,17 estan prescrits, per a pagaments indeguts del conjunt de totes les prestacions. Informació facilitada també pel departament de 32.647 expedients de renda garantida pendents d'analitzar per possibles pagaments indeguts. I informació facilitada pel departament de 324 expedients amb possibles prescripcions vinculades a la renda garantida per un import de 1,75 milions d'euros. I estimat per Sindicatura de Comptes en el període 19-22 de 4,7 milions d'euros de presumptes pagaments indeguts vinculats a la prestació per a persones joves extutelades, amb 804.384 euros amb una antiguitat superior a quatre anys. La informació facilitada pel departament són xifres a 1 de juliol de 2024, sense canvis a la data de finalització de fiscalització, que és la data que els he donat al començament.

Referint només a la renda garantida de ciutadania, l'import prescrit de renda garantida derivat de les actuacions de la revisió del pla de xoc no és exhaustiu pel fet de que no inclou liquidacions anteriors al 2019. Amb això no estem dient que no n'hi hagi, sinó que nosaltres no en tenim constància. Com veuen, després de l'inici de la fiscalització s'inicia aquest pla de xoc al departament i hi ha la finalització de declaració de prescripcions doncs el juliol de 2024. Per tant, d'aquella data a data de tancament no hi ha hagut cap canvi en les dades que ens ha facilitat el departament.

En relació amb aquests pagaments indeguts, la sindicatura considera que hi ha una infracció de l'article 84, lletres *b* i *d*, de la llei de finances públiques de Catalunya, doncs perquè no s'ha comprovat que concorren els requisits per a la liquidació de les obligacions i els pagaments. També doncs sindicatura considera que, presumptament, s'ha fet una infracció de l'article 84 lletra *a* doncs perquè precisament el que hi ha hagut és un menyscabament efectiu de la hisenda de la Generalitat. I tots els fets aquests descrits amb relació als pagaments indeguts que conté aquest informe doncs podria donar lloc a fets perseguibles administrativament i judicialment. Aquesta afirmació, òbviament, es fa respecte a la possible existència d'indis de responsabilitats, que, com saben, l'apreciació final únicament pot fer-la la jurisdicció i els òrgans competents per determinar-la.

A la sindicatura, i així consta en l'informe, li consta que el Tribunal de Comptes, mitjançant una interlocutòria del 24 de febrer de 2025, va decretar l'arxiu d'unes diligències preliminars obertes en relació amb dos resolucions del secretari general del Departament d'Economia i Hisenda, per les quals finalitzen i s'arxiven dues actuacions instruïdes per crèdits de la Generalitat prescrits en relació amb deutes provinents de quantitats percebudes indegudament per beneficiaris de prestacions. En relació amb aquesta resolució esmentada del Tribunal de Comptes, cal posar de manifest que l'abast de l'informe de fiscalització és més ampli que el que ha estat objecte dels procediments portats a terme pel Departament d'Economia i Hisenda.

També posar de relleu doncs que s'ha observat una situació de risc de conflicte d'interès en la gestió i supervisió de les prestacions econòmiques per a persones joves extutelades, que es troba externalitzada en un conjunt d'entitats col·laboradores sense ànim de lucre, atès que no s'ha garantit un marc de regularitat i transparència quant a la seva activitat, la qual cosa compromet la consecució de l'interès general en la implementació de la intervenció pública. Com poden veure en aquest dibuix, o en aquesta figura, les prestacions econòmiques a joves extutelats estan vinculades al seguiment d'un pla de treball individual que és preceptiu.

També poden accedir a prestacions socials d'habitatge que ofereix la DGAIA. En aquests casos, el seguiment dels joves el fan professionals de les entitats que gestionen els habitatges, mentre que, si el jove no rep la prestació social d'habitatge, aquesta tasca de seguiment la realitza el Servei de Valoració i Seguiment de les Persones Joves Extutelades, adjudicada a la UTE Fundació Mercè Fontanilles i Fundació Resilis l'any 2022. El que és rellevant és que aquesta delegació doncs es va fer mitjançant un contracte de 5,8 milions d'euros, però que la supervisió última de tot és de la DGAIA.

També posar de relleu que la sindicatura té constància que hi ha entitats que reben finançament del Departament de Drets Socials i d'Empresa i Treball de la Generalitat, a més d'entitats locals. La sindicatura aquí també observa una situació de conflicte d'interès en aquells casos en què les entitats són responsables del seguiment i la valoració de les condicions d'accés. L'accés simultani de les persones beneficiàries als recursos econòmics, socials i laborals pot comportar

incompatibilitats o requeriments. En aquest gràfic poden veure com hi ha situacions en les que és necessari doncs demanar un copagament o una reducció de l'extinció de la prestació. La sindicatura ha constatat que el departament no reclama la regularització de copagaments no exigits en períodes anteriors quan coneix que el beneficiari està obligat a contribuir econòmicament al finançament de la prestació del servei d'habitatge.

Ja anant al detall de la resposta a cadascun dels objectius que s'han plantejat i subobjectius, doncs responent a si el conjunt de prestacions econòmiques dona resposta a necessitats prèviament identificades, doncs la política pública presenta debilitats en la pertinença i manca de coherència interna i externa. No s'ha fet una detecció prèvia de necessitats per a totes les prestacions, els criteris d'elegibilitat no són coherents i no hi ha una coordinació amb altres

Fitxer 13_2i15_1CSC6

intervencions. No s'ha avaluat el conjunt de prestacions ni es disposa d'un marc de transparència per a la presa de decisions. Això està basat en un subobjectiu que ens interpel·la si el Govern ha planificat el conjunt de prestacions a partir de necessitats.

Els objectius anuals: hi ha manca de concreció, d'indicadors i contextualització; cartera de serveis desactualitzada, dades incompletes i manca de recursos estructurals per part del departament, i un pla estratègic 21-24 implementat parcialment i sense dades d'execució.

Si la definició de la població elegible es correspon amb les necessitats? No es disposa d'una estimació clara de població elegible. Requisits d'accés: exclouen perfils vulnerables. L'habitatge no es considera prou en els llindars. Hi ha fragmentació de prestacions, criteris heterogenis i barreres d'accés.

Si és suficient la quantia de les prestacions? No hi ha estudis de costos que justifiquin els llindars. L'indicador de suficiència no s'ha actualitzat en el període 2010-2022. Certament, a partir del 22 s'ha actualitzat, però l'actualització és sobre una sèrie no actualitzada. Moltes llars segueixen sota el llindar de pobresa, especialment aquelles

que tenen infants. No es tenen en compte diferències territorials quant als costos de l'habitatge. Alguns estudis, com el d'Ivàlua o el de Sindicatura de Greuges, que també citem, juntament amb l'anàlisi que ha fet sindicatura, doncs avalen totes aquestes conclusions.

Si els recursos donen resposta a les necessitats? Doncs sindicatura ha estimat la bretxa de pobresa per a l'any 22, i aquesta s'estima en 1.183 milions d'euros, és a dir, un 121 per cent menys del que es va assignar l'any 22, que van ser 978 milions d'euros.

Si el conjunt de prestacions són coherents entre si i amb altres mesures? Doncs hi ha prestacions duplicades que es podrien simplificar o fusionar. En l'àmbit local, les prestacions responen a urgències, però esdevenen estructurals sense coordinació amb les de la Generalitat. El nombre de beneficiaris de l'ingrés mínim vital es manté força reduït l'any 22, òbviament, i el nombre de beneficiaris de la renda garantida que perceben també l'ingrés mínim vital també és un percentatge baix.

Si la gestió, el seguiment i el control de les prestacions responen als principis d'eficiència, eficàcia i economia? Doncs els temps dilatats en la gestió de les prestacions, la insuficiència dels mecanismes de seguiment i control i la inexistència d'un marc de supervisió que garanteixi que es protegeix l'interès general en tots els casos limiten seriosament l'eficàcia de la intervenció pública a l'hora de complir amb els objectius de la política pública i obtenir els resultats previstos. La insuficiència de control i seguiment de la gestió de les prestacions, com han vist, ha derivat en un elevat nombre de pagaments indeguts, alguns prescrits, que comprometen l'eficàcia, l'eficiència i l'economia de la gestió.

El procediment de concessió respecta els terminis? Doncs la majoria de prestacions, com han vist, que gestiona el departament presenta un termini de resolució mitjà – per tant, mitjà, això és una mitjana – que supera els tres mesos; en alguns casos, aquesta mitjana supera els quatre i sis mesos.

Quins circuits s'han implementat per tal de fer el seguiment i el control de les prestacions atorgades i com se n'avalua l'eficàcia? Els mecanismes de control no s'han mostrat eficaços a l'hora de prevenir, detectar i corregir errors en la gestió de les prestacions. Hi ha una dispersió, com hem dit, considerable dels sistemes

d'informació. En el període 19-22, la sindicatura ha detectat dues casuístiques que comporten que les persones beneficiàries incorren en les incompatibilitats que estableix la normativa reguladora de les prestacions econòmiques: beneficiaris de diverses prestacions socials de caràcter econòmic que són incompatibles entre ells i beneficiaris de prestacions de renda garantida i de prestacions per a persones joves extutelades que perceben simultàniament rendes de treball per sobre dels llindars previstos en la normativa.

Quins fets es deriven de l'existència de pagaments indeguts i quins mecanismes s'han implementat per tal de garantir la transparència, el rescabament i el marc de supervisió? No s'ha fomentat una cultura de regularitat i transparència de les activitats finançades amb els fons públics ni un marc que garanteixi els principis ètics de bon govern i d'imparcialitat, integritat i objectivitat en la gestió dels recursos, fet que tampoc contribueix a la protecció dels interessos dels beneficiaris de les prestacions econòmiques de dret subjectiu. I en aquell cas, com hem dit –ja ho he explicat al començament–, en aquells casos en què les entitats són responsables del seguiment i la valoració de les condicions que donen dret a percebre els diferents recursos públics, la sindicatura observa una situació de risc de conflicte d'interès.

El departament no ha implementat instruments o mesures prou rigoroses per fomentar la responsabilització i els controls interns d'aquestes entitats. No s'han dut a terme actuacions de supervisió sobre l'activitat que realitzen entitats d'iniciativa social que col·laboren amb el departament en la gestió dels recursos i ajuts socials o sobre el destí i la utilització dels fons públics autonòmics i també europeus que han rebut,

Si s'ha garantit l'accés a les prestacions per part de les persones que hi tenen dret? Doncs la sindicatura estima que, aproximadament, només la meitat de les persones que tenen dret a les principals prestacions –i en aquest cas l'estimació que s'ha fet és sobre renda garantida, complements de pensió estatal i de pensió no contributiva– hi acaben accedint. Entre les causes que expliquen doncs el no accés per part de persones elegibles pot haver-hi el desconeixement i les dificultats de tramitació. També s'observa una disparitat important entre termes de municipis en

l'accés a les prestacions del departament per part de persones en situació de pobresa.

Quins fets es deriven de l'existència de pagaments indeguts i quins mecanismes s'han implementat per tal de garantir la transparència, el rescabament i el marc de supervisió? Com dèiem... Ah, no, això ja ho he explicat, veritat? Sí, sí. Perdó, eh? Disculpin.

Per tant, doncs a partir d'aquestes, com han vist, vint-i-set conclusions –com he dit, hem fet una visió holística de tota la gestió d'aquestes prestacions– doncs es proposen divuit recomanacions. Les que vull ressaltar són les següents. En primer lloc, definir objectius clars i mesurables amb indicadors homologats i seguiment públic per facilitar la presa de decisions i el retiment de comptes.

Flexibilitzar els requisits d'accés, permetre compatibilitats amb altres ingressos i ajustar les quanties a les necessitats reals de les llars. Reduir la fragmentació del sistema, fusionar prestacions i coordinar els ajuts estatals, autonòmics i locals amb una finestra única. Calcular la bretxa de pobresa per territori i perfil per planificar els recursos segons les necessitats i l'impacte previst. Revisar i digitalitzar la gestió administrativa, automatitzar controls i auditories i protegir les persones vulnerables en la recuperació d'imports indeguts. Reforçar els controls sobre les entitats gestores amb més transparència i intercanvi d'informació i seguiment en temps real dels fons públics. Desenvolupar indicadors per territori, implicar els ens locals en la detecció de casos i establir un sistema estable d'avaluació i millora contínua. I, a més, en fase d'execució d'ingressos, si hi ha una condonació o una prescripció dels crèdits, se n'hauria d'exigir el reintegrament, amb indicació de les causes que concorren, en compliment de les previsions de la llei de finances públiques de Catalunya i del pla general de comptabilitat pública.

Pel que fa al registre comptable i pressupostari de l'extinció del deute amb la hisenda pública amb la finalitat que els comptes reflecteixin la imatge final, permetin-me doncs fer un gràfic de quin és el procés de tramitació d'un pagament indegut des de la seva detecció. Hi ha d'haver a continuació la sol·licitud de reintegrament, a continuació l'enregistrament del dret a cobrar el pressupost d'ingressos i la cancel·lació d'aquest dret a cobrar, o bé per l'ingrés o bé per condonació o bé per

prescripció o per altres causes. Perquè d'aquesta manera les operacions queden reflectides al pressupost i al balanç de situació i tenim una imatge fidel dels comptes.

I per últim ja, doncs recordar-los que les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. Els puc dir que es fa un esforç molt gran, que fins i tot s'incorpora l'equip jurídic a l'hora d'analitzar totes les al·legacions. Són mirades amb molta cura i amb molta paciència, no?, perquè en aquest cas han vist que han set molt grans. Com a conseqüència, doncs, d'aquestes al·legacions, s'han introduït o bé aclariments o modificacions en els paràgrafs 5.2.1 i 5.2.2 de l'informe i també un aclariment en el text de la Recomanació 16 de l'informe. La resta del text del projecte d'informe no s'ha alterat, perquè s'entén que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita, ens confirmen... És més, en aquestes al·legacions ja els he dit que no hi ha cap modificació de dades referides a pagaments indeguts i a expedients que no s'han revisat, perquè es fonamenten en documentació addicional aportada que no acredita ni modifica les observacions de l'informe o bé perquè no tenen suport jurídic i exposen fets que no motiven la manca de compliment de la normativa d'aplicació.

Bé, fins aquí. Acabo la meva presentació i ara resto a les seves consideracions o lo que considerin oportú.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, síndica Cabasés. A continuació serà el torn dels grups parlamentaris, i en primer lloc el Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Té la paraula la diputada Maria Àngels Planas. Quan vostè vulgui.

M. Àngels Planas i Crous

Bé; moltes gràcies, president. Síndic major... Agrair doncs a l'equip auditor i també a la síndica aquest informe exhaustiu i complet. La veritat és que se'm fa difícil en cinc minuts, no?, dir tot el que voldria dir, però, bé, ho sintetitzarem.

L'informe de la Sindicatura de Comptes que analitza la gestió de les prestacions econòmiques de dret subjectiu de l'any 2022 conté dades que també es remunten a l'any 2016, he vist, i que evidencia doncs que el sistema actual, que arrosseguem

des de fa dècades, és insuficient, ineficient i desigual. La sindicatura ens assenyala, en primer lloc, que els recursos pressupostaris són clarament insuficients. En l'informe, les dades indiquen doncs que el Departament de Drets Socials gestiona 400.000 expedients amb un total de 978 milions d'euros, tot i que el volum és de 1.500 milions d'euros, tal com diuen les al·legacions del propi departament. Perquè aquí, almenys segons el departament, falta tenir en compte les dades de les pensions no contributives que paga l'Estat i gestiona la Generalitat. Sí que és cert que és una xifra totalment insuficient si volem acabar amb aquesta bretxa estimada de pobresa, que és de 1.183 milions més, que són un 121 per cent, com ha dit vostè, menys respecte al 2022. Catalunya, a més a més, és la segona comunitat –i ens ha sorprès molt– amb un percentatge més elevat de persones elegibles que no accedeixen a l'ingrés mínim vital. Representa un seixanta-set per cent, són xifres molt elevades.

En segon lloc, hi ha una manca d'equitat territorial que pensem que és intolerable. No pot ser que el codi postal decideixi si una família té dret o no a viure amb dignitat.

En tercer lloc, les ineficiències en gestió i les dificultats de control. L'informe denuncia que el departament gestiona vint-i-quatre tipus de prestacions –és a dir, la dependència, la renda garantida, les pensions no contributives, d'invalidesa i de jubilació, entre d'altres– amb vuit aplicacions informàtiques i fins a quatre proveïdors. Aquest sistema, fragmentat, amb un programari doncs informàtic obsolet, amb la dificultat de contrastar aquesta informació que haurien de prestar als beneficiaris en altres administracions i, llavors, que ha provocat doncs un elevat número de pagaments indeguts que alguns d'ells avui no es poden recuperar. Són uns diners públics que s'han donat indegudament per manca doncs d'un bon sistema de control. Un dels casos més greus és, com s'ha dit, el de les incompatibilitats amb les rendes de treball. Aquesta situació es podria evitar si la normativa, també, no fos tan complexa i si hi hagués també una connexió directa i automatitzada –aquesta és la clau–, no sé, amb la Seguretat Social o amb el servei

d'ocupació. D'igual manera amb els diferents padrons municipals, que ens dirien amb més certesa quin és el lloc de residència dels beneficiaris.

També hem de parlar de la renda garantida i de l'ingrés mínim vital, que caldria doncs coordinar d'una manera més efectiva. Ens preguntem, doncs, què proposa la sindicatura i, des de Junts, què defensem políticament. Per tant, coincidim en moltíssimes coses. El millorar l'automatització dels processos d'interconnexió dels sistemes per evitar doncs aquests errors, aquests fraus, aquestes duplicitats i també millorar el control, que és important. Recentment, vàrem fer una visita amb diferents grups parlamentaris en el País Basc, a Vitòria, i nosaltres aquí doncs sí que hem pogut comprovar com resolen ells..., amb l'automatització han resolt molts dels problemes que tenien entrelligats, doncs la seguretat social amb el sistema d'ocupació d'una manera efectiva i transparent. I ens varen comentar –i una dada molt significativa– que havien disminuït un seixanta per cent les prestacions indegudes –crec que és important tenir-ho en compte.

També calen doncs recursos estructurals en tema de personal. Cal augmentar el personal per poder donar un servei digne. Flexibilitzar els requisits d'accés als ajuts, compatibilitzar-los amb altres ingressos. Coordinar la renda garantida amb l'ingrés mínim vital i així poder optimitzar aquests recursos. I també unificar i simplificar el mapa de prestacions, moltes vegades molt fragmentat i molt difícil de comprendre per als ciutadans. A vegades fer les sol·licituds és complicadíssim, costa moltíssim. Han d'anar quasi experts a poder-ho omplir. I sobretot cal garantir l'equitat territorial. Això hauria de ser ja per descomptat. És que dir..., no hauríem ni d'estar parlant ara. També els canvis normatius que permetrien doncs simplificar el sistema. Flexibilitzar els requisits d'accés. Eliminar també aquestes incompatibilitats que penalitzen les persones amb ingressos baixos. I també poder optimitzar els recursos, que dificulta que vulguin entrar en el mercat de treball.

Nosaltres, des de Junts per Catalunya...

El president

Diputada, hauria d'anar acabant.

M. Àngels Planas i Crous

...sí, un segon i acabo—, defensem el sistema de prestacions, que sigui equitatiu, que sigui àgil i sigui transparent. I els pagaments indeguts i els riscos detectats per la sindicatura confirmen doncs que el canvi en la gestió..., ha d'haver-hi una planificació amb els indicadors, automatització i traçabilitat de les dades per millorar la coordinació d'altres institucions. I un control intern robust, vetllar per tal de que no hi hagi conflictes i una plantilla dimensionada a les necessitats.

Bé, jo, per acabar, només volia comentar que hi han uns fons europeus que es varen signar –pel ministeri– l'any 2021. Es varen destinar..., eren 30 milions d'euros per a la transformació digital...

El president

Diputada, hauria d'acabar, si us plau.

M. Àngels Planas i Crous

I acabo ja. Simplement és dir, bé, que el repte és clar i que fer que cada euro públic doncs arribi a tothom...

El president

Diputada, si us plau.

M. Àngels Planas i Crous

...visqui on visqui.

Moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies. És el torn tot seguit del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Té la paraula l'honorable diputat Joan Ignasi Elena. Quan vostè vulgui.

Joan Ignasi Elena Garcia

Moltes gràcies, síndic major, síndica, síndics i els equips que els acompanyen. Prenc les dades aquelles de l'1,53 en vermell com una referència per a tots els grups.

I, per tant, començo dient que estem davant d'una qüestió que és especialment sensible. No és qualsevol àmbit de l'Administració, sinó que és aquella que atén

especialment les persones que pateixen situacions d'extrema vulnerabilitat. I, per tant, crec que hem de ser molt curosos en l'anàlisi i sobretot amb el que transmetem a la societat respecte de la gestió de totes aquestes qüestions. I cal entrar a fons, per descomptat, i alhora dir les coses com són.

Una prestació que és indeguda és una prestació que ha sofert algun canvi, perquè tots els ajuts que són condicionats estan sotmesos, efectivament, a unes condicions. Quan canvien aquestes condicions, si aquestes no s'apliquen en el minut zero, provoquen necessàriament un període de prestacions indegudes. Per exemple, l'ingrés mínim vital –sortia una notícia fa molt poc–: el deu per cent dels expedients de l'ingrés mínim vital, que gestiona l'Estat, del 21, són prestacions indegudes. Però, aleshores, com vostè ha explicat, s'inicia un tràmit per intentar retornar-les. Això li passa a l'Estat, que té la gestió de la Seguretat Social i que, per tant, té tota la informació de tothom, d'hisenda, etcètera, no? I fins i tot així els hi passa que un deu per cent dels seus expedients són amb prestacions indegudes, que després es retornen –que després es retornen.

Aquí estem parlant de 167 milions em sembla que en set, vuit anys, no? Per tant, estem parlant de que són 167 milions d'uns 8, 10.000 milions d'euros que es donen de prestacions. Pot ser que n'hi hagin més, però estem parlant d'aquestes xifres. Estem parlant, per tant, de menys del dos per cent d'aquestes prestacions. D'aquesta informació se'ns diu que són vuit o nou els que han prescrit. Hi va haver una prescripció, i aquesta prescripció es va portar a Economia perquè s'informés sobre què passava. I aquesta prescripció es va enviar al Tribunal de Comptes, i el Tribunal de Comptes ha informat sobre això i ha dit..., tant la Fiscalia del Tribunal de Comptes com el propi tribunal emeten una resolució dient: «En principi, no hi ha cap responsabilitat.» Com s'afirma en l'expedient que poden haver-hi responsabilitats comptables. És evident que sempre n'hi poden haver en qualsevol de les circumstàncies i de les tramitacions, de responsabilitats comptables, però de moment l'única que tenim en aquests moments ens diu que no hi han responsabilitats comptables per aquestes prescripcions.

Amb relació a una qüestió que ens sembla que és rellevant, parlava d'lvàlua i parlava de les recomanacions que s'han fet. Crec que les recomanacions són molt valuoses,

i les que feia l'avalua moltes anaven en aquest sentit. És això, aquestes recomanacions que es van demanar a l'avalua i que va emetre la sindicatura, que ha fet que es tirés endavant el pla de xoc del 23. Jo crec que seria bo també que es subratllés què hi ha en aquest pla de xoc del 23, perquè respon a moltes de les coses que aquí es plantegen, vinculades, a més, a variacions normatives, a més recursos, a més personal –un programa temporal que es va fer–, a qüestions organitzatives, de canvis organitzatius, de sistemes informàtics, etcètera, etcètera. I en la mesura que no hem analitzat només el 22, sinó que també hem analitzat abans i després, és bo veure que després d'aquestes reflexions es van fer canvis rellevants que han continuat després amb el nou Govern, que ha anat implementant-los.

Respecte als conflictes d'interessos, com qualsevol persona o empresa o entitat que guanya un concurs... Perquè cal recordar que aquest conjunt d'entitats que gestionen part dels recursos –no dels recursos, sinó del seguiment dels recursos i dels programes– no és un conjunt d'entitats, no en són moltes: en són dos. I aquestes dues entitats van presentar-se a un concurs públic i el van guanyar. I no va haver-hi cap impugnació respecte a això. Què li correspon ara a l'Administració? Ser exigent, naturalment, amb aquestes entitats i fer-ne un seguiment, només faltaria. Però quan va decidir la conselleria –el director, Sendra, o la consellera–, el 22, externalitzar aquests serveis deuria ser per alguna raó, segurament per un excessiu volum de feina que no podien assumir. Però van fer un procediment administratiu absolutament legal, i van fer un concurs i el concurs el va guanyar una empresa.

I, finalment, una qüestió amb relació al que els hi deia de la sensibilitat, no?, amb relació a tot això. Jo vaig veure, el dia que va sortir publicat aquest informe, notícies que deien: «Els joves extutelats han cobrat fraudulentament 167 milions.» Però no una notícia, no: va ser la notícia. Que no és el que diu l'informe, ni molt menys. Però potser sí que hem d'analitzar què és el que posem a les notes de premsa i què és el que posem en els resums executius una vegada vist *a posteriori* quin ha estat el reflex que hi ha hagut d'aquesta informació. Ja sé, perquè jo també m'hi dedico, síndica, que no es pot gestionar i no es pot controlar què és allò que surt

mediàticament, però amb això hem de ser també curosos i analitzar quina ha estat la conseqüència.

Però, més enllà d'això, em sembla que hi han un conjunt de reflexions i de recomanacions que des de la conselleria es van interioritzar –que moltes d'elles estan a l'informe també d'lvàlua– que formen part i sustenten el pla de xoc que va començar a implementar la legislatura anterior i que s'està començant ara. I, en aquest sentit –i acabo amb això–, és veritat: les prestacions condicionades tenen aquesta dificultat de gestió. Les hem d'analitzar bé i, fruit d'aquesta anàlisi, fer els canvis interns necessaris perquè no tinguin la..., en fi, perquè es vagin reduint al màxim doncs aquestes prestacions indegudes. I prengui's aquesta anàlisi que he fet sobre la sensibilitat que hi ha en aquestes qüestions com una reflexió, perquè sé, i em consta i ens ho han explicat...

El president

Hauria d'acabar, diputat.

Joan Ignasi Elena Garcia

...–i acabo–, que des de la sindicatura hi ha la voluntat de fer un esforç pedagògic, d'explicar a la ciutadania això tan complicat, si m'ho permeten, que fan vostès perquè pugui ser digerible. Però hi ha aquest risc, i en això jo crec que hem de posar-hi molta sensibilitat. Sé que ho fan, però aquesta ha de ser la voluntat.

El president

Moltes gràcies. Tot seguit té la paraula, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular, la diputada Míriam Casanova. Moltes gràcies.

Míriam Casanova Domènech

Moltes gràcies, president. També doncs volem agrair l'elaboració d'aquest informe de fiscalització a la sindicatura, i molt especialment a l'equip auditor, perquè sabem que és una feina molt complexa, i també a la síndica Maria Àngels Cabasés l'exposició. I, si és possible, doncs també demanem poder tenir accés a la presentació, perquè realment l'informe és molt extens i és una presentació realment molt clara i té la informació molt rellevant.

Bé, doncs l'objectiu d'aquest informe d'auditoria operativa doncs ha estat fiscalitzar l'eficàcia, l'eficiència i l'economia de la gestió per part del Departament de Drets Socials referent a les prestacions socials de caràcter econòmic de dret subjectiu que han estat incorporades a la cartera de serveis socials de la Generalitat, i en concret l'any 2022, tot i que després l'anàlisi doncs agafa anys anteriors i també posteriors. I això fa doncs que sigui un informe de gran rellevància, perquè, clar, aquestes prestacions van dirigides a les persones que es troben en situació de necessitat o de pobresa que, per tant, els impedeix fer front a despeses essencials per a elles mateixes o per a la seva família. Això fa doncs que les conclusions a les que s'arriba a l'informe realment siguin molt greus, i posen doncs sobre la taula realment deficiències que cal afrontar, i de la manera més urgent.

Quant a l'objectiu de l'eficàcia, l'assoliment dels resultats esperats, bé, voldríem destacar doncs que la quantia destinada a aquestes prestacions econòmiques ha estat insuficient per protegir les famílies davant la pobresa. Nosaltres no podem entendre, des del Partit Popular, que l'indicador de renda de suficiència, que és justament l'indicador que determina la capacitat protectora en la majoria de prestacions i que, per tant, es pren com a referència, doncs no s'actualitzés en tot l'ampli període del 2010 al 2022. La síndica ens ha explicat molt bé doncs que en els anys posteriors ja s'ha actualitzat, però tampoc s'ha acabat de fer bé, perquè ha estat sobre una sèrie que tampoc no està actualitzada. Tampoc ens sorprèn, no?, que no s'executés tot el pressupost que està assignat al Departament de Drets Socials, en concret l'any 2022. Les despeses realitzades van ser de 3.096 milions d'euros, 365 milions d'euros menys que les aprovades en el pressupost definitiu, que va ser de 3.461 milions d'euros.

Pel que fa a l'eficiència, no?, la relació entre els recursos i els resultats obtinguts, i també a l'economia de gestió, la relació entre els recursos emprats i el seu cost, l'informe destaca que hi ha hagut un seguiment, una supervisió, un control inadequat en la gestió de les prestacions socials i que ha derivat en un elevat volum de pagaments indeguts ordenats pel Departament de Drets Socials, i que es calcula que com a mínim va ser de 167 milions d'euros en tot el període del 2016 al 2024, dels quals 7,2 milions doncs ja no s'han reclamat i han prescrit. I la veritat és que posem molt en dubte que els restants 160, al voltant de 160 milions com a mínim,

doncs l'Administració els pugui acabar recaptant. Clar, com es podia fer un bon exercici doncs de supervisió, de control, de col·laboració amb altres departaments o fins i tot amb la Seguretat Social si les pròpies dades vinculades

Fitxer 13_2i15_1CSC8

a les prestacions socials es gestionen amb vuit aplicacions informàtiques diferents? La mateixa sindicatura reconeix que la qualitat i l'accés a aquestes dades han estat clarament limitats. I al final també l'informe conclou que aquests pagaments indeguts no responen només a errors administratius, sinó a problemes estructurals de governança, i és el que realment pensem des del Partit Popular.

L'informe destaca –i ja me'n vaig més a l'àmbit de governança, i amb això acabaria–, l'informe conclou que hi ha una alta fragmentació de les prestacions, que hi ha una gran varietat de criteris d'accés heterogenis, que hi ha incompatibilitats entre aquestes prestacions i rendes obtingudes pel treball, hi ha una varietat de llindars de renda per determinar l'accés a la prestació, com també la quantia, hi ha enormes dificultats de tramitació i elevat temps de resolució. Tot això no només dificulta la comprensió, l'anàlisi i el voler, finalment, sol·licitar aquestes prestacions, sinó que són clares barreres d'accés als usuaris, i, per tant, entenem que contradiu l'interès general. Creiem que la intervenció pública no ha estat capaç de garantir l'accés de tothom qui té dret a les prestacions econòmiques de dret subjectiu, i, de fet, el propi informe posa de relleu que només la meitat de les persones que tenen dret a aquestes prestacions hi acaben accedint.

Bé, per tant, l'informe constata, al nostre entendre, problemes estructurals, de governança i de bon govern en la gestió d'aquestes prestacions socials, i aquesta és la principal debilitat des del nostre punt de vista. Malauradament, creiem que això ha caracteritzat els diferents governs que ha tingut la Generalitat. I, a més a més, també s'arriba a conclusions similars en informes de fiscalització anteriors de la sindicatura, que han conclòs també amb greus deficiències, com ha estat el del servei d'acolliment als joves a través de la DGAIA, com també els serveis d'atenció hospitalària. I, en definitiva, considerem molt adequades les divuit recomanacions

que fa la sindicatura –ho compartim en la seva totalitat. I després veurem, doncs amb la compareixença de la consellera de Drets Socials, doncs si el Govern d'Illa les vol entomar. I per això, des del Partit Popular, immediatament que vam conèixer doncs el contingut d'aquest informe, vam presentar la sol·licitud de la consellera.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari de VOX, té la paraula el diputat Javier Ramírez. Quan vostè vulgui.

Javier Ramírez Gutiérrez

Gracias, señor presidente. La realidad es que Junts, Esquerra, el PSC, mientras familias lo están pasando gravemente mal en Cataluña, cogen nuestros impuestos, que nos roban de manera unilateral subiendo la presión fiscal, aumentando los impuestos..., y han cogido ese dinero del sacrificio, del esfuerzo de los catalanes y lo han destinado a los MENAs, casi 170 millones de euros. Pero, además, el problema no es que lo hayan destinado: es que lo han destinado de manera ilegal, irregular, sin poder hacerlo, de esa manera. Porque han destinado muchísimo más dinero, nos cuesta un dineral cada MENA en Cataluña. Pero, ¿cómo lo han hecho? Por la puerta de atrás, queriéndolo esconder, queriéndolo tapar, y lo más grave, queriendo disimularlo, cuando, realmente, saben perfectamente que esto no se podía hacer. Pero, ¿por qué? Porque ustedes tienen un objetivo. El informe también habla del objetivo. ¿Qué objetivo? El objetivo es ese: ir en contra del bien común, en contra del interés general y en contra de los catalanes. Y eso lo han hecho de manera sistemática y reiterada.

El señor Elena, el diputado señor Elena hablaba de que ojo con los titulares, ojo lo que se explicó y lo que se dijo. Mire, le voy a explicar una anécdota personal que me ha venido a la cabeza cuando usted relataba ese mensaje. Mire, cuando salió la noticia de la Sindicatura de Cuentas, el informe, me llamó una madre, una madre con cuatro hijos, que ella no trabaja, está en el paro –su marido sí que trabaja, pero tiene un sueldo modesto–, y me decía: «Javier, ¿qué está pasando en Cataluña?» Yo: «Pues no lo sé, la verdad. Están pasando muchas cosas, muy graves, pero concretáme.» Dice: «Bueno, pues mira, te lo digo. Lo que no entiendo es que,

teniendo cuatro hijos, uno de ellos con una minusvalía, el Departamento de Derechos Sociales no me ha dejado ni me ha dado ni me ha ayudado ni una sola vez, ni un solo euro. Jamás.» Y me preguntaba: «¿Cuál es el problema? ¿Qué tengo que hacer? ¿Tengo que cambiarle el apellido a mi hijo o a mi hija para eso?» Es demoledor. Y entonces, ¿qué les decimos a esas familias? ¿Qué les decimos a esas personas? ¿Que los políticos de Esquerra, de Junts, del PSC han priorizado a los que vienen rompiendo la puerta, a los que vienen en edad militar y a los que quieren sustituirnos? ¿Esa es la respuesta que hay que darles? Porque eso es lo que ustedes están practicando y están ejecutando.

Pero es que lo más grave de todo es que aquí hay algunos partidos, como los de Junts, que vienen aquí a explicar no sé qué, como si ellos no tuvieran nada que ver, como si hubiera que mejorar todo esto. ¡Pero si son los artífices del modelo que se ha practicado y se ha ejecutado! Junts, Esquerra y ahora el PSC.

Y ante eso, ¿qué solución se va a acometer? La solución es tirar contra los medios de comunicación, contra los que han publicado, contra los que han hecho el informe, que son meros contables, solo han puesto números en un papel, no han dicho nada más. Y les han atacado, les han dado... No solo eso: ¡han intentado desmontar un informe desde el propio departamento! Ese es el relato que ustedes quieren practicar. No han dicho «nos hemos equivocado, queremos mejorarlo, lo vamos a solucionar», no, porque no es ninguna equivocación. Se ha actuado en todo momento a sabiendas de que no se podía realizar.

Y, miren, yo les voy a relatar precisamente un fragmento del informe. El informe dice asimismo, porque no sé si lo han leído: «Durante la fiscalización de la sindicatura, ha observado que había riesgo de conflicto de intereses en la gestión y supervisión de algunas prestaciones externalizadas a un conjunto de entidades colaboradoras sin ánimo de lucro para cuya actividad no se ha garantizado un marco de regularidad ni transparencia, lo que puede comprometer la consecución del interés general en la implementación de la política pública.» Se señalan hechos que podrían ser perseguibles administrativa y judicialmente. Dicen: «Bueno, esto ya lo dirá un juzgado, o lo dirá un juez», evidentemente. Y, por último, dice: «Se señala particularmente la necesidad de buscar un mejor encaje entre los objetivos.» Entre

los objetivos, Y yo les pregunto a ustedes: ¿cuál ha sido su objetivo? ¿Cuál ha sido el objetivo? Y no me refiero al objetivo de la Sindicatura de Cuentas, que meramente han hecho un análisis contable. Yo me refiero a los políticos que han practicado eso. ¿Cuál es su objetivo?

Y, por último, lo han explicado hoy muy bien: el Departamento de Derechos Sociales, en vez de facilitar, en vez de ser transparente, en vez de intentar poner luz a lo que ha pasado, precisamente ha hecho todo lo contrario, desde el primer momento, desde el primer lo ha hecho, la consejera y [#07.38] todo el equipo que inició Junts, ha perseguido Esquerra y ha continuado el PSC. Entonces, bueno, ya veremos en la comparecencia de la consejera qué explicaciones nos da y qué relato continúa. Pero todo lo que no sea pasar por que ustedes se vayan a sus casas..., no hay solución alguna.

Muchas gracias.

El president

Diputat Elena, em demana la paraula?

Joan Ignasi Elena Garcia

Jo demano la paraula per al·lusions, perquè s'ha afirmat una cosa... (*Veus de fons.*) Molt breument. No, però... No per al·lusions; per discrepàncies, que són totals. Sí, no, per al·lusions...

El president

Mig minut, si us plau.

Joan Ignasi Elena Garcia

...d'una qüestió que no he dit. Jo, quan em refereixo a lo dels titulars, em refereixo als que fan gent com vostès. És a dir, que s'ha de ser delicat, perquè hi ha un sector polític que utilitza aquestes qüestions per manipular políticament el suport a les persones més vulnerables, perquè estan en contra de les persones vulnerables. Per tant, des d'aquest punt de vista, vull deixar-li clar que el que dic és que s'ha de vigilar amb gent com vostès, bàsicament.

El president

Molt bé. Tot seguit té la paraula, en nom del Grup Parlamentari de Comuns, la diputada Núria Lozano.

Núria Lozano Montoya

Gràcies, president. Gràcies a l'equip de la sindicatura per l'informe i gràcies a la comptable..., perdó, a la síndica Cabasés per la seva exposició.

Bé, partint de la base de que la reducció de la pobresa severa com a resultat de les transferències públiques destinades a la població indica un retorn social gens menyspreable, així com una reducció correlativa d'altres partides, tant corresponents al Departament de Drets Socials i Inclusió com a altres departaments, farem servir exclusivament el concepte d'inversió social, que no de despesa. I una segona reflexió: tot i ser necessària l'avaluació de la correcció de la gestió, aquesta no es pot valorar de manera absoluta, perquè en l'avaluació de l'impacte i retorn social d'aquestes prestacions hi ha també elements intangibles relacionats amb el benestar de les persones que defugen una anàlisi exclusivament quantitativa.

Bé, feta aquesta prèvia, estem parlant d'una xifra d'inversió propera als 1.000 milions d'euros, que representa un 31,60 del total del capítol de despesa del departament en aquest període, de les que les més elevades corresponen a la renda garantida i a les prestacions associades a la dependència, i, per tant, hi farem alguna referència posterior.

Algunes constatacions. És cert que el mapa de prestacions és excessivament complex, el que condiciona, u, el grau de coneixement de les prestacions, però, dos, també dels seus requisits i de la compatibilitat entre elles i les rendes del treball, especialment en el cas d'algunes que, a més a més, són molt rellevants quantitativament, com és el cas de la renda garantida de ciutadania, que, amb la proposta de llei actualment en tràmit parlamentari i de la que el Grup de Comuns n'és proponent..., esperem posar-hi solució perquè precisament es planteja la compatibilitat amb les rendes del treball. D'aquí que la taxa de cobertura d'aquestes prestacions sigui millorable si es volen assolir els seus objectius, donat l'important índex de *take out* a l'accés a aquestes.

L'eficàcia d'aquest sistema de prestacions resulta insuficient donada la seva orientació a la reducció de la pobresa, perquè, u, és la quantia destinada a aquestes

per assolir l'objectiu, entorn del cinquanta per cent de la dotació necessària, xifra l'informe. També juga el seu paper la durada excessiva de la tramitació i la inexistència d'indicadors que permetin reorientar polítiques públiques sobre la base de l'evidència científica. És indubtable l'impacte en termes d'economia i eficiència de la gestió dels pagaments indeguts. L'informe fa referència, molt assenyaladament, a la renda garantida de ciutadania i també al cas de la prestació de menors extutelats com a resultat d'una falta de seguiment i comprovació que origina danys econòmics i morals a les persones afectades, suposa una càrrega administrativa extra i és cert que pot originar, en determinades circumstàncies, una possible responsabilitat dels funcionaris actuants.

Per cert, senyor Ramírez, si haguéssim parlat amb les joves afectades per la petició de devolució de suposats pagaments indeguts, sabrien que, com vostès diuen, la immensa majoria són de casa i, per tant, no té absolutament res a veure amb això que vostè acaba de situar.

Pel que fa referència a la coherència externa, per entendre que la introducció a Catalunya de l'ingrés mínim vital no suposa una reducció del nombre de titulars —és cert— de la renda garantida, però, amb tota sinceritat, no crec que aquest fos l'objectiu, tampoc, pel moment i per les circumstàncies d'implementació: en plena pandèmia i tenint en compte la falta de sistemes de garantia de rendes en bona part de l'Estat, el que, per tant, implica que només en el cas doncs de, en aquell moment, Catalunya i el País Basc es donava aquesta coincidència de prestacions. I precisament la reforma de la regulació a què feia referència anteriorment està orientada, com a resultat també de la transferència de l'ingrés mínim vital, a dotar de complementarietat la renda garantida de ciutadania per incrementar la taxa de cobertura i poder dotar de major protecció alguns col·lectius, però no ser beneficiaris exclusivament d'una de les prestacions, perquè no és aquest l'objectiu al que està orientada.

Coincidim plenament en la necessitat de la gestió plenament pública de les prestacions, una qüestió que Comuns fa molt de temps que defensàvem, i és cert que, tot i que no només, per evitar conflicte d'interessos amb entitats de caràcter extern, quelcom a l'arrel de bona part dels problemes actuals de gestió, com és el

cas de la prestació de menors extutelats; però que és cert que el departament ja ha començat a posar en marxa en aquests moments.

Entrant en el terreny de les recomanacions –i vaig acabant–, totes elles orientades a solucionar les deficiències anteriors –donat el limitat del temps, em referiré només a alguna d'elles–, em sembla absolutament raonable l'establiment d'objectius i indicadors que vertebrin aquest retiment de comptes i orientin la presa de decisions partint de la base del retorn social de la inversió. I, en aquest sentit, pensem que podria ser molt útil que des d'Ivàlua es desenvolupés de manera habitual una tasca d'aquestes característiques, així com que pogués ser compartida periòdicament amb el Parlament a fi i efecte de poder orientar les polítiques públiques proposades, així com valorar les implementades des del Govern. I coincidim en valorar com un dels grans dèficits [14.19] gestió dels pagaments, com a resultat en molts casos d'una gestió massa, diguem-ne, artesanal d'aquests, així com de la falta de control i seguiment del compliment dels requisits d'aquestes prestacions.

Ara bé, no compartim que, en cas de falta de diligència en la gestió, la responsabilitat dels errors que l'Administració ha comès acabin ocasionant un perjudici o acabin repercutint sobre les destinatàries d'aquestes prestacions de dret subjectiu, tot sovint en situació de vulnerabilitat extrema que les impossibilita per atendre aquests pagaments. El desenvolupament de plans de retorn en alguns casos podria ocasionar un empitjorament de la situació de les persones i que una prestació

Fitxer 13_2i15_1CSC9

pensada inicialment per ser una eina útil per a aquestes pugui acabar sent la causa d'un deute de caràcter irretornable.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. No havent-hi cap representant del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc cap representant del Grup Parlamentari del Grup Mixt, passaríem el torn de paraula al Grup Parlamentari

Socialistes i Units per Avançar. Té la paraula el diputat Guillem Sánchez. Quan vostè vulgui.

Guillem Sánchez Prat

Moltes gràcies, president. Síndic major... Espero que hagueu pogut descansar aquestes passades vacances, que alguns consideren sobrevalorades, i també que tot l'equip de la sindicatura hagi gaudit de les vacances també. Desig que també, evidentment, faig extensiu als meus companys diputats i diputades.

Faig una prèvia. Senyor president, començo lamentant la pèrdua com a actiu polític del país del senyor Giró. Considero que és una llàstima que gent vàlida, de reconeguda experiència i amb idees per millorar la vida de la ciutadania hagi fet un pas al costat i deixi la política institucional. Crec que és una pèrdua per al país.

I ara sí, entro en matèria reconeixent la feina feta per l'exhaustiu i rigorós informe que ha presentat la síndica Cabasés. Si bé és cert que el producte de la sindicatura és un terç de l'informe, que són 123 pàgines, i les al·legacions per part del Departament de Drets Socials i Inclusió són dos terços, 251 pàgines, i això demostra, encara que sigui a base de pes –ja entrarem més endavant en la qualitat–, la importància que el mateix departament ha donat a l'auditoria. Per posar-ho en context, durant el període analitzat del 2022 el Departament de Drets Socials –sense Inclusió– va ser comandat per la senyora Cervera, deu mesos i mig, i el senyor Campuzano, dos mesos i mig. Només per contextualitzar-ho, i, evidentment, sense ànim d'assenyalar ningú. Som tots coneixedors de les dificultats, i toca mirar endavant sense fissures i mirar el futur en color i no en blanc i negre, com alguns d'aquesta sala voldrien.

De fet, aquest retorn al blanc i negre, aquesta retrotopia que diu Bauman, és l'amenaça real de la internacional reaccionària: promouen la fi de la idea del progrés, exclamen el passat com a refugi, escampen la por i la inseguretat i defensen l'individualisme en contra de la comunitat. En definitiva, aquesta mitificació del passat que mai va existir els converteix en campions de la por, en espanta-sogres i, a més a més, tampoc saben ajudar la ciutadania quan els truquen. En canvi, la sindicatura s'emmarca, tal com hem dit alguna vegada, en l'ecosistema institucional democràtic de control de l'Administració pública, conjuntament amb la resta

d'institucions, com podrien ser l'Ivàlua, l'Autoritat Catalana de la Competència i d'altres. Es tracta, doncs, de dotar aquest marc de control de l'Administració pública catalana que permeti la millora de la política pública.

En aquest cas, l'anàlisi de les prestacions econòmiques de dret subjectiu ha de permetre al Departament de Drets Socials i Inclusió recollir les recomanacions i aplicar-les amb l'objectiu últim de la millora d'aquest pilar de l'Estat del benestar. És evident que hi ha hagut una insuficiència històrica de mitjans, un escenari de desbordament, insuficiència pressupostària respecte al capítol 1 i la manca d'eines informàtiques i tecnològiques adequades. És un departament que ha crescut molt durant els últims anys amb el desplegament de noves polítiques, però que potser el que ha mancat és la visió estratègica d'aquest creixement. També, alhora, no hi ha hagut manca de diligència o manca de voluntat de servei públic per part dels professionals del departament: ells han continuat prestant el servei amb el màxim compromís vers el bé públic que cal protegir, que és l'atenció de les persones en situació de necessitat i/o vulnerabilitat, una feina complicada i intensa. Per tant, des d'aquí vull, evidentment, reconèixer també la seva feina.

Dit això, toca mirar endavant, i el Departament de Drets Socials i Inclusió té en compte les recomanacions de l'informe i les anàlisis pròpies per afirmar que té per objectiu un impuls del nou model de prestacions, que hi hagi rigor en el disseny en base a dades, i aquesta tasca, evidentment, tampoc ni és fàcil ni és ràpida ni és senzilla. A nivell transversal, com sabeu, s'ha implantat el CETRA, la Comissió d'Experts per a la definició de l'estratègia de Transformació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i la millora dels serveis públics; a nivell departamental s'ha implantat la CETIS, la Comissió d'Experts per a la Transformació i la Innovació Social, que té per objectiu establir les bases d'una reforma profunda del sistema de protecció social. En curt, s'ha desenvolupat un conjunt d'accions correctives amb caràcter urgent per corregir les deficiències en tres processos claus: el procés de gestió i control de prestacions econòmiques, els processos de desemparament i tutela de menors d'edat i la gestió de serveis i recursos assistencials per part d'entitats externes. S'han creat també dos programes temporals, un de suport per a la realització d'una anàlisi de les polítiques de foment i d'ajuts socials de la Generalitat i un altre per ampliar els equips de direcció i gestió de les prestacions

socials. Tota l'estratègia està encaminada a millorar aquesta xarxa de protecció de les persones, aquesta xarxa que és, ho repeteixo, un pilar bàsic i sòlid de l'estat del benestar.

Hem d'ajudar les persones pel simple fet de ser persones quan es troben en situació de necessitat, quan es troben en qualsevol contingència que els impedeixi fer front a les despeses essencials, ja sigui per al manteniment propi o per al manteniment de la unitat familiar, amb l'objectiu de que superin les contingències i abandonin la situació de necessitat. És a dir, corregir les desigualtats, perquè, a major igualtat, major creixement econòmic i major cohesió social. En definitiva, val la pena apostar per la millora d'un dels pilars de l'estat del benestar per generar prosperitat compartida entre tots els ciutadans i a tota Catalunya.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputat. Novament és el torn de la síndica Maria Àngels Cabasés. Quan vostè vulgui.

La síndica Maria Àngels Cabasés Piqué

Moltes gràcies a tots per totes les consideracions. Però sí que m'agradaria, del que he escoltat, fer alguns aclariments, perquè crec que són importants.

En primer lloc, tal com diu l'informe de sindicatura, nosaltres no estem a favor de reduir el nombre de beneficiaris que perceben la renda garantida, sinó que el que estem a favor o el que nosaltres proposem, el que diem, és que si hi ha més persones que puguin accedir al mínim vital, compaginar-ho amb la renda garantida, la Generalitat de Catalunya s'estalviarà uns recursos –això és obvi. Per tant, això no vol dir reduir el nombre de beneficiaris. Perquè, com hem vist, només el cinquanta per cent dels que probablement podrien tenir-hi accés hi accedeixen. Per tant, nosaltres ja hem posat en valor la manca de mecanismes perquè hi puguin accedir tots aquells que realment tenen necessitats reals en aquest moment a Catalunya.

El que sí que m'ha sobtat o m'ha semblat, així, una mica estrany, és que ningú parlés justament del diferencial de costos que hi ha entre municipis: percebre una mateixa quantitat a Barcelona no és el mateix que percebre la mateixa quantitat que a Lleida,

per dir una ciutat que conec. Per tant, clar, estem parlant de la iniquitat que hi ha, perquè hi ha uns costos inherents que no es tenen en compte a l'hora de fixar aquestes quanties. Que nosaltres també hem explicat que la fixació d'aquestes quanties, que hem analitzat d'on provenen, justament no prové de cap anàlisi real ni de costos, ni de la realitat de les necessitats de les persones per viure de forma digna. Això voldria que quedés clar, perquè és un dels sentiments que exposa també aquest informe, perquè és clar.

Després, doncs dir que, efectivament, el Tribunal de Cuentas el que va fer és decretar –decretar– l'arxivament de les diligències preliminars –això és important. I també dir que la UTE Mercè Fontanilles i Resilis no només es dedica a les prestacions de les persones joves extutelades, sinó que també el que fa és controlar i gestionar aquells accessos a prestacions d'habitatge, que és la major part de relació que té el departament amb la UTE. Que, efectivament, van guanyar un contracte el 2022; efectivament, van guanyar tots los lots, tots los lots els va guanyar la mateixa empresa, o la mateixa fundació. I dir que justament l'octubre de 2024 és quan detectem, després d'aquesta adjudicació, doncs incidències importants en persones joves extutelades. Per tant, vol dir que això es perllonga en el temps, aquestes incidències, aquestes incompatibilitats, aquest conflicte d'interès.

Dir també que el pla de xoc, efectivament, es va aplicar un cop es va iniciar la fiscalització, i va consistir principalment en contractar més personal per a la revisió dels expedients que estaven amb sospita de pagaments indeguts. I, com han vist, això va finalitzar el juliol del 2024. Certament, 167,57 milions. El gruix important, el gruix més gran, fa referència als exercicis 2018-2024, perquè els del 2016 i 2017 són quantitats molt minses i de prestacions que no tenen res a veure amb la renda garantida. Per tant, podríem dir que no són deu exercicis, sinó que, en concret, estem parlant... Perquè, clar, aquests pagaments indeguts és la revisió d'aquest pla de xoc que, com dic, va del 19 al 24. Per tant, aquestes són xifres referides a aquest període. No s'hi ha incorporat el 2016 perquè justament formava part d'aquesta diligència que es va presentar al Tribunal de Comptes, que es parlava d'algunes prestacions del 2016. Però vull aclarir que la major part d'aquests pagaments indeguts tenen aquest període vigent.

I després, doncs sindicatura..., el que els vull dir és que Sindicatura de Comptes entén que el retiment de comptes i la transparència són fonamentals. Per tant, tot allò que publiquem està basat en dades objectives; tot allò que diem està basat en un estudi rigorós, i ho continuarem fent. Només sí dir que, poder, no sé qui té la responsabilitat, però algú ha de tenir la responsabilitat de fer pedagogia amb els mitjans de comunicació. En alguns casos no indicar allò que han de publicar, i que aquests mitjans de comunicació doncs llegeixin correctament els informes, que, certament, moltes vegades no és així, perquè, certament, podria haver-hi indicacions de tot lo contrari. Bé, doncs jo no vull dir res més.

Moltes gràcies. I ho repeteixo, gràcies per totes les seves consideracions.

El president

Moltes gràcies, síndica. Doncs, si els hi sembla, faríem un recés d'uns minuts, de cinc minuts, per acomiadar els síndics, síndiques i donar entrada a la consellera i representants del departament.

La sessió se suspèn a... i es reprèn a...

Fitxer 13_2i15_1CSC10

El president

Doncs havent transcorregut el recés que havíem comentat...

Compareixença de la consellera de Drets Socials i Inclusió per a informar sobre la seva posició amb relació al procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 6/2025, sobre les prestacions econòmiques del Departament de Drets Socials, corresponent a l'exercici del 2022

363-00001/15

...el següent punt de l'ordre del dia és la compareixença de la consellera de Drets Socials i Inclusió davant de la Comissió de la Sindicatura de Comptes amb relació al

procediment relatiu a l'Informe de fiscalització 6 del 2025, sobre les prestacions econòmiques del Departament de Drets Socials, corresponent a l'exercici del 2022. En primer lloc, doncs, intervé la consellera de Drets Socials i Inclusió. Té, molt honorable consellera, vostè la paraula. Quan vostè vulgui.

La consellera de Drets Socials i Inclusió (Mónica Martínez Bravo)

Molt bé, moltes gràcies. Molt bon dia. Gràcies, president. Bon dia, diputats i diputades. És per mi un honor comparèixer davant d'aquesta comissió, i ho faig acompanyada de part del meu equip. Tinc aquí, a la meva dreta, el Valentí Arroyo, director general de Prestacions, i també tenim a la sala Sílvia Subirana, subdirectora de la Renda Garantida, i Pep Muñoz, director general de Prevenció i Protecció de la Infància i Adolescència, així com part del personal del gabinet. Aprofito també per agrair a la Sindicatura de Comptes la seva tasca de fiscalització i l'informe que ha analitzat les prestacions econòmiques de dret subjectiu durant l'exercici 2022. També dono les gràcies als grups parlamentaris que el passat 23 de juliol doncs van votar a favor de la meua compareixença en relació amb aquest informe. I per què crec que és important per a mi poder comparèixer? Perquè crec que és necessari doncs fer un exercici de transparència i poder explicar aquí, a la seu de la democràcia de Catalunya, al Parlament de Catalunya, doncs tots els canvis que s'han posat en marxa per vetllar pel bon govern, en concret, en l'àmbit de la gestió de prestacions.

I aquí aprofito per avançar els principals eixos, els principals missatges de la meua intervenció, que durant la intervenció doncs fonamentaré amb dades, amb evidències i amb fets. Però aquest seria, diguéssim, el resum executiu.

L'informe posa de manifest debilitats en el disseny i la gestió de les prestacions econòmiques, però és important remarcar que aquesta és la foto de 2022. Aquesta foto no representa la qualitat de la gestió actual, de la gestió de prestacions. En aquest sentit, crec que és important transmetre la confiança a la ciutadania que avui en dia les prestacions econòmiques es gestionen d'una manera..., amb un elevat nivell d'eficiència i de qualitat de la gestió.

També aquesta intervenció em permet fer pedagogia sobre què són els pagaments indeguts. Una de les implicacions que apunta aquest informe és l'existència d'un

import notable de pagaments indeguts en l'àmbit de les prestacions. Però és important explicar què és un pagament indegut i explicar per què un pagament indegut no és una irregularitat, com s'ha traslladat en diferents àmbits, sinó que és una circumstància en la gestió d'una prestació que no comporta una irregularitat. Això és una definició legal.

I, finalment, és important posar en context la situació, fer, diguéssim, una reflexió sobre les causes de fons que han generat en diferents moments doncs deficiències en el model de gestió i també explicar per què això ha canviat cap a una trajectòria d'excel·lència i de qualitat de la gestió en l'àmbit de les prestacions. I és important explicar això avui aquí al Parlament de Catalunya perquè estem enmig d'una, diguéssim, allau de desprestigi de l'estat del benestar d'alguns sectors interessats en desprestigar l'estat del benestar i, molt en concret, l'àmbit de les prestacions socials. Tenir aquest espai per poder fer aquesta pedagogia, aquest exercici de transparència, i explicar quina és la situació actual, quins són els àmbits on hi ha encara espais de millora, però posar-ho blanc sobre negre, és crucial per traslladar a la ciutadania aquesta transparència, aquesta confiança, aquest rigor, i ser totalment transparents, explicar el que ja s'ha fet, quina és la trajectòria que avui en dia tenim a Catalunya i cap a on anem i a quin ritme hi estem anant.

Bé, doncs ara passem una mica a contextualitzar la presentació d'avui. Seré molt breu, perquè l'heu vist durant tot el matí a l'informe –segur que tots l'heu llegit de dalt a baix–, però apunto breument quatre coses. Primer, aquest informe de la Sindicatura de Comptes té el propòsit d'auditar l'eficàcia, l'eficiència i l'economia de la gestió per part del Departament de Drets Socials de les prestacions socials de caràcter econòmic i dret subjectiu. Aquest és, diguéssim, l'objecte d'aquest informe. L'altre àmbit a emfatitzar és l'àmbit temporal de l'informe. L'informe fa referència a l'exercici 2022, ens fa una foto de com era la gestió de les prestacions el 2022. I, com explicaré amb més detall, aquesta foto no és representativa de la qualitat de la gestió a dia d'avui. I per què? Perquè es va impulsar tota una sèrie de canvis i transformacions iniciades el 2023 en gran mesura –i aquí és on posaré dades concretes i fets concrets–, però algunes de les transformacions es van iniciar durant l'etapa del Govern Aragonès, i quan va arribar el Govern del president Illa, doncs

hem accelerat, hem prioritzat i hem reforçat aquesta transformació profunda de l'àmbit de les prestacions socials.

L'abast d'aquest informe: fiscalitza disset prestacions econòmiques del Departament de Drets Socials. I també és important posar en context quines són aquestes prestacions. Del volum de prestacions donades pel Departament de Drets Socials, vèiem que el trenta-tres per cent correspon a prestacions de dependència; el quaranta per cent, a la prestació no contributiva per a persones grans, i el vint-i-cinc per cent, renda garantida de ciutadania. Aquests són els tres principals blocs de prestacions en els que es focalitza l'informe. També hi ha prestacions de l'ex-DGAIA, o la nova DGPPIA, però aquestes constitueixen un u per cent del volum de les prestacions del Departament de Drets Socials. Aquest és un àmbit que abordarem amb més detall en aquesta presentació, però crec que és important contextualitzar-ho, perquè s'ha representat no de manera correcta en alguns àmbits dient que l'informe és sobre DGAIA o sobre una prestació en concret. L'àmbit de les prestacions de DGAIA és minoritari en, diguéssim, el volum de les prestacions i el gruix també d'aquest informe.

Molt bé. Passem a la següent transparència. Llavors, aquí també serà molt breu. Què és el que diu l'informe? Una de les coses que crec que també s'han de posar de manifest és que l'informe té dues ànimes diferents: per una banda, fa un exercici d'avaluació de les polítiques públiques en el seu conjunt, de l'avaluació, diguéssim, de processos en l'àmbit de les prestacions, i una altra, que fa més una fiscalització de la gestió i intenta veure si la gestió d'aquestes prestacions..., doncs opinar si s'ha..., o posar de manifest quina han estat la situació de la qualitat de la gestió.

Sobre l'àmbit de l'avaluació d'aquest informe, què posa de manifest. Doncs que en l'àmbit de les prestacions hi ha dificultats d'accés a les prestacions i que els recursos econòmics són insuficients per combatre doncs qüestions tan importants com la pobresa al nostre país. Aquesta doncs és una conclusió que, malauradament, és comuna a pràcticament tots els àmbits de gestió de prestacions en l'àmbit estatal i en l'àmbit europeu. Les prestacions econòmiques de l'àmbit social no són suficients per abordar problemes tan importants com la pobresa.

També apunta que el mapa de prestacions és excessivament complex. Hi ha disset prestacions diferents, cadascuna amb diferents criteris, diferents terminis, fragmentació d'ajuts. Aquesta també és una qüestió que és comuna en molts àmbits de prestacions en l'entorn estatal i internacional.

I després hi ha tot un altre bloc de l'informe que aborda més qüestions de fiscalització de la gestió; veure la fiscalització operativa per veure com s'han gestionat les diferents prestacions. I aquí què posa de manifest? Doncs que hi ha hagut insuficiència dels mecanismes de control, dels mecanismes de seguiment, sobretot, de les prestacions, manca de sistemes informàtics. I, com a principal conseqüència negativa d'aquestes dificultats, s'ha generat un volum considerable de pagaments indeguts.

I també l'informe doncs apunta que hi han potencials millores en l'àmbit de la rendició de comptes. Hi ha –recordem-ho, eh?–, el 2022, manca de supervisió i indicadors i, en alguns àmbits, una gestió externalitzada de les prestacions amb risc de conflicte d'interès. Com deia, això és una foto del 2022, i, com explicaré amb més detall, hi ha hagut avenços radicals en molts d'aquests àmbits. Però crec que també és important fer una reflexió sobre quines són les causes de fons que poden explicar per què hi havia doncs debilitats en la gestió l'any 2022.

El primer punt... I algunes d'aquestes..., aquest exercici de diagnòstic, en gran mesura, o en certa mesura està recollit a l'informe, però també és fruit de la nostra doncs, diguéssim, pròpia reflexió sobre la situació del departament, el nostre coneixement també de com funcionaven les coses fa uns anys. Hi ha dos blocs que crec que és important reflectir quan intentem fer un diagnòstic de quines són les causes de fons. Un és el que..., diguéssim, la manca de recursos i l'altre serien les deficiències en el disseny de tota la infraestructura de la gestió de prestacions.

Fitxer 13_2i15_1CSC11

Què vull dir amb manca de recursos? Doncs, primer de tot, manca de mitjans humans i tècnics per poder garantir el bon seguiment i gestió de les prestacions. A

finals del 2022 i 2023 hi va haver un canvi substancial en la Direcció General de Prestacions Socials perquè va canviar el seu lideratge. Es va nomenar el Valentí Arroyo com a director general. El Valentí és una persona que ve de l'àmbit del CTTI, ve de l'àmbit tecnològic, i això va marcar un abans i un després en com es pensava que s'havien de gestionar les prestacions. I uns mesos més tard, cap a l'estiu del 2023, es va nomenar la senyora Sílvia Subirana, que avui està aquí amb nosaltres, a qui se li va encarregar la sotsdirecció de la Renda garantida de ciutadania, que com sabeu, és la principal prestació. Com deia, això va marcar un abans i un després, però també va posar de manifest quina era la situació del departament de la direcció general en aquell moment. Per exemple, es va posar de manifest el 2023 que hi havia 26 places vacants a la subdirecció de la Renda garantida de ciutadania i aquestes eren el vint-i-quatre per cent dels recursos humans per gestionar la renda garantida. No només la renda garantida tenia molt poques persones per gestionar una prestació ingent, sinó que, a més, una quarta part estaven vacants, les places vacants. Llavors, un primer pas va ser cobrir les vacants. Això és un apunt per explicar la manca de recursos, també humans, en aquesta direcció general.

També hi havia una infraestructura digital obsoleta. Les prestacions es gestionaven –això és una qüestió que també he posat sobre la taula en diferents compareixences– amb un software que era equivalent a un bloc de notes. Això el que vol dir és que la gestió es feia amb manualitats. Prestació es gestionava interacció a interacció amb un expedient, un funcionari. Hi havia absència de mecanismes automatitzats per detectar canvis en la situació dels beneficiaris o, de manera automàtica, fer canvis ajustant la prestació. I tot això en un context de demanda creixent. Per diferents motius, en l'àmbit social hem tingut en els darrers anys –i continua passant– unes demandes socials cada cop més exigents. Però més recentment, en aquell període –recordem que estem encara parlant de la foto del 2022–, feia pocs anys que havíem tingut la pandèmia de la covid-19, un dels xocs econòmics i socials més grans que hem viscut en la nostra generació. Quin va ser l'impacte de la covid-19 en l'àmbit de les prestacions socials? Doncs no només té l'impacte que va tenir en tots els àmbits –introduir el teletreball, dificultar la gestió, dificultar-ho tot, tot va ser més difícil–, però també hi havia una necessitat creixent de donar més ajudes i d'agilitzar que les ajudes arribessin a les persones. Va haver-

hi un augment del nombre de prestacions que va gestionar, noves prestacions que havia de gestionar aquesta direcció general i que, a més, es va prioritzar que aquestes ajudes arribessin prioritzant això sobre la revisió dels expedients ja vigents.

Moltes més coses que ara jo crec que no és el moment per estendre'ns excessivament, però l'arribada de l'ingrés mínim vital, una prestació per disseny que es diu una prestació terra, fa que la renda garantida canviés també de naturalesa a una prestació subsidiària, i això també comportava tota una sèrie de canvis en la gestió en un volum ingent de persones beneficiàries. Bé, doncs, tot això va fer que... No, no estem aquí encara. Tot això va fer que la dimensió de recursos humans i tècnics estigués desfasada de les necessitats de la gestió.

I el segon bloc també és deficiències en el disseny de la prestació, en el disseny de l'àmbit de les prestacions. Com deia, el model de gestió era un model basat en manualitats, no en base a dades administratives. Quan vaig comparèixer per parlar dels pagaments indeguts en l'àmbit de la renda garantida, ja vaig posar sobre la taula un càlcul molt senzill i molt transparent, aproximat, però que ens fa veure la dimensió de la situació. Les persones que són beneficiàries de la renda garantida tenen vides molt canviants, pràcticament cada mes podem pensar que tenen un canvi o de padró o d'unitat de convivència, o comencen a treballar o deixen de treballar, o reben una altra prestació. Fàcilment és un canvi per expedient al mes. Per poder gestionar de manera manual una prestació de cent mil persones que cada mes tenen un canvi, per poder gestionar això a temps, necessaries dos mil treballadors. La direcció general en aquell moment tenia... No, ara mateix tenim dos-cents treballadors. Llavors encara en teníem menys, però ara mateix tenim dos-cents treballadors. Si augmentem el personal, podem augmentar-lo a tres-cents o quatre-cents, però no arribarem als dos mil. Llavors, aquí el problema no és només la manca de personal, és el model de les prestacions.

No podem pensar que dissenyem i posem en marxa una prestació que arriba a cent mil persones i pensar que amb un disseny de manualitats amb un software que es fa amb un bloc de notes s'arribarà ni remotament a tenir una gestió eficient i perfecta. I això crec que també requereix una reflexió important des de l'àmbit també normatiu, perquè des de l'àmbit normatiu també de vegades dissenyem les prestacions quan

dificulten que la gestió es faci automatitzada i en base a dades. I aquesta és una reflexió molt important que hem de fer, i demano als grups que també la fem a tots plegats, perquè estem enmig del període d'esmenes de la Renda garantida de ciutadania. I és important, des del meu punt de vista, quan pensem en les esmenes de tenir aquesta visió de com això pot impactar la gestió. Aquesta esmena o aquest requisit que jo crec que és important, és automatitzable? Farà que la prestació s'hagi de fer amb manualitats o fomenta i facilitarà una gestió feta amb dades i amb automatismes? Això és una qüestió clau. Jo crec que abans de fer les esmenes, aquesta visió de la gestió és fonamental.

Us poso un exemple molt concret: la Renda garantida de ciutadania, ara mateix, la llei que tenim en vigor exclou de la prestació les persones que no han interposat una reclamació judicial en relació amb una pensió d'aliments a la qual tenen dret però no perceben. Què vol dir això? Imaginem-nos una persona –normalment és una dona– que té fills a càrrec, s'ha separat i el seu marit li passava una pensió alimentària. Imaginem-nos que aquesta persona rep la renda garantida perquè amb aquesta pensió no hi arriba. I ara avancem. Hi ha un dia que el senyor li deixa de pagar. Què diu la renda garantida? Que en el moment que el senyor li deixa de pagar, si aquesta dona no va als jutjats i posa una reclamació judicial, deixa de ser elegible per a la renda garantida. Bé, doncs ja em direu a mi quina interoperabilitat podem tenir des de la Generalitat per saber si les persones de tot Catalunya que reben pensions d'aliments han reclamat o no a l'àmbit judicial que han deixat de rebre una prestació d'aliments. Llavors, això és important, i aquí m'estenc una mica perquè crec que és una pedagogia necessària en el moment en què estem, perquè de *buenas intenciones está el infierno lleno*. No perquè hi hagi un criteri que creiem que és important per la elegibilitat vol dir que posar-ho sigui una bona idea si això fa que la gestió hagi de ser amb manualitats. Però bé, en aquest cas puntual, jo crec que no hi havia ni *buena intención*, perquè ja em diràs tu una persona que no està rebent la pensió d'aliments, bastant té aquesta persona com a sobre forçar-la a fer una reclamació judicial perquè si no deixa de ser elegible a la renda garantida. Aquest és el tipus de coses que en la renda garantida hem d'aprofitar de netejar, tots aquests criteris que volen controlar i posar criteris pel que l'administració o el poder legislatiu

pensa que és una bona conducta d'una persona amb pocs ingressos. Jo crec que amb això estarem pràcticament tots d'acord.

Però en qualsevol cas, jo crec que aquí hi ha altres àmbits també relacionats amb això i encara amb magnitud més important, com per exemple la incompatibilitat amb el treball. Moltes prestacions, no només la renda garantida, algunes altres són incompatibles amb la renda del treball. Això vol dir, en alguns casos, que si la persona treballa un dia o treballa una setmana ja se li hauria d'extingir la prestació. Vull dir, això fa, primer, des d'un punt de vista... Ara passem a l'àmbit de l'avaluació, de si les prestacions són útils per lluitar contra la pobresa. Si ha treballat dos dies, no ha sortit de la pobresa. Vull dir, ha de sortir de la prestació i fer tot el periple de la sol·licitud per tornar a rebre-la? Vull dir, aquí és on hem de veure que de vegades les qüestions que també generen un pagament indegut doncs jurídicament i administrativament ho hem de processar tal com diu la normativa, tal com diu la llei, però també el que hem de fer és, quan escrivim les lleis, vetllar perquè les prestacions puguin ser no només gestionades en base a dades i interoperabilitat, però que també tinguin sentit i siguin flexibles per al ciutadà.

I en resum, jo crec que ja ha quedat prou clar, però també en aquest punt jo volia fer una analogia de com veig jo tota aquesta situació que tenim ara sobre la taula amb relació als pagaments indeguts. Des del meu punt de vista, l'àmbit de les prestacions s'ha dissenyat sense el suficient rigor tècnic. I l'analogia és la següent: imaginem que li demanem al nostre fill o la nostra filla que ens construeixi amb uns taulons i uns claus una casa de tres plantes. I fan la casa i llavors convidem a tot el poble. La gent va venint i posem un funcionari a la porta per veure que has de tenir l'entrada. Sí, passa, tu ets del poble, passa. Va pujant la gent i al cap d'una estona veiem que la caseta aquella comença a trontollar i, a sobre, li diem que comenci a construir una altra caseta similar perquè hi ha una altra prestació, i després una altra. I només tenim un funcionari, o mig, per cada caseta. Allò veiem que trontolla. Primer, és una sorpresa que trontolli? S'ha fet amb un equip d'arquitectes, d'enginyers? Els fonaments són sòlids? Potser és bastant obvi que allò no estava ben pensat. I segon, si allò trontolla, de qui és el problema? De qui és la culpa? És del funcionari, que ha de veure un allau de persones que van entrant i si no ho fa prou ràpid i prou bé, és culpa seva que allò estigui trontollant? O és una qüestió més fonamental que no

s'han pensat el disseny i la gestió de les prestacions amb els fonaments necessaris? Perquè per fer un pont o per fer un edifici es necessita tota una sèrie de restriccions, tota una sèrie de certificacions tècniques. I ens hauríem de preguntar si en l'àmbit social hem tingut totes aquestes certificacions tècniques i tot aquest àmbit de la gestió i del rigor quan hem dissenyat i hem posat en marxa prestacions socials. I aquest seria una mica el resum del diagnòstic que jo vull fer.

Llavors, l'àmbit en què tot aquest diagnòstic ha tingut un impacte més important és en la generació de pagaments indeguts. Un dels aspectes, diguéssim, que també ha causat més neguit per part de la ciutadania, amb raó. L'informe posa de manifest que entre l'any 2016 i l'any 2024 s'han generat 167 milions en pagaments indeguts. Primer és important definir què és un pagament indegut. Un pagament indegut sorgeix en gran mesura per desajustos en la quantitat pagada a un beneficiari que no es detecten perquè hi ha hagut canvis en la seva situació personal. La immensa majoria dels pagaments indeguts sorgeixen quan les persones d'entrada han complert tots els requisits per rebre-la. Això normalment es fa amb una diligència exhaustiva i precisament per això moltes vegades hi ha persones que perceben el tràmit de fer arribar una prestació social com a molt burocràtic, perquè hi ha una fiscalització o uns tràmits de certificar totes les condicions, normalment molt exhaustius. I de fet, d'això, l'informe no en diu res perquè sempre s'ha fet amb molt rigor. Els pagaments indeguts sorgeixen de manera majoritària perquè aquestes persones, que eren elegibles i tenien dret a rebre la prestació, en algun moment la seva vida canvia, canvien les seves circumstàncies, i això implica que o bé deixen de ser elegibles, llavors se li hauria d'interrompre aquella prestació o bé se li hauria de pagar menys. Però a l'administració li manca l'agilitat per poder detectar i ajustar la prestació en temps i forma per evitar el pagament indegut. Aquí faig l'apunt del que he dit abans. Aquesta manca d'agilitat moltes vegades es fa perquè la gestió s'ha pensat que es feia amb manualitats, quan és utòpic pensar que un funcionari pot estar fent ajustaments manuals, i moltes vegades perquè no està prou ben definit el període. Vull dir quan tu has de fer el canvi.

O com ho explico? El disseny de la prestació et diu que s'haurien de fer els canvis com en temps real, però en temps real tu no tens la dada del que cobra aquella persona. No hi ha dades perquè tu puguis aturar avui la prestació en funció del que ha cobrat ahir. Vull dir, això és un debat que després reprendrem.

Llavors, quin és el... No, estem aquí encara. Llavors, quina és la volumetria d'aquests pagaments indeguts? Com he dit, l'informe posa de manifest que són 167 i aquí veiem que els pagaments indeguts més elevats corresponen pràcticament en proporció al volum de cada prestació o la importància de la prestació. En gran mesura és en l'àmbit de les prestacions de dependència, en l'àmbit de les pensions no contributives i també amb la Renda garantida de ciutadania. En l'àmbit de la DGPPIA, aquest és el volum de pagaments indeguts, de 4,7 milions. És una quantia estimada per la Síndica, per això ho posem en un altre color. I en qualsevol cas, la mida també indica que el volum és, com a màxim, el tres per cent d'aquests pagaments indeguts.

Llavors, quines situacions generen els pagaments indeguts? Aquí jo ja he apuntat alguns àmbits, però vull ser inclús més il·lustrativa. Per exemple, en l'àmbit de la dependència, els pagaments indeguts sorgeixen de manera prioritària perquè una persona gran en situació de dependència, o una persona en situació de dependència, està rebent la prestació de dependència però, de cop i volta, comença a rebre algun altre ajut, per exemple una pensió de jubilació o algun altre ajut, que fa que aquesta prestació de dependència hagués hagut de canviar. En l'àmbit de les pensions no contributives, qüestions similars. També canvis en la unitat de convivència que fan que la quantitat que li pertocava canvia en un moment determinat. I amb la renda garantida, això ja ho vam explicar aquí al Parlament. La immensa majoria dels pagaments indeguts sorgeixen perquè les persones comencen a rebre l'ingrés mínim vital i l'ingrés mínim vital quan el comences a rebre es fa de manera retroactiva. Tots aquests mesos ja estàs cobrant la renda garantida i automàticament tot el que reps de l'ingrés mínim vital es trasllada com que has cobrat de més de la renda garantida. Això, quan comencem a gestionar l'ingrés mínim vital s'eliminarà d'arrel perquè ja automàticament nosaltres podem fer el

traspàs entre les dues administracions perquè no es generi el pagament indegut o el puguem compensar de manera automàtica. En un vint per cent dels casos en la renda garantida, els pagaments indeguts sorgeixen perquè les persones comencen a treballar. En un moment en què també volem fer la renda garantida compatible amb la feina i en què totes les prestacions socials en l'àmbit europeu estan incentivant que les persones que reben prestacions comencin a treballar, això ens ha de fer reflexionar també que aquests pagaments indeguts de la renda garantia que sorgeixen perquè les persones comencen a treballar, segurament amb un altre disseny no es produirien, perquè el que volem fer és incentivar que les persones comencin a treballar. I sobre la prestació d'extutelats, hi entrarem amb més detall en un segon. Passem a la següent transparència.

Llavors, en total, com us deia, el total de pagaments indeguts són 167 milions d'euros. És una quantitat considerable, no ho vull minimitzar. És una situació que hem d'anar a analitzar per veure com reduir aquesta problemàtica i erradicar-la, per fer que no es produeixin. Però també crec que és important contextualitzar la en el volum de les prestacions que donem en l'àmbit social. Aquí veiem quina és la relació, la proporció dels pagaments indeguts amb relació a l'àmbit de totes les ajudes que durant vuit anys s'han donat al Departament de Drets Socials. Els pagaments indeguts representarien un 1,6 per cent del total de prestacions econòmiques. De nou, no és per minimitzar-ho. Inclús si fos un euro o dos euros, és una qüestió que s'ha d'abordar, però també hem de ser conscients que la immensa majoria de les prestacions no estan subjectes a aquesta problemàtica.

Molt bé, doncs. Següent transparència. Doncs ara jo crec que és el moment també de fer aquesta pedagogia sobre... Ja hem explicat que és un pagament indegut, però crec que és important també saber què representa i posar-ho en el seu context. Primer, els pagaments indeguts no són irregularitats, són situacions en què s'ha pagat a la persona una quantitat més elevada del que li pertocaria, perquè l'Administració no ha estat prou àgil per ajustar aquella prestació a la seva nova situació familiar o econòmica. No són irregularitats perquè l'Administració té fins a quatre anys per redreçar aquesta situació. Llavors, li pot reclamar aquest pagament indegut. El que sí que és un problema més greu és la prescripció dels pagaments indeguts. Passats aquests quatre anys, l'Administració no té la capacitat de reclamar

aquesta quantia perquè prescriu, aquest deute prescriu. I això sí que és una problemàtica important, perquè si es detecten els pagaments indeguts, és el deure de l'Administració reclamar-los. I els servidors públics estan obligats a reclamar aquests pagaments indeguts i, si no ho fan o si prescriuen, doncs aquí poden tenir conseqüències inclús o repercussions patrimonials. I per aquest motiu, en el moment en què es detecten aquests pagaments indeguts, doncs sovint s'envien cartes notificant aquesta situació, inclús a persones molt vulnerables, perquè com a Administració estem obligats per llei a fer aquestes reclamacions, perquè, si no, doncs això sí que podria constituir una irregularitat.

Segon punt. Aquesta problemàtica dels pagaments indeguts malauradament és comuna a molts altres àmbits de les prestacions socials. Sense anar més lluny, l'ingrés mínim vital té una problemàtica de pagaments indeguts bastant notable, que, segons els últims estudis de l'AIReF, afecta al 28 per cent dels beneficiaris cada any. Es deu a motius diferents, l'IMV és una prestació gestionada en base a dades i interoperabilitat, no es deu a la manca de diligència en els ajustos, sinó que es deu que la finestra temporal en la qual tu veus els ingressos de la persona no està compassada amb la finestra en què tu li pagues, i això fa que retroactivament hagi pagat de més o de menys a moltes persones durant alguns mesos. És una problemàtica diferent, però l'únic punt –perquè ho poso aquí de manifest– és que hi ha moltes altres prestacions socials en què malauradament això és una problemàtica.

El tercer punt és que la detecció dels pagaments indeguts no és una senyal de descontrol, sinó més aviat el contrari, és una senyal de bona gestió. Els pagaments indeguts només surten a la llum quan les administracions públiques tenen la capacitat per detectar-los. Normalment és quan es fan creuaments de dades, i això és precisament el que va passar el 2023, quan va haver-hi aquest canvi a la direcció general i va venir un equip que tenia la capacitat i volia veure el rigor en el qual s'estava donant les prestacions i la capacitat tècnica de creuar els expedients amb bases de dades administratives. Llavors, això és una qüestió important i també ho veiem inclús en l'àmbit estatal. En l'àmbit de les rendes garantides autonòmiques, en què s'han detectat pagaments indeguts, ha estat a Navarra, el País Basc i a Catalunya. Llavors, jo ho deixo aquí, però possiblement serien els àmbits en què hi

ha hagut la capacitat tècnica per fer aquests creuaments de dades, posar blanc sobre negre i començar a fer aflorar aquesta problemàtica i intentar redreçar-la.

Més qüestions. La major part dels pagaments indeguts s'acaben recuperant, s'acaben rescabaland. I d'aquests 167 milions d'euros, ja s'han recuperat 70 milions d'euros. El procés de rescabament és un procés lent i normalment el percentatge que s'ha rescabalat va augmentant amb el temps quan es posen en marxa diferents procediments administratius per rescabalar aquesta quantitat. Llavors, ara això també ens implica la següent conclusió. Els pagaments indeguts s'acaben rescabaland, s'acaben recuperant en gran mesura, però quin és l'impacte que això té o quines són les persones que al final pateixen tant el pagament indegut com el procés de rescabament? Doncs els ciutadans.

Els ciutadans són, com deia, les principals persones que han de patir-ne les conseqüències perquè l'Administració els reclama uns calers que moltes vegades no tenien previst, no tenien planificat. I això és un perjudici important que inclús, si les quantitats s'acaben rescabaland, no vol dir que això no sigui problemàtic. També és important dir que hi ha jurisprudència prèvia del Tribunal Suprem, fent-se ressò del Tribunal Superior de Justícia de la Unió Europea, en què en moltes vegades aquests processos de reclamació de deute es considera que generen un greuge desmesurat al ciutadà envers l'Administració i moltes vegades acaben donant la raó al ciutadà, que no han de sofrir ells només la responsabilitat o la conseqüència d'aquesta incidència de pagaments indeguts. I per això, doncs, el Govern de la Generalitat de Catalunya, amb altres i en el marc dels grups parlamentaris, està impulsant lleis, per exemple com la llei del dret a l'error, per intentar blindar les persones que no hagin de patir les conseqüències o els greuges de circumstàncies en què l'Administració no ha estat prou diligent. Els pagaments indeguts són un error administratiu o no? Vull dir, això ja hem explicat que no és l'error d'un funcionari, és l'error de tot el model i com s'ha planificat. Però, en qualsevol cas, va en aquesta línia.

Pel que fa al cas de les persones més vulnerables, a més, aquest procés de rescabament dels pagaments indeguts és una doble condemna a l'exclusió, perquè tots els estudis internacionals apunten que persones de baixos ingressos no tenen

estalvis i no tenen capacitat de fer front a despeses sobrevingudes. Imagina't un procés que has de pagar una quantitat elevada per un pagament indegut. I precisament per aquest motiu, doncs, al principi de la legislatura vam impulsar la condonació dels deutes de la Renda garantida de ciutadania perquè consideràvem que era una doble condemna a l'exclusió. I també vull aprofitar aquest moment per agrair als grups parlamentaris que van donar suport a aquesta mesura, perquè han estalviat un elevat grau de patiment a moltes persones vulnerables en el nostre país. I bé, aquí, doncs, també apuntar que la condonació dels deutes, òbviament, no és la solució, és la manera que tenim perquè les conseqüències dels pagaments indeguts no les hagin de pagar els més vulnerables.

Però llavors això ens fa obrir la reflexió sobre com evitem aquesta problemàtica més enllà de les condonacions, com evitem que els pagaments indeguts es produeixin i minimitzem aquesta situació. I aquí vull apuntar a tot el que s'ha fet en aquesta línia, perquè, com apuntava a la meua intervenció inicial, hi ha hagut un canvi substancial i radical que va passar posterior a l'exercici 2022, en el qual se centra l'informe. I aquí us explicaré i us donaré evidències de perquè crec que aquest informe, i la foto que dona aquest informe, no és representativa de la situació actual de com es gestionen les prestacions socials a Catalunya.

Aquesta fase, aquesta transformació, la podem dividir en dues fases. La primera fase va ser la fase de detecció i mitigació del problema. Com he apuntat, va haver-hi un canvi substancial en la Direcció General de Prestacions Socials, un nou equip directiu que es va iniciar a inicis del 2023 i que va marcar un abans i un després en aquesta prestació. Aquí també crec que és un punt on, de nou, s'ha de posar de manifest que aquest canvi va ser iniciat durant l'època del govern d'Aragonès. Això és un canvi que va impulsar l'exconseller Campuzano i que, com deia, crec que també és el moment per reconèixer aquest canvi que va marcar una trajectòria totalment diferent. Ràpidament, aquest equip, com us deia, amb una visió de dades, d'interoperabilitat, de posar blanc sobre negre, van detectar aquest volum de pagaments indeguts o de possibles pagaments indeguts. Perquè detectar-los i quantificar-lo és un procés en si mateix. Van posar en marxa un pla de xoc immediatament en què es van començar a fer creuaments en bases de dades administratives de manera regular per detectar aquests

Fitxer 13_2i15_1CSC13

pagaments indeguts, de manera que les prestacions s'ajustessin de manera més ràpida possible. Ja us he esmentat la situació del personal d'aquesta direcció general quan el nou equip directiu va arribar i el primer que van fer és omplir les vacants, que eren fins a una quarta part de les places en l'àmbit en concret de la renda garantida. Hi va haver un reforç de 27 persones, amb la qual es va augmentar un 24 per cent la capacitat de recursos humans per fer totes aquestes gestions.

El maig del 2024 s'aprova el Pla d'integritat, una política innovadora que aplica el model de *compliance* a la gestió pública de les prestacions socials amb la voluntat de garantir una bona governança, exemplaritat, excel·lència i serveis públics. Llavors, què és aquest àmbit del *compliance*? Jo, com que no soc jurista, m'estic endinsant en aquesta realitat. Però realment aquest lideratge de la direcció general són persones referents en l'àmbit de *compliance* i ahir vaig tenir l'orgull de participar en la presentació del seu nou llibre «*Compliance en el sector públic*», que us convido a tots a llegir. Llavors, sense ser jurista, intentaré explicar què és el *compliance*, però bàsicament en el sector públic, que és en què aquest llibre aprofundeix. Bàsicament el que diuen és que en el sector públic, lògicament, tenim tota una sèrie de criteris, de circuits per vetllar pel bon ús i la bona governança. Tenim la intervenció, la Fiscalia, el Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes, etcètera. Però també el sector públic es pot autoregular i es poden generar tots uns procediments per vetllar pel bon ús i els bons processos en tot l'àmbit de la gestió pública, amb mapes de riscos amb revisió i estipulació de tots els procediments, mapes de riscos per detectar on hi ha possibles indicis d'una gestió no prou diligent, també per signar compromisos de vetllar per l'absència de conflictes d'interès, de fomentar tota una cultura ètica a tot un conjunt de procediments.

Aquest pla d'integritat realment no és d'obligat compliment. Les administracions públiques no hem de fer aquesta qüestió, aquests plans d'integritat per llei, però és una bona pràctica recomanada per l'OCDE d'impulsar tots aquests esquemes d'autoregulació i de protecció de la bona governança de les prestacions. I aquí

m'agradaria que ells ho poguessin explicar. Però en l'àmbit de l'arribada dels fons Next Generation, es van impulsar tots uns plans que volien reforçar tots aquests circuits d'autoregulació. Per la Direcció General de Prestacions Socials, com deia, fer aquest Pla d'integritat no era obligatori, ni molt menys. Ells han fet aquesta innovació per portar totes les millors pràctiques de l'OCDE i totes les recomanacions de l'Oficina Antifrau en un esquema que implica tota la direcció general per vetllar i autoregular-se envers les millors pràctiques i l'excel·lència en l'àmbit de la integritat de la gestió.

Llavors, aquí faig un apunt. Com deia, res més lluny de la realitat d'aquesta foto que tenim del 2022 a la realitat del departament de dia d'avui, quan el que tenim realment és una direcció general d'excel·lència, amb una trajectòria d'excel·lència, que, a més, estan sent una força tractorsa per impulsar tots aquests esquemes de màxima qualitat en la gestió i diligència en la qualitat de la gestió, estan sent una força tractorsa per tot el departament i jo crec que molt aviat també ho seran per tota la Generalitat de Catalunya.

Bé, continuo perquè ja em queda menys temps. Més qüestions importants. Es va posar en marxa un pla temporal de 77 persones per poder processar tots els expedients i fer aflorar tots els pagaments indeguts de la renda garantida. I també va haver-hi inicis d'avenços importants en l'àmbit de les tecnologies. Els expedients de la renda garantida no activables van passar a ser gestionats amb la T social, que és una eina tecnològica que ens permet fer una gestió automatitzada. I a partir del febrer del 2025, la Renda garantida de ciutadania ja es gestiona amb revisions automatitzades mensuals. Abans es feien les revisions i els creuaments cada dos o tres mesos quan es podia; des del febrer hi ha una instrucció que diu que això es fa de manera mensual.

Tots aquests canvis es van emmarcar en una fase de detecció del problema i mitigació del problema. Però nosaltres, el nostre govern, també, quan va arribar, va voler impulsar una transformació integral, perquè el que volem també és erradicar el problema d'arrel perquè no es produeixi. Com hem dit abans, el principal perjudicat per un pagament indegut molt sovint és la ciutadania qui ho pateix i el que necessitem fer és erradicar-los d'arrel. El primer que vam fer va ser aquesta

condonació de deutes a les persones vulnerables. Ja ho he explicat abans i això no és una solució del problema, és simplement el que has de fer perquè el problema no el paguin les persones més vulnerables. També hem agilitzat la transformació tecnològica del departament i hem anat més enllà de millorar el control i la gestió, sinó que estem construint tota una estructura digital per poder gestionar totes les prestacions amb base, amb interoperabilitat i dades automàtiques. El CTTI, que ja sabeu que és l'equip tecnològic de tota la Generalitat, ha prioritzat el Departament de Drets Socials per impulsar tota aquesta transformació destinant personal propi per agilitzar tota aquesta transformació i dintre del departament hem volgut prioritzar de manera molt destacada l'àmbit de les prestacions socials. El CETRA, el Comitè d'Experts per a la Transformació de l'Administració, va identificar deu tràmits prioritaris per a la reforma de l'Administració. D'aquests, cinc són del Departament de Drets Socials i de la Direcció General de Prestacions Socials. I també tenim el nostre propi Comitè d'Experts per a la Innovació Social, el CETIS, que aviat presentarà un informe sobre la millora de les prestacions socials i les millors pràctiques a l'entorn internacional amb el desplegament de la intel·ligència artificial per a la gestió de les prestacions.

Quines altres coses ja són una realitat a dia d'avui? Per a l'adopció de l'ingrés mínim vital, per gestionar-ho, necessitaran tenir convenis d'interoperabilitat amb bases de dades de l'Estat i, en concret, hem signat dos convenis: un amb l'Agència Tributària i l'altre amb la Tresoreria General de la Seguretat Social. Per primera vegada, gràcies a aquest conveni, la Generalitat tindrà accessibles les bases de cotització de la Seguretat Social precisament per poder gestionar les prestacions en base a dades i amb base a interoperabilitat. Fins ara es podia fer de manera puntual, expedient a expedient. Aquests convenis els permet tenir aquesta interoperabilitat que el que fa és descàrregues massives de dades per poder gestionar les prestacions. Tot això ja és una realitat a dia d'avui. Hem impulsat també la reforma de la Renda garantida de ciutadania de la mà del Grup Parlamentari Socialistes i Units per avançar que, com ja sabeu, té dues prioritats clares. La primera, eliminar els pagaments indeguts, blindar la prestació perquè no es produeixin pagaments indeguts. I l'altra, fomentar la compatibilitat amb les rendes del treball. Primer, perquè la gent necessita incentius per començar a treballar, no al contrari; i segon, perquè també això, fer-ho més

compatible, redueix la problemàtica dels pagaments indeguts. Per això fomentem aquesta visió de la renda garantida que tingui revisions trimestrals i també revisions trimestrals en base a dades que puguin ser observables en el moment en què tu fas la revisió. La nostra proposta seria agafar els tres últims mesos de dades administratives observables quan has de fer l'actualització de la renda garantida. I això que sembla un tecnicisme, és clau per blindar la prestació als pagaments indeguts. I aquest és el tipus de coses en què hem de parar molta atenció quan pensem en quina llei de la renda garantida volem.

Amb tot això, el que estem fent és assentar les bases del futur sistema de garantia d'ingressos de Catalunya, un sistema que volem que sigui construït entorn a poques prestacions, ben dissenyades, amb base a dades i que permetin aquesta gestió automatitzada. Amb aquesta reforma de la renda garantida i l'adopció de l'ingrés mínim vital, estem creant la columna vertebral d'aquest futur sistema de prestacions. I el que estem fent també és començar a estudiar quines altres prestacions es podrien integrar en aquest marc. Això ja està en marxa amb un pla temporal de deu persones assignat a l'interventor general de la Generalitat de Catalunya del Departament d'Economia que, amb la nostra codirecció o colideratge estem impulsant tota una reflexió sobre com integrar tot l'àmbit de les prestacions de la Generalitat de Catalunya per anar incorporant-les i redissenyant-les. Això abordaria una de les coses que apunta l'informe de la Sindicatura de Comptes sobre un mapa de prestacions molt complex. Bé, ja estem treballant en no només millorar les prestacions clau i crear aquesta columna vertebral, sinó en identificar com anirem integrant totes les diferents peces.

Més transparència i pla d'integritat. Com us deia, aquí tenim el llibre que us torno a recomanar. Aquesta direcció general és tractora de tots els nivells d'excel·lència i de rigor en l'àmbit de la integritat, i això ho estendrem a tots els espais del Departament i us recomanarem també a altres departaments. I després, de manera molt substancial, estem reforçant tota l'estructura del Departament de Drets Socials. Recordeu que algunes de les dificultats, doncs, eren la manca de recursos no només tecnològics, sinó també humans. Hem passat un nou decret d'estructura del departament. Feia més de nou anys que no hi havia un decret d'estructura integral al Departament de Drets Socials. Això ho van fer fa unes poques setmanes i també

vam aprovar per Govern l'expansió de tres-cents nous efectius a tot el departament, dels quals cent quinze van a reforçar l'àmbit de les prestacions socials.

I tot això són transformacions que ja estan donant resultats. Segur que després alguns direu «tot això que ha explicat, no es trasllada en res, i bla, bla, bla». Bé, és que resulta que ja tenim resultats tangibles i ara us n'ensenyo alguns. Per exemple, en l'àmbit de la renda garantida, la primera gràfica, us ensenyo el percentatge d'expedients actius revisats de manera mensual per veure si la quantitat que estan cobrant aquests expedients és la correcta o no. I aquí veiem com amb la incorporació d'aquest pla de xoc, a mitjans del 2023, es passa pràcticament del deu per cent dels expedients actius revisats a un cent per cent. Des d'aquell moment, gràcies a la interoperabilitat de dades i als creuaments de dades al cent per cent dels expedients es revisen mes a mes. No tenim una estructura normativa que impedeixi que es generin els pagaments indeguts, per això es continuen produint, però els detectem molt aviat i això el que fa és que també la quantia que es detecta és molt més petita. I aquí veiem, per exemple, a la gràfica de la dreta, el pagament indegut mitjà de la renda garantida que es detecta i es reclama, lògicament. Aquí tot això va anar augmentant durant uns anys, però en el moment que ja comencem a fer tots aquests creuaments de manera sistemàtica i més regular, doncs passa dels set mil euros de detecció als poc més de mil euros.

Més canvis substancials, doncs també tenim millores en la tramitació de les prestacions. Els dies que porta la resolució de les pensions no contributives, la jubilació, ha passat de 252 dies a 53 dies en el 2025. La resolució de la renda garantida ha passat de 123 dies per tramitar una renda garantida a 59. I les prestacions de naixement, que es donen de manera automàtica, ha passat dels 5,7 al quaranta per cent. Això no és màgia, no hem multiplicat per mil el nombre de recursos humans. Això és senyal que hi ha un equip que està gestionant les prestacions amb base a dades i amb automatismes.

Bé, però hi ha un àmbit en què els avenços han estat més lents i aquest és l'àmbit de la prestació de joves extutelats que, com hem apuntat abans, és una fracció petita dels pagaments indeguts i del volum de la gestió, però és un àmbit en què els avenços no han estat prou substancials i prou ràpids en els últims temps. És

important posar de manifest que la prestació dels joves extutelats, doncs, la reben joves que han tingut una vida molt complicada, han patit un desemparament, sovint han crescut en centres i no en una família, i aquesta prestació el que els dona és una quantitat molt modesta, des dels 18 anys fins al 21, per poder emancipar-se i per tenir una oportunitat d'emancipar-se i tenir una vida millor. La Sindicatura estima un volum de pagaments que és de 4,7 milions d'euros, que suposa el dos per cent dels pagaments indeguts detectats i el 0,05 per cent del volum de prestacions atorgades durant el període d'estudi de drets socials. Què hem fet nosaltres amb aquesta prestació? Estem fent una revisió exhaustiva de tota aquesta prestació i des del juny de 2025, des de fa poques setmanes, s'ha posat en marxa un pla de xoc per revisar la prestació d'extutelats. Això s'ha fet arran dels canvis en el decret d'estructura, dels canvis impulsats en la nova DGPPIA, que, si recordeu, un dels canvis substancials era traspassar la gestió de la prestació o de les prestacions de la ex DGAIA a la prestació

Fitxer 13_2i15_1CSC14

a la Direcció General de Prestacions Socials, que, com hem explicat, té uns estàndards de qualitat de la gestió de les prestacions molt notable.

Amb base al creuament de dades, s'han detectat 3.698 expedients amb indicis de pagaments indeguts. Són indicis que han de ser valorats amb una anàlisi individualitzada d'expedient a expedient, però el que sí que podem apuntar és el principal motiu pel qual es generen aquests pagaments indeguts. El 85 per cent dels casos es deu a l'inici d'una activitat laboral. Aquests joves el que estan fent és començar a treballar, que és el que han de fer per començar a emancipar-se, però l'Administració li ajusta aquesta prestació amb uns mesos de retard. I això és el que genera els pagaments indeguts en aquest àmbit de manera molt majoritària. El que estem fent és revisar i fer aquesta revisió expedient a expedient i ja hem revisat fins ara 767 expedients, tots del 2021. I d'aquestes revisions s'ha adonat que el 18 per cent no presentaven pagaments indeguts, amb aquesta anàlisi manual es troben alguns casos en què no hi ha pagaments indeguts, però és veritat que en la resta sí

que n'hi havia. I donada la vulnerabilitat d'aquests joves i donades aquestes dades, el que hem decidit és impulsar una condonació del deute dels joves extutelats que, com deia, són persones que han patit un desemparament i el pagament indegut es produeix perquè han començat a treballar, que és el que han de fer. I doncs, en aquest sentit, demanarem suport als grups parlamentaris i impulsarem una condonació dels deutes de la prestació dels extutelats. En els mateixos termes que en la Renda garantida de ciutadania, com ho vam fer, sempre que siguin persones vulnerables i que no hagin actuat de mala fe.

Perfecte, gràcies. I finalment, també en aquest àmbit, vull posar de manifest que la problemàtica dels pagaments indeguts en l'àmbit dels extutelats és especialment complicada perquè s'ha comptat amb el reforç d'una entitat per fer seguiment en aquesta prestació des de l'any 2022. També vull anunciar que hem rebut recentment els resultats preliminars de l'auditoria que vam encarregar sobre el servei de valoració de la prestació per a joves extutelats i aquests resultats apunten que la contractació d'aquest equip intensiu de seguiment no ha estat suficient per evitar aquests pagaments indeguts. Quan ens arribin els resultats definitius d'aquesta auditoria, la farem pública i si es confirmen els indicis d'incompliment de contracte, estudiarem les implicacions administratives i legals que pertoqui emprendre.

I en aquest sentit, doncs, vull reiterar el màxim compromís de la Generalitat amb la transparència, amb la voluntat d'esclarir tots els fets i valorar, quan tinguem tota la informació, si s'ha actuat amb prou diligència i d'arribar fins al final amb la major transparència i rigor possible per esclarir la qualitat en la gestió d'aquesta prestació.

I ja per acabar, simplement un resum dels principals missatges que vull reforçar en aquesta presentació. Primer de tot, l'informe de la Sindicatura fa una foto del 2022, no de l'actualitat. Des d'aleshores, s'ha fet un salt qualitatiu en la qualitat de la gestió de les prestacions i això és una cosa per posar en valor i demanar el rigor a tots els grups parlamentaris també en transmetre de manera acurada la realitat de la gestió de prestacions de la Generalitat de Catalunya a dia d'avui. Segon, els pagaments indeguts no són una indicació de descontrol, sinó més aviat del contrari, de control i de capacitat tècnica de fer creuaments de dades i veure què és el que està passant. Si puc estendre'm un minut més, ja acabo. En què hauríem de preocupar-nos és en

els àmbits on no hi ha aquests creuaments i aquesta diligència per veure si s'estan produint o no, quan sorgeixen i s'identifiquen els pagaments indeguts és un senyal de diligència i de control. Tercer, és vital prioritzar la protecció als més vulnerables. No pot ser que aquesta situació de manca de qualitat en el disseny del model de gestió, en el disseny de les prestacions, la paguin les persones més vulnerables. Per això vam impulsar la primera condonació de la renda garantida i demanem el suport dels grups parlamentaris per la condonació dels deutes dels joves extutelats. Quart, el pla de transformació ja està en marxa i ja està donant resultats. La trajectòria que ara tenim al sistema de prestacions socials és una trajectòria d'excel·lència, no de bona gestió, sinó d'excel·lència. I finalment, rigor, diligència i transparència com a principis de tota la gestió. Això és un compromís del Govern de la Generalitat, que no només és un compromís, sinó que ho fem efectiu i ho posem sobre la taula dia a dia, no només amb plans, sinó amb dades i amb fets, com he fet avui en la meua intervenció. Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, consellera. Procedirem tot seguit amb el debat. Els explico breument com l'organitzem. Com hem parlat amb molts dels portaveus, el temps d'intervenció dels grups parlamentaris serà de cinc minuts. Actuarem amb flexibilitat, atès que el tema és sensible, rellevant i ha suscitat la lògica i legítima i interès i, per tant, en aquest sentit serem flexibles, tot i que els emplaço encaridament a l'autocontenció en aquest ús de la flexibilitat. Tot seguit hi haurà la resposta de la consellera i tot seguit un segon torn dels grups parlamentaris, que serà d'uns dos o tres minuts.

Per tant, començarem, com dèiem, tot seguit el debat amb la intervenció del Grup Parlamentari de Junts. Té la paraula la diputada Maria Àngels Planas. Quan vostè vulgui, pot començar. Moltes gràcies.

M. Àngels Planas i Crous

Bé, moltes gràcies, president. Consellera, moltes gràcies per aquesta explicació tan acurada que ens ha fet. Coincidim en molts dels punts. No els tornaré a repetir perquè seria repetir-me i no tinc prou temps. Però sí que li voldria fer unes preguntes i unes puntualitzacions que crec que són importants.

No cal dir que coincidim amb la reforma de la renda garantida i treballarem i farem el possible per aconseguir una renda garantida que faci disminuir els pagaments indeguts. I tal com, per exemple, vàrem anar –com he explicat abans– al País Basc i ens varen dir que havien baixat un seixanta per cent. I bé, ens va agradar molt el mètode que ens varen estar explicant i com ho estaven aplicant. Vostè ens ha dit que l'actualitat ja no és així, el que està passant. Que els canvis es varen iniciar el 2023. Jo sí que voldria puntualitzar una cosa i és que segur que es varen començar a accelerar els canvis el 2023, però sí que crec que aquest pla de transformació que ara vostè té en marxa és possible gràcies també que el 2021 –i ho ha dit vostè– hi ha uns fons del Ministeri que es varen destinar, trenta milions, per a aquesta transformació digital dels departaments. I evidentment, això comporta un canvi important a l'hora de poder creuar les dades i, per tant, quan va haver-hi el traspàs ja es va parlar que s'havien pres ja algunes mesures. Es parla de 201 mesures i d'un cinquanta-cinc per cent que ja s'estaven duent a terme. I també m'agradaria recordar que moltes vegades els problemes venen donats moltes vegades per mesures que prenem els propis polítics, com quan diem que cal recordar que el 2021 no es permetia crear noves places i, per tant, era complicat incrementar l'estructura de personal quan no podíem permetre noves places, i també que la meitat del personal de la renda garantida va anar al Servei d'Ocupació.

També m'agradaria puntualitzar que al títol de l'informe diu 2022, però ens ho ha explicat la síndica, que quan parla de pagaments indeguts són del 2016 al 2024. No se centra només en el 2022 i aquesta és una dada que cal tenir en compte.

Després vostè també ens ha dit que una de les deficiències és l'externalització del seguiment d'alguna de les prestacions. A mi m'agradaria saber –perquè entenc que encara està externalitzat– què faran al respecte, quin control volen implantar i, si realment s'internalitza, si hi ha prou personal o com es farà aquesta internalització. En aquest cas jo parlo de l'externalització perquè la síndica ha parlat de conflicte d'interessos.

També vostè ens ha dit que s'ha dissenyat sense cap rigor tècnic. Jo també voldria... Quan dissenyes una cosa, fa deu anys, o quinze o vint, no és el mateix que quan dissenyes ara, perquè les situacions de fa uns anys no són les mateixes que

actualment. I, per tant, també crec que la realitat del moment és diferent i, per tant, hi ha hagut un increment exponencial de la població en els últims anys i potser sí que els dissenys han quedat obsolets, però no és que fossin mal dissenys en el moment que es van fer.

Pel que fa als pagaments indeguts, no sé per què va tenir lloc en el seu moment, però en l'any 2002 va haver-hi una modificació normativa que va reduir de cinc a quatre els anys de prescripció del dret de rescabament dels rebuts dels pagaments indeguts, i també volia deixar-ho palès.

I respecte també a aquests pagaments –i ja vaig acabant president–, als que no han prescrit. He llegit als mitjans que vostè diu que ja s'han recuperat un setanta per cent d'aquests pagaments. Vostè ha parlat de la condonació del deute, que miraran expedient per expedient per poder-ho veure, però què ho volen fer, de manera general o centrar-se en cada cas en concret? A mi m'agradaria saber si se centraran cas per cas i, per tant, alguns tindran condonació i d'altres no, o si realment es vol fer un decret o alguna norma que digui que hi ha una condonació de manera general d'aquests pagaments indeguts. Moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada, i gràcies per ajustar-se al temps. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, té la paraula l'honorable senyor Joan Ignasi Elena. Quan vostè vulgui.

Joan Ignasi Elena Garcia

Moltes gràcies. Gràcies, consellera i tot l'equip. President, la veritat és que en aquests moments, és clar, passar-se només set segons, la diputada, el marge és perfectament descriptible en el meu cas, no com abans, que tenia un minut més.

No, més enllà d'això, començant per una part que vostè ha plantejat, que és del que estem parlant. I així he començat també la intervenció abans, en el cas de l'informe de la Sindicatura. Estem parlant d'ajuts als més vulnerables i, per tant, és bo –ja sabem que hi ha partits que no ho faran, perquè la seva raó de ser és fer justament el contrari – que parlem amb pedagogia, amb rigor, amb serietat i traslladant a la ciutadania que té tot el sentit del món que hi hagi ajuts a la gent més vulnerable,

perquè justament hi ha un corrent en contra de tot això. I precisament per això estarem al costat de la transparència, de la claredat, però també de deixar molt clar que aquest principi és fonamental i constitutiu de la nostra societat, que no hi volem renunciar i que ho farem i que ho fem tan bé com podem.

La segona reflexió que també volia fer és que aquí, en el fons, el que hi ha hagut durant molts anys és un decalatge entre el que volíem fer i el que podíem fer, entre la voluntat de fer i d'ajudar i els recursos que hi posàvem, fins i tot des del punt de vista operatiu, per fer-los possible. Una vegada va passar la febre de les retallades de l'11-12, no només a Catalunya sinó arreu d'Europa, tots hem tingut clar que justament per sortir-nos-en de les situacions complexes el que es necessita és que des del poder polític s'ajudi a la gent. I així ha estat que, en els darrers anys, en la darrera dècada, han anat ampliant-se els ajuts i els recursos destinats a la gent vulnerable. I paral·lelament a això, a més a més, s'ha fet més complexa la nostra societat i hi ha hagut més necessitat de donar suport a més gent i més diversa que pateix vulnerabilitat. I no hem estat capaços de dotar estructures que fossin capaces de gestionar aquesta immensitat i diversitat de recursos. I aquí és on hi ha el fonament del pla de xoc que el 23 es va es va iniciar, al veure que hi havia aquesta mancança, que jo em nego a atribuir a aquest, aquest, aquest o aquest, sinó que és estructural de la nostra societat, de la nostra administració de la Generalitat, i que no només passa aquí, sinó què passa arreu. Fetes aquestes dues reflexions, jo crec que és bo assenyalar que les mesures del pla de xoc que es va engegar el 23 –i aquí hi ha el director general que les va iniciar juntament amb el conseller i després ha continuat el nou govern– eren necessàries i jo crec que estan donant resultats.

I també voldria fer una reflexió des del punt de vista normatiu. Crec que no tenim una l'vàlua, o així ho expressen alguns dels seus informes. Hi ha un decalatge,

Fitxer 13_2i15_1CSC15

hi ha una disfunció entre el que volem fer i el que la normativa ens permet. I part d'aquest pla de xoc és, a més a més de posar més recursos, més mitjans, més tecnologia al servei de fer millor les coses i de ser més eficients i eficaços, és també

canvis normatius que permetin més flexibilitat per fer més possible el compliment raonable dels objectius de les de les normes i dels ajuts dels quals ens dotem. I en aquest sentit, ens sembla que aquesta és una reflexió que hem de fer i hem de posar-nos a disposició tots els grups parlamentaris per fer aquestes reformes legislatives que siguin necessàries per ser més eficients a l'hora d'aplicar les coses. S'han posat mitjans, s'han posat recursos i en aquest sentit jo crec que s'ha de seguir en aquesta direcció. I efectivament, en tot allò que requereixi d'anàlisi, el nostre grup hi serà. Perquè justament per això aquí una comissió d'investigació, i per això la seva compareixença, i per això tantes reunions i comissions que hem fet en relació a aquestes qüestions, perquè la transparència, la claredat, la pedagogia, és el millor antídote contra la mentida.

I amb independència del que diguem aquí, hi haurà formacions polítiques que diran que s'han defraudat 167 milions d'euros destinats als menes. I ho seguiran dient malgrat les eloqüents i clares diapositives que ens ha mostrat avui. Però justament per això ens hem d'adreçar a la ciutadania per explicar amb pedagogia les coses. Benvingudes siguin, per tant, totes les intervencions, totes les reunions, totes les compareixences, totes les comissions de Sindicatura, de la seva Comissió de Drets Socials o de la comissió d'investigació per adreçar-nos a la ciutadania i mostrar aquest missatge de tranquil·litat en el sentit de dir: sí, hi ha una sèrie de formacions polítiques que seguirem apostant per donar suport als més vulnerables i que ho farem de forma eficient al servei del que em sembla que és pel que estem aquí, per fer una societat més justa, més digna i perquè la societat es pugui dir amb majúscules, i només es pot dir en majúscules quan hi som tots representats, i tots amb drets i deures també, és clar.

El president

Moltes gràcies. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, té la paraula la diputada Montserrat Berenguer. Quan vostè vulgui.

Montserrat Berenguer Messeguer

Gràcies, president. Gràcies, Honorable Consellera, director general, altres directors presents, diputats, diputades. Agraïm aquesta compareixença, senyora consellera, també agrairíem que ens féssiu arribar, si pot ser, aquesta presentació.

Vostè ha exposat tot el que el govern està treballant, el que s'està fent, el que es vol millorar, totes les tasques engegades. Sí que molts cops ens pot semblar que hi ha certa ambivalència, perquè d'una banda es posa en valor en alça la continuïtat amb el govern d'Esquerra Republicana, però en d'altres sí que ve aquesta necessitat i aquesta crítica que és real i objectiva –això és així– que calia fer reformes profundes i estructurals del sistema i que es partia de dissenys erronis.

També per la nostra part, com a oposició, hem anomenat, hem detallat tot allò que queda pendent, aquestes insuficiències o carències, però que quedi clar que no volem entrar ni fer oportunisme polític, ni tampoc volem entrar en certs bucles o cercles que són generadors d'esgotament i apatia de la ciutadania. En tot cas, em limitaré aquests cinc minuts d'intervenció en adreçar-li algunes preguntes arran de la seva exposició.

Ha parlat de la cartera de Serveis Socials, una cartera que ja està més que obsoleta i necessita de manera urgent la seva revisió i actualització. Ha parlat d'aquest mapa de prestacions excessivament complex que recull aquest informe de la Síndica. Si ens podria indicar per quan es preveu aquesta nova cartera de serveis socials. Tant des d'una vessant econòmica com també des d'un punt de vista més tècnic i qualitatiu, voldríem tenir la plena certesa que a data d'avui aquests pagaments indeguts no es tornarien a generar.

I s'ha afirmat que els pagaments indeguts no són una irregularitat. Llavors, és clar, l'informe –per això li pregunto– diu: «s'assenyalen fets que presumptament podrien ser perseguibles administrativament i judicialment, i evidentment que l'apreciació final únicament poden fer-la des de la jurisdicció i els òrgans competents». Si això entra en contradicció amb el que diu l'informe recollit per la Sindicatura de Comptes, perquè aquí s'ha dit això, que no es una irregularitat.

La manca de seguiment, supervisió i control en la gestió de les prestacions socials que ha derivat en aquest elevat volum de pagaments indeguts que van ser ordenats pel Departament de Drets Socials, quins circuits i mecanismes s'aplicarien a partir d'ara per comprovar si aquests beneficiaris compleixen amb aquests requisits previstos a la normativa? I en la Comissió de Drets Socials i Inclusió, també en els plens, sempre hem insistit des de la nostra formació política en la rellevància

d'aquests mecanismes de seguiment i supervisió. Si podrien indicar-nos, amb aquesta reestructuració nova del Departament de Drets Socials, quin seria el servei o quines serien les unitats encarregades de fer això?

I una altra qüestió: l'auditoria completa –que ens ha dit una mica els resultats preliminars–, per quan es preveuen els resultats d'aquesta auditoria de la DGPPIA?

I quant al risc de conflictes d'interessos, la síndica també estima que aproximadament només la meitat de les persones que tenen dret a rebre aquestes prestacions hi acaben accedint i que la supervisió està externalitzada a un conjunt d'entitats col·laboradores sense ànim de lucre. Com faran per resoldre aquest assumpte? Ella també ha exposat que tots els lots que guanyaven eren de la Fundació. Bé, ho ha dit així: tots els lots que guanyaven eren de la Fundació Mercè Fontanilles i Fundació Resilis. A partir d'aquí, com gestionareu el Departament de Drets Socials per posar fi a aquests conflictes d'interessos?

I quant als joves o persones joves extutelades, pel que fa a la prestació, si també es preveu una nova transformació quant a la gestió d'aquesta àrea de joves extutelats i les prestacions que en reben.

I quant al pressupost assignat al Departament de Drets Socials. Jo sempre li he dit de forma proactiva que el Departament de Drets Socials no pot ser la ventafocs de la Generalitat. Per tant, si es preveu i s'ha de contemplar, doncs, un bon pressupost a Drets Socials i Inclusió, però també la seva execució. Perquè tenim en compte que l'execució va ser de l'any 2022 de 3.096 milions, 365 milions menys que les aprovades en el seu pressupost definitiu. Per tant, s'havia deixat d'executar pressupost. Si també això s'ha deixat d'executar en l'any 2024 i quina seria l'estimació pel 2025. Si no ens ho pot respondre ara, doncs quedaria pendent per una propera.

I la síndica ha insistit en el tema dels diferencials de costos, que s'han de tindre en compte també els diferencials territorials. Si això també està inclòs com una de les recomanacions importants i el Departament de Drets Socials està treballant en això.

I per anar acabant: quan ha dit la prioritització del CTTI de deu tràmits, però que cinc eren de drets socials, si ens podria dir quins eren els més prioritaris en això, en aquesta digitalització, automatismes i tràmits. I ho deixo aquí. Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit és el torn en nom del Grup Parlamentari de VOX. Sí, m'han sol·licitat...

María Elisa García Fuster

Hablaré para la exposición yo, y luego le pasaré la palabra mi compañero en los últimos segundos. Gracias.

El president

Té la paraula la diputada María Elisa García. Quan vostè vulgui.

María Elisa García Fuster

Gracias, señor presidente. Gracias, señora consejera. Bien, toda su intervención se ha orientado a intentar desmarcarse de la anterior gestión de la DGAIA. Ha dicho unas diez veces «esto marca un antes y un después», no engaña a nadie. El antes y después es exactamente lo mismo. Y el único cambio que ha realizado usted en la DGAIA ha sido cambiarle nombre. Esa ha sido su brillante aportación a la gestión, cuando resulta que la corrupción que invade su departamento continúa creciendo bajo su mando.

El tema DGAIA, recordemos: adjudicaciones opacas a empresas afines con carné de partido, uso de fondos públicos para la creación de imperios inmobiliarios, y corrupción en la prestación de tutelados siempre con las mismas empresas beneficiarias. FASI, Mercè Fontanilles, Plataforma Educativa, Resilis. Miles y miles de millones de euros de los impuestos de los catalanes en los bolsillos de unos cuantos afines con carné de Esquerra Republicana, de Junts o del PSC, permitido por absolutamente todos ustedes que son los responsables políticos.

Pero es que este junio sale un segundo informe. Entre el 2016 y el 2024, cuando usted ya era consejera, le pillas de lleno a usted y a su actual gestión, resulta que se pagaron casi 168 millones indebidamente en prestaciones sociales, 44 millones pagados indebidamente en pensiones no contributivas, 36 millones pagados indebidamente en Renta garantizada de la ciudadanía, 14 millones en complementos de pensiones, 70 millones en dependencias y casi 5 millones en ayudas a jóvenes extutelados y exmenas. Se han detectado casos de

incompatibilidad, como personas cobrando dos ayudas a la vez, o 1.241 personas que recibían la Renta garantizada de la ciudadanía pese a tener un contrato laboral a jornada completa. Y ¡oh!, sorpresa. Resulta que de los 3.759 exmenas que cobraban ayudas, 1.034 recibieron cantidades superiores a las que les correspondían y 113 ni siquiera residían en Cataluña.

Y verá, mientras ustedes pagan cantidades ingentes a menas y exmenas, y esto también lo dice el informe, resulta que las ayudas no llegan a quienes tienen que llegar. Es decir, a los catalanes, a los que ustedes les pasan por encima. Les pasan por encima porque no se llaman Mohammed. No solo no ha hecho nada más que cambiar el nombre de la DGAIA, es que además continúa pagando cantidades astronómicas de miles y miles de millones de euros a las empresas que están siendo investigadas por antifraude, como FASI o como Resilis. ¿Ese es el gran cambio de gestión que ha hecho usted? ¿Pagar lo mismo a los mismos?

Y no solo eso, es que, además, para liberar a Resilis de una posible condena penal, ha utilizado un plan de prevención de delitos, al que ha pasado de puntillas, es decir, un programa de *compliance* penal llevado a cabo por una empresa llamada Judilex y que se dedica a hacer limpieza de las cloacas socialistas. Una empresa privada que funciona como una estructura paralela al PSC, que es pagada con los impuestos de todos los catalanes y cuya función es liberar de condenas penales por corrupción a las administraciones públicas gobernadas por ustedes, por los socialistas. Limpiar los rastros de una posible corrupción. Y no solamente a bloqueado a Resilis, sino que también está contratada por ESPIMSA, que gestiona el mercado municipal de Tarragona y que también ha estado envuelta en numerosos casos de corrupción, en el Ayuntamiento de Barcelona, el de Torredembarra, la empresa pública de tratamiento de residuos de Tarragona, empresa municipal de transportes de Tarragona, empresa de medios de comunicación de Tarragona. Todos, todos socialistas.

Mire, señora consejera. Su departamento está de corrupción hasta las cejas. Siempre lo ha estado, cierto, con Esquerra Republicana también. Pero ahora...

El president

Senyora diputada... Si em permet, senyora diputada. Anem a veure. D'acord amb l'article 233.1 del Reglament, crido a mantenir l'ordre a les sessions de la comissió i evitar expressions que atemptin contra l'honor dels diputats d'altres grups parlamentaris. La inviolabilitat parlamentària dels diputats i diputades reconegut a l'Estatut a l'article 21 del Reglament i l'àmbit de llibertat d'expressió que tenim tots els precedents reconeguts, ha de conciliar degudament amb el dret a l'honor dels companys i companyes que aquí exercim la nostra funció. Per tant, l'emplaço –ja sé que serà amb poc èxit– que expressi vostè lliurement totes les opinions polítiques que vostè cregui convenient, però a l'hora de fer acusacions que queden excloses d'aquest decòrum, d'aquest Reglament, li prego que se ceneixi, diguem-ne, a aquest principi que obliga el Reglament i el Codi de conducta del reglament. Fer acusacions no fonamentades en sentències judicials és, en aquest sentit, una vulneració –entenem des d'aquesta Mesa i des d'aquest president– d'aquest codi de conducta i, per tant, l'emplaço a que expressi vostè lliurement totes les seves opinions polítiques respecte a la compareixença de la Consellera, respecte al que vostè consideri convenient, però que ho faci cenyint-se al Codi de conducta i al Reglament del Parlament. Moltes gràcies.

María Elisa García Fuster

Gracias. Mire, señora consejera. Su departamento está señalado por el Departamento de Sindicatura de Cuentas y por Antifraude como posible corrupción. Siempre lo ha estado. Es cierto, con Esquerra Republicana también, pero ahora lo ha heredado usted y ha continuado con las mismas prácticas presuntamente corruptas de Esquerra Republicana. Es lamentable ver cómo ha abandonado a los catalanes, a los que les han votado, también. Se nos revuelven las tripas al ver como pisotean los derechos, como saquean la Administración pública y como intentan sembrar el caos desestructurando nuestros barrios. Porque a eso se reduce este informe, a cómo ustedes maltratan a los catalanes sin despeinarse, mientras financian la delincuencia que traen menas y exmenas. Y ha repetido en cien ocasiones en su intervención que nos va a hacer pedagogía como si se tratase de una profesora. Yo se la voy a hacer a usted. Una consejera que se encuentra en su situación, señalada por Antifraude y por la Sindicatura de Cuentas, con la corrupción

que supuestamente rodea, y está señalado, a su departamento, y con la incapacidad de gestión que ha demostrado, tiene la obligación de dimitir. Y le paso la palabra...

Javier Ramírez Gutiérrez

La consejera no solo no ha presentado su dimisión, no ha venido a dimitir, ha venido a mentir. Y prueba de ello es como ha empezado diciendo de que era un honor, un honor, comparecer ante esa comisión. Mire, usted, que es del Partido Socialista, su partido votó en contra de que compareciera, no solo usted, sino todos los miembros que han sido.... Sí, sí, sí. Que han estado en el proceso de esa adjudicación de esos contratos. Y han votado en contra porque no quieren decir la verdad. Y a parte, usted ha dicho una cosa que me parece interesante. Dice que no es jurista.

Fitxer 13_2i15_1CSC16

No es jurista, pero automáticamente ya ha dicho que no hay ningún tipo de irregularidad. Lo ha dicho mi compañera y yo se lo repito. Usted lo tiene que hacer es irse a su casa, por decoro, por respeto, por dignidad y por inmenso honor a esas personas que quieren tener un acceso a esas prestaciones y que no las tienen porque ustedes se las dan a quien no deben.

El president

Tot seguit és el torn del Grup Parlamentari dels Comuns. Té la paraula la diputada Núria Lozano. Quan vostè vulgui.

Núria Lozano Montoya

Gràcies, president. Bon dia. Gràcies a la consellera i a la resta d'equip del Departament per la compareixença.

Parlem de prestacions, que és cert que no són un ajut qualsevol, sinó que són drets subjectius reconeguts per la llei, amb una important inversió social, orientades a reduir la pobresa i donar seguretat a les famílies com a part bàsica d'un imprescindible estat del benestar. Però és cert que l'informe posa en evidència una altra realitat corresponent a l'activitat de governs anteriors –cert–, però prou

representativa d'aquest moment. Reflecteix retards, reflecteix traves burocràtiques, fa referència a pagaments indeguts i també a una taxa de cobertura insuficient. Davant d'aquesta situació, algunes reflexions i algunes preguntes relacionades amb els elements continguts en l'informe.

En primer lloc, respecte als retards en les prestacions. Celebrem la reducció en el període de tramitació, perquè no és justificable que unes prestacions que són de dret subjectiu pateixin encara retards i traves que impedeixen que arribin a temps a les famílies que més les necessiten. És un contrasentit que un dret subjectiu hagi d'esperar mesos per ser efectiu. On quedaria el dret, si no es pot exercir a temps? Vostè sap perfectament que un dret que arriba tard deixa de ser un dret, i això, consellera, és absolutament inadmissible.

Respecte a la complexitat del sistema, no és acceptable que aquesta complexitat i falta de claredat del sistema de prestacions faci que les persones que més ho necessiten quedin fora de la cobertura que per llei els pertoca. Si les prestacions són tan complexes que exclouen qui més les necessita –perquè saben que tenim un índex de *take out* molt elevat–, això vol dir que el sistema està fallant i que estem fallant a les persones, consellera.

I hem parlat d'abastament avui també durant el debat sobre l'informe, dels errors administratius i dels pagaments indeguts. Bona part d'aquests errors administratius tenen a veure amb una de les prestacions, la renda garantida, que actualment presenta incompatibilitats amb les rendes del treball, i la proposta de llei actualment en tràmit parlamentari, de la qual el grup de Comuns en són proposants, situa precisament l'accent en la compatibilitat amb les rendes del treball i, per tant, hauria de quedar superada per la nova regulació. Però és cert que l'informe feia referència també a la incompatibilitat de les prestacions per a joves extutelats amb les rendes del treball. És prou conegut el problema actual d'exigència de devolució de cobraments indeguts per deficiències en la gestió, en cap cas atribuïbles als beneficiaris, que van notificar oportunament de forma molt majoritària la seva activitat laboral i que, per tant, no haurien de ser exigibles a les mateixes. El que ens han traslladat aquestes joves indica que la reclamació és, en alguns casos, preventiva i prospectiva, ja que inclou la totalitat del cobrat des de l'inici de la

prestació; en alguns casos, de fins a 42.000 euros, sense que hi hagi hagut activitat laboral remunerada durant tot aquest període. Entenem que prescrivien al juliol, però entenem també que la forma adequada de fer-ho és amb la tramitació d'expedients de caràcter individualitzat a l'hora d'afrontar-ho. Per tant, els errors del departament no poden pagar-los les famílies vulnerables. Això no és responsabilitat compartida. Si m'ho permeten, és una irresponsabilitat política, com no és just carregar sobre uns joves sense recursos els errors de la gestió. Carregar sobre els joves sense recursos els errors no és justícia social, sinó que frega el maltractament institucional.

Una breu referència a una de les qüestions que situa l'informe, que és la insuficiència pressupostària. Si parlem d'inversió social i no de despesa, com podem justificar que la quantia destinada a prestacions sigui insuficient? I, en aquest cas, la falta de pressupostos no ens serveix, perquè els drets socials han estat l'aneguet lleig dels tres suplements de crèdit amb quantitats molt inferiors a les necessitats, que són moltes que tenim com a país en aquestes qüestions.

Un dubte raonable: pensa el Govern destinar els recursos necessaris als pròxims pressupostos? Faran una aposta real contra la pobresa? Quina idea tenen al respecte? Dir-ne inversió i destinar-hi només una part del necessari no seria combatre la pobresa, seria maquillar-la i nosaltres no estem disposades a maquillar més les necessitats de la gent.

Una qüestió en matèria de seguiment i és: quins criteris objectius podem aplicar per definir quan les prestacions funcionen i quan no? Quins indicadors aplicarem per fer de forma clara aquesta avaluació? Perquè sense indicadors, sense dades i sense transparència, les polítiques socials es quedarien només en propaganda.

En qualsevol cas, els reptes són molts i donar resposta adequada és absolutament imprescindible. Saben que poden comptar amb l'aportació constructiva del nostre grup per fer-ho, però també des d'una perspectiva crítica que pensem que és igualment imprescindible per tal de poder afrontar amb èxit aquests reptes. Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. No havent-hi cap representant del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc cap representant del Grup

Parlamentari Mixt, seria el torn del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Té la paraula la diputada Mónica Ríos. Quan vostè vulgui.

Mónica Ríos García

Moltíssimes gràcies, president. Bon dia a tothom. Consellera Martínez Bravo, director general senyor Arroyo, també membres del departament que ens acompanyen, diputats i diputades.

Bé, gràcies, consellera, per la seva predisposició i celeritat amb tota la voluntat de transparència, tal com ha manifestat, per venir aquesta comissió a parlar, tal com se li sol·licitava, de l'informe de fiscalització 6/2025 sobre les prestacions econòmiques i, en concret, els pagaments indeguts. És cert que el govern socialista del president Illa, des del seu inici, va marcar un repte molt important, que és la millora dels serveis públics, i això passa perquè des de les administracions, a més de simplificar i agilitzar la burocràcia, com deia, des de les administracions públiques es gestionin de la manera més eficient els recursos públics. I això, si ho aterrem en concret al Departament de Drets Socials i Inclusió, parlaríem de construir amb rigor un veritable sistema de garantia d'ingressos que no deixa ningú enrere, independentment del seu origen, del seu codi postal, de la seva situació personal o de la seva edat. Perquè a part de les mesures que ens ha explicat, pels socialistes és molt important treballar per reduir aquests pagaments indeguts, perquè empatitzem i no oblidem el patiment afegit que genera a aquelles persones que en pateixen les conseqüències, que se sumen a una situació de per si amb una dificultat afegida quan se'ls reclamen aquests imports indeguts, moltes vegades sense tenir cap culpa. I sabem que vostè, consellera, és sensible a aquesta realitat que s'ha trobat, i que des del 12 d'agost, quan li van fer el traspàs com a nova consellera i la van informar de l'existència d'aquesta problemàtica, en què l'anterior govern ja havia iniciat algunes accions, va entomar aquesta situació per afrontar-la, vostè i tot el departament, destinant tota l'energia, no per buscar culpables, sinó per buscar solucions. I déu n'hi do les millores que han aconseguit en un any de govern i que ens ha detallat avui.

Tant és així que el 23 d'octubre del 24 vostè va demanar voluntàriament la seva compareixença a la Comissió de Drets Socials i Inclusió. En aquell moment, per parlar concretament dels pagaments indeguts que afectaven a la Renda garantida

de ciutadania, en què va explicar com havíem arribat a aquesta situació, que coincideix en gran mesura amb l'anàlisi de l'informe de la Sindicatura, i va plantejar solucions. En aquell moment ja va afirmar que parlaven d'una prestació concreta, però que també afectava altres prestacions del departament.

Principalment, i per resumir, ja que vostè ja ho ha explicat molt bé, aquesta problemàtica neix en part d'un mal disseny de les prestacions, manca de recursos i també d'una manca de programes informàtics interconnectats per tal de treballar de manera proactiva amb dades interoperables. En el cas de la Renda garantida de ciutadania també parlàvem d'un mal disseny de la llei, i faig aquesta puntualització perquè ja ho ha comentat la companya de Junts, que fa unes setmanes un grup de diputades del Parlament, membres de la ponència de la modificació de llei de la Renda garantida de ciutadania, vam anar a Vitòria per conèixer l'experiència del govern basc en la seva renda d'ingressos de ciutadania, ja que ells fa dos anys van modificar aquesta llei perquè també es van trobar amb aquest problema de pagaments indeguts. I amb la seva nova llei aprovada, durant aquests dos anys d'experiència, ens van fer saber –ja ho he comentat també la companya– que ja havien reduït un seixanta per cent aquests pagaments indeguts. I a la proposta que hem portat a aquest Parlament el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar de modificació de la Renda garantida de ciutadania, incorporem mecanismes iguals o similars de control, com per exemple –que ja ho ha comentat també– la revisió trimestral de les quanties, entre d'altres. No m'hi estendré ara, ja que estem en període d'esmenes d'aquesta modificació de la llei i estic convençuda que en els treballs que farem en aquesta ponència la majoria de grups estarem d'acord en aconseguir l'objectiu de la millora d'aquesta renda i de la minimització, consegüentment amb aquesta reforma del màxim possible aquests pagaments indeguts.

Per això, com deia a l'inici, des del 13 d'agost, consellera, vostè i el seu departament és conscient i treballa incansablement per solucionar aquesta problemàtica. I ho ha explicat amb detall. Però a més, de manera ambiciosa. El departament va molt més enllà i treballa per a una transformació integral del sistema de protecció social. Perquè els socialistes l'entendem com un dels pilars bàsics del nostre estat del benestar. I es va crear el Comitè d'Experts per a la Innovació Social, en què es van

marcar set prioritats, i una d'elles és precisament la creació d'un veritable sistema de garantia d'ingressos i la transformació digital del sistema de protecció social. Actualment tenim al voltant de 153 prestacions, cosa que no només afecta la gestió d'aquestes prestacions dins del departament, sinó que, a més, aquesta atomització dificulta també l'accés a aquelles persones que en poden ser beneficiàries. L'anomenat [#11:37] no en té cap. Per tant, l'objectiu clar d'aquest govern és modernitzar i integrar els sistemes de prestacions socials per garantir uns ingressos mínims adequats que redueixin les taxes de pobresa i, mal que pesi a alguns, els socialistes continuarem lluitant per la justícia social i per una Catalunya on tothom, i repeteixo, tothom tingui les mateixes oportunitats. Moltíssimes gràcies, consellera.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit és el torn de resposta de la consellera. Quan vostè vulgui.

La consellera de Drets Socials i Inclusió (Mónica Martínez Bravo)

Molt bé, doncs moltes gràcies a tots i totes per les aportacions, sobretot als grups parlamentaris que les han fet de manera constructiva i amb la voluntat de millorar les prestacions socials i l'estat del benestar.

En resposta als comentaris del Grup Parlamentari de Junts. Ens preguntava sobre aquesta externalització del control de la gestió de la prestació de joves extutelats. Jo crec que aquest ha estat un àmbit on s'ha externalitzat, des del meu punt de vista, excessivament. L'àmbit de la gestió i del control de les prestacions. Crec que és l'Administració i són els funcionaris els que tenen la mentalitat moltes vegades d'entendre totes les implicacions de la normativa i les conseqüències administratives i tot el marc normatiu, i és en aquest àmbit des del qual s'han de gestionar les prestacions des del meu punt de vista. Quan vam fer el canvi del decret d'estructura del departament, que portava més de 9 anys sense fer-se, ja vam canviar, diguéssim, la funció de qui havia de gestionar les prestacions i vam passar de l'antiga DGAIA, que va dissoldre's en aquell moment, a la Direcció General de Prestacions Socials. Llavors aquest és un dels canvis més substancials. S'ha esperat el reforç dels equips de la Direcció General de Prestacions Socials, però a partir d'octubre ja es farà, han estat treballant de manera molt estreta per fer aquest traspàs de la

prestació, i a partir d'octubre ja passarà a ser íntegrament gestionada des de la Direcció General de Prestacions Socials. Aquesta Direcció General també hem aprovat, just després de l'estiu, un reforç de 115 persones. Llavors, amb aquest reforç i sobretot amb la idea que la prestació es gestioni des de la base de les dades, l'automatisme, que requereix un volum de personal molt menor, doncs confiem que això es farà de manera molt més àgil i eficient.

Hi havia una reflexió, diputada, sobre que quan les coses es dissenyen fa deu anys, hi havia un altre context, una altra tecnologia. També en aquesta relació, el diputat d'Esquerra ha fet esment que en alguns àmbits la voluntat anava per davant del que es podia fer. Jo, el meu plantejament és també, doncs... Potser no és el meu paper, posicionar-me sobre això, però jo crec que és important també pensar que en l'àmbit social

Fitxer 13_2i15_1CSC17

moltes vegades jo crec que no ha estat prou empoderat per reivindicar que les eines tecnològiques i tècniques han d'estar a l'avantguarda i que no té per què conformar-se amb menys. Vull dir, fa deu anys ja teníem un Supercomputing Center i Catalunya ja era potent en biotecnologia. Jo no entenc per què, en l'àmbit del disseny i de l'estructura d'unes prestacions socials i de l'àmbit tecnològic, no es podia fer d'una altra manera. Però també és veritat que això era un altre context, jo he fet esment a les dificultats que hi havia. L'únic que jo crec que hem de mirar cap endavant i la nostra voluntat ara és, doncs, agafar tota aquesta tecnologia puntera i tots els recursos tècnics més avançats i reivindicar-los també per l'àmbit de les prestacions, tant en el disseny normatiu com en la implementació de la gestió.

I després, una altra reflexió que jo crec que també és competent. És a dir, escolta, potser...i també fent servir la meua analogia anterior. Potser si no tens els fonaments suficients, doncs és millor no obrir l'edifici. Vull dir, nosaltres, per exemple, estem agilitzant al màxim tots els tràmits per a l'adopció de l'ingrés mínim vital, però millor fer-ho bé que fer-ho ràpid. Llavors, fins que no tinguem la infraestructura tecnològica, els equips, el dimensionament i no puguem garantir que allò es fa d'una manera àgil,

correcta, doncs no donarem el pas. Estem treballant de valent perquè això sigui el més ràpid possible, però en l'àmbit de les prestacions, doncs com aquest informe posa sobre la taula i el que hem estat parlant aquest matí, doncs poca broma. Les coses s'han de fer amb molt de rigor, amb molt de compte i amb un rigor tècnic elevat, perquè, si no, les coses a vegades no surten perfectes.

Tornant als comentaris del Grup Parlamentari de Junts, en aquest moment s'han rescabalat setanta milions d'euros que, si traiem la prestació de la renda garantida, perquè ha estat fruit d'una condonació, doncs seria el cinquanta-tres per cent dels pagaments indeguts reflectits a aquest informe. Com deia, això es preveu que vagi en augment quan es posi en funcionament tota l'arquitectura de l'Administració i és possible que s'arribi a un vuitanta o noranta per cent de rescabament d'aquests fons.

Sobre el procediment de la condonació, si ha de ser individual o no. Estem fent una anàlisi molt exhaustiva de la Renda garantida de ciutadania. És veritat que en la Renda garantida de ciutadania fer aquest anàlisi exhaustiu comporta, per l'elevat nombre, uns tràmits i uns costos administratius molt i molt elevats i, des del nostre punt de vista, amb els creuaments de dades podria ser suficient per fer una estimació del pagament indegut i després condonar-lo. En l'àmbit de la prestació extutelats, sí que crec que mereix un seguiment exhaustiu abans de fer la condonació, perquè aquí sí que hi havia hagut un seguiment de suport i volem esclarir quines eren les circumstàncies que van generar aquest pagament indegut.

En resposta a les preguntes d'Esquerra Republicana, crec que és molt pertinent fer aquest apunt que en la gran majoria les prestacions van dirigides a persones amb vulnerabilitat, ja sigui perquè tenen pocs recursos o perquè són gent gran. Una cosa que jo crec que és molt important posar sobre la taula és que un volum important són les prestacions no contributives. Segurament aquesta és una de les prestacions que aborda una de les problemàtiques més elevades de persones, moltes vegades dones grans i soles, que reben una prestació no contributiva, complementada de manera generosa per la Generalitat de Catalunya, i és important recordar quin és l'objecte de les persones de què estem parlant. Agraïxo, doncs, també el compromís que compartim amb la transparència i la claredat, i en aquest esperit he

volgut ser el més pedagògica i transparent possible, perquè crec que aquest és l'espai on hem d'explicar les coses amb transparència, amb rigor i mostrant els resultats positius quan els tenim, perquè crec que també és bo compartir i transmetre, no només als grups parlamentaris, sinó també a la ciutadania, que les coses estan millorant, estan en la bona direcció i ja estan donant resultats molt positius.

En resposta al Grup Parlamentari del Partit Popular sobre la cartera de Serveis Socials que apunta la diputada que està obsoleta. Bé, la cartera de Serveis Socials no s'actualitza des del 2010. S'hauria d'actualitzar cada dos anys. Aquesta és una de les moltes coses que ens hem trobat al Departament de Drets Socials, que feia molts anys que no es feien i que hem d'emprendre. Ho fem amb rigor, amb diligència, però sens dubte hi ha un elevat volum de situacions com aquesta que no s'han fet des de molts anys i estem prioritzant aquelles àrees més crítiques, però s'han d'anar abordant totes aquestes qüestions. Perquè, a més, aquest és un bon exemple que cada cop la pilota es va fent més grossa. La cartera de serveis s'ha d'actualitzar cada dos anys perquè, si ho deixes molts anys, s'han d'actualitzar moltes coses alhora. Llavors, estem fent tots els estudis i treballs previs i esperem, doncs, que aquest 2026 ja puguem tenir més claredat i actualitzar aquesta cartera de serveis.

Sobre el que apuntava la diputada dels fets perseguibles. És veritat que l'informe parla d'alguns àmbits que podrien tenir un recorregut judicial. Crec que, com diu el mateix informe, això s'ha d'esclarir en l'àmbit judicial corresponent. No és la meva responsabilitat, però jo sí que el que volia puntualitzar és que jo he intentat fer pedagogia que el pagament indegut en si no és una irregularitat, perquè l'Administració té fins a 4 anys per rescabalar-ho. Això és una definició, no és una interpretació meva. Això és així. Sí que és un altre tema la prescripció, quan prescriu un pagament indegut, o si hi ha indicis que algunes persones han pogut actuar per evitar un pagament indegut i no actuen, això sí que podria... Ho torno a explicar si vol, no s'amoïni. Jo li explico totes les vegades que faci falta. (*Veus de fons.*) Sí, sí, jo li explico. No, cap problema. Un pagament indegut no és una irregularitat, perquè un pagament indegut és que l'Administració s'adona que a una persona li han pagat més del que li tocava. Llavors, això és el *plain vanilla* de la gestió de les prestacions socials a Catalunya, a Espanya i a tot el món. Això passa, passa als autònoms,

passa en l'àmbit de les prestacions socials, passa en l'àmbit de les empreses, l'Administració funciona com pot i després va fent ajustos. Ens passa a tots quan paguem l'IRPF. Acaba l'any i et dius he pagat de mes, has pagat de mes, has pagat de menys. Vull dir, és que és el *plain vanilla*. Què passa? Que quan passa amb persones vulnerables o passa amb certes persones, doncs escolta, no tothom té el coixí de 5.000 euros al banc per poder fer front a un pagament indegut. O bé, qualsevol ciutadà, malgrat tingui els estalvis, si tu no ho has previst, no has tingut la capacitat de preveure-ho, és un mal tràngol. Però no és una irregularitat, perquè l'Administració diu, bé, et pago de més, ja t'ho compensaré. Ara bé, sí que és problemàtic, i aquí és on apunta l'informe i això qualsevol jurista ho podrà explicar, que si prescriuen, aquí hi ha hagut un menysteniment de la hisenda pública. Quan prescriuen, ja no es poden retornar. I aquí és on pot haver-hi irregularitats si no es fa la feina prou diligent per notificar i per fer que no prescriguin. I aquí enllaço amb la pregunta, el comentari de la diputada de Comuns, perquè és veritat que a l'estiu, en base a aquest creuament de dades en l'àmbit de la prestació d'extutelats, doncs un dia vam detectar que hi havia deutes a punt de prescriure. I llavors, per aquesta tessitura, doncs ens vam veure obligats per llei, per no cometre una irregularitat, a notificar perquè aquells deutes no prescriguessin. Llavors, és molt desafortunat, sobretot per a aquelles persones, però l'administració, perquè no prescrigui, ho ha de notificar i després s'engega tot un procediment per esclarir, per treballar. Però és clar, la persona a qui li arriba una carta d'aquestes, doncs ja li pots explicar que el funcionari, la irregularitat i tot, i que ja es veurà si és o no, el xoc per a aquesta persona és molt notable.

En qualsevol cas, tornant a intentar fer la pedagogia, el problema són les prescripcions i el problema per a la ciutadania són els pagaments indeguts d'arrel i per això hem de dissenyar-ho tot perquè no es produeixin. Aquest és el punt. Què estem fent per evitar tot això? Doncs la transformació de tot el departament, de tota l'Administració, la reforma de la renda garantida i d'altres àmbits normatius. I per acabar d'aclarir tots els fets en els diferents àmbits, doncs hem encarregat aquesta primera auditoria i n'encarregarem una segona per acabar d'esclarir tots els fets. Quan farem pública aquesta auditoria? Tenim resultats preliminars. Volem demanar

alguns canvis o algunes ampliacions. Quan estigui l'auditoria definitiva, doncs la farem pública en un exercici de màxima transparència.

Més coses que també hem fet en relació a les qüestions de possibles conflictes d'interès o altres qüestions per vetllar per la bona gestió. Doncs, com hem explicat, al Pla d'integritat, hem traspassat la direcció de les prestacions a la Direcció General de Prestacions Socials, amb la qual cosa ja estaran sota el paraigües d'aquest Pla d'integritat. Estem estudiant com traslladar tot aquest Pla d'integritat a tota la resta de direccions generals del departament, i en l'àmbit de la DGPPIA també vam fer aquest traspàs de les prestacions i l'àmbit de la concertació de places també ha passat a la Direcció General de Provisió de Serveis. Llavors, aquells que ens diuen que només hem canviat el nom, doncs hem fet tots aquests canvis que ja són una realitat, estan donant resultats, i és curiós com l'altre dia llegia a la premsa que deien «només han canviat el nom i han contractat 300 persones de reforç». Doncs ja és una mica contradictòria la mateixa frase, perquè només canviar el nom no és haver contractat, haver canviat les funcions, els organigrames, el reforç dels equips, qui fa què, les auditories i totes les qüestions addicionals. Però bé.

Els cinc tràmits dels deu que el [11:39] centre ha prioritzat per a la transformació, que són del nostre departament, són la Renda garantida de ciutadania, el tràmit de dependència, discapacitat, títol de família nombrosa i PNC, àmbits que, com he donat avui algunes dades, ja estan tenint millores substancials.

Passo a respondre els comentaris dels Comuns. El «no en té i cap» de les prestacions és una de les qüestions que ens preocupa. En la meva presentació m'he volgut enfocar en l'àmbit de la fiscalització de les prestacions, perquè crec que és el que ha generat més impacte comunicatiu i més neguit, però sens dubte tota la millora de l'àmbit de les prestacions, la creació d'aquest sistema integrat de prestacions ens ha de permetre ser més àgils i arribar a més persones. El Govern està impulsant canvis com fomentar la proactivitat de l'Administració. Això requereix alguns canvis normatius, però idealment hauria d'arribar el dia en què l'Administració pugui ser proactiva a l'hora de detectar que algunes persones podien rebre alguna prestació i contactar-les per donar-los un avís o inclús donar-los un formulari ja preomplert perquè sigui el més fàcil possible. Tot això són qüestions que visionem, que volem

arribar cap aquí i que estem reduint al màxim. Més coses que també l'evidència científica apunta, que són importants per reduir el «no en té i cap», són les barreres burocràtiques d'entrada a les prestacions. Tota la transformació de l'Administració ens farà reduir el nombre de tràmits, de documents a aportar i farà que la sol·licitud de prestacions també sigui molt, molt millor.

Sobre l'àmbit de la prestació d'extutelats, diputada, jo comparteixo la preocupació per aquestes notificacions que van arribar a aquests joves extutelats i he explicat per què no teníem una altra alternativa. Però jo m'he reunit amb ells moltes vegades, és realment un col·lectiu molt vulnerable, que també és molt desafortunat, perquè els pagaments indeguts sorgeixen el vuitanta-cinc per cent dels casos d'aquests nois i noies perquè comencen a treballar. Imaginem-nos realment la foto d'una persona de 18 a 21 anys, que ha viscut sense referents familiars, que ha viscut sense referents familiars, que li donem una prestació minúscula i que diu «vinga, he trobat una feina». L'Administració triga a ajustar-la i es genera un pagament indegut. Vull dir, és desafortunat, però és clar, aquestes persones no han tingut la capacitat d'estalviar per poder fer front a aquest pagament indegut. Llavors, creiem que aquesta condonació d'aquest deute és molt necessària. Demanem el suport dels grups parlamentaris en aquest àmbit. Creiem que és molt necessari. Això no és per no ser contundents en què els pagaments indeguts no s'han de produir. Ho estem fent, però també és veritat que el perjudici no podem fer que recaigui sobre les persones vulnerables. Llavors, creiem que el que hem de fer és condonar aquest deute i continuar vetllant perquè les prestacions estiguin blindades a que aquests pagaments indeguts es produeixin. Uns pressupostos que reflecteixin el component d'inversió social més necessaris que mai

Fitxer 13_2i15_1CSC18

Crec que tenim uns reptes en l'àmbit social immensos i necessitem ser valents i reivindicar la millora de les prestacions, la millora de molts àmbits, i tant de bo el 2026 tinguem uns pressupostos amb un reforç substancial en l'àmbit social.

Diputada del PSC, jo crec que he rebut comentaris que aquest viatge al País Basc va ser molt il·lustratiu i ho celebro. Crec que s'han d'impulsar més accions com aquestes per realment veure les millors pràctiques i compartir també les visions que també podem explicar des del Govern de la Generalitat de Catalunya o des de Catalunya per a la millora de les prestacions. I esperem que tot això sigui una realitat el més ràpid possible i aviat puguem dir que ja tenim una renda garantida, diguéssim, a nivells de màxima excel·lència a escala internacional.

I bé, per acabar, doncs, m'he deixat la resposta al Grup Parlamentari de VOX que, com és habitual, ens ha ofert tota una sèrie d'acusacions, d'intoxicació i de *fake news* de nivell bastant elevat. No em sorprèn, però volia deixar-ho palès. Perquè fent un *totum revolutum* de moltes coses és una mica *pescar en río revuelto*, que deia la meva mare. Però bé, no em sorprèn, però jo els puc intentar tornar a explicar el que és la realitat. La situació del departament que ens hem trobat ha estat molt complicada i des del primer moment hem tingut una voluntat d'endregar totes les qüestions, prioritzant les més crítiques, com és l'àmbit de les prestacions i també l'àmbit de la DGPPIA. Canvis que han suposat de les transformacions més profundes que s'han emprès en l'àmbit social en les últimes dècades. I això no és només canviar-li el nom. Jo he relatat tot un conjunt d'accions que hem posat en marxa, accions tangibles, fets, i que a més ja estan donant resultats, resultats tangibles i que hem posat avui de manifest, com per exemple que la PNC, la prestació no contributiva. Entenc que aquesta no els preocupa perquè no pot ser, no hi ha un col·lectiu migrant que l'estigui rebent, no fos el cas que alguna persona que hagués nascut fora de Catalunya, o d'Espanya, rebés aquesta prestació. Bé, aquí, perquè es quedin tranquils, ja s'estan donant resultats contundents, per exemple, passant de 252 dies de tramitació a 53. Ja m'agradaria veure algun dia un departament gestionat per VOX que pugui donar aquestes xifres de qualitat en la gestió. Bé, esperem que no perquè no arribin a governar-lo, però si passa algun dia, ja m'agradaria a mi veure aquests resultats. Bé, vull dir, aquí tenim el mateix de sempre. A més de passar per la criminalització de la migració a què ens tenen acostumats, doncs amb vostès tenim la disjuntiva de sempre. Vostès el que proposen és el model Trump, el model Milei de fer retallades. Sí, ja diran, ja ho vestiran d'una manera o una altra. Al final arribaran i el que volen fer és retallar tot

l'àmbit de les prestacions socials. Al contrari, el que volem fer nosaltres és portar l'excel·lència, les millors pràctiques a escala internacional, les millors pràctiques en l'àmbit del rigor i de la integritat de la gestió, com aquest llibre representa, «*Compliance al sector públic*». I això és l'alternativa a plantejaments de retallades o a l'altre extrem, plantejaments il·lusoris com universalitzar-ho tot. Doncs nosaltres tenim la tercera via, la via del rigor, la via de donar els ajuts en base a dades i a les millors pràctiques a escala internacional. I aquí és on acabaré la meva intervenció.

Però bé, només agrair-vos a tots i totes les aportacions constructives i demanar-vos també que entre tots transmetem a la ciutadania, lògicament amb total transparència, on hi ha els espais de millora i acceptant, per descomptat, totes les crítiques i tots els àmbits de millora que puguin sorgir, però també que transmetem a la ciutadania, doncs, amb rigor, posant en context les dificultats i dient les coses pel seu nom, sense arribar a l'extrem de desprestigiar l'estat del benestar com algunes persones volen fer i continuen fent. Molt bé, doncs, moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies, consellera. Tot seguit, i en virtut del que planteja el Reglament, l'article 173.2, preveu que la presidència, que soc jo, pugui obrir un segon o, en aquest cas, tercer torn. I atès l'exhaustiva que ha estat l'exposició, la sessió que hem tingut fins ara, sotmetré a consideració majoritària dels grups la pertinença o no d'obrir aquest segon o tercer torn. Per tant, els demano per part... (*Veus de fons.*) No, no. La decisió serà vinculant, òbviament, per a tothom. No. No. No. Sí. Per tant, majoritàriament la posició dels grups és que no és necessari. Per tant, el president es sotmet a la voluntat majoritària i, per tant, no hi haurà aquest segon torn d'intervenció.

Finalment, saben que la mesa de la comissió ha de fixar un termini per presentar propostes de resolució subsegüents als debats dels informes de fiscalització dels punts de l'ordre del dia i comunicar-los que aquest termini és de deu dies hàbils, de manera que fineix el dilluns 6 d'octubre de 2025, a les 10.30 hores. Sense més temes a tractar, suspenem la sessió.

La sessió se suspèn a...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT